





Schéner Mihály, otthonában

Fotó: Dr. Körmendi Anna, 2006

SCHÉNER MIHÁLY GRAFIKÁI

SCHÉNER MIHÁLY FANTASZTIKUS RAJZ-VILÁGA

Schéner Mihály egyedülállóan gazdag és felbecsülhetetlen értéket képviselő életművének befejezetlensége és kolosszális mérete miatt szinte már megoldhatatlan feladat elé állítja a művészettörténet hazai képviselőit. Még annak ellenére is, hogy művészetének irodalma ma már igen tekintélyesnek mondható – hiszen könyvek, katalógusok, önálló irodalmi művek állnak rendelkezésre részben magától a művésztől, másrésztől a Körmendi Galéria hiánypótló képzőművészeti könyvkiadó-tevékenysége révén.

Művészetének méltatói között nem kisebb személyiségek sorakoztathatóak fel, mint a költő Nagy László, az építész Major Máté vagy a művészettörténész Mezei Ottó – csak néhányat említve azok közül, akik az őszinte elismerés hangján írtak Schéner Mihályról. Mindenesetre szinte biztos, hogy az elkövetkezendő évszázadban, sok művészet- és irodalomtörténésznek ad majd munkát, és nagyon valószínű, hogy ez a munka örömet és általános érdeklődést fog kiváltani. Schéner végtelen humanizmusa és már-már tudományos elemző-képessége pontosan megfelel korának tudományos és technikai forradalmának. Művészetének minden ágában – legyen az festészet, grafika, szobrászat, irodalom design, performansz, költészet – az ember áll középpontjában. Az ember a maga hiúságával, elesettségével, szenvedéseivel, győzedelmességével, gyermeki tisztaságával és önmagával is folyton perlekedő morális tartásával.

Igaz, sőt fokozottan igaz ez grafikai munkásságára is. A grafikai között autonóm kompozíciók és könnyed vázlatok, rajzi feljegyzések, ötlet rögzítések találhatók. A papírivekre és a 295x210 milliméteres vázlatfüzetlapokra rögzített munkák technikailag is rendkívül változatosak: fekete-fehér és színes, illetve színezett kompozíciók, legnagyobb részt golyóstoll-rajzok, valamint színes ceruzával, filctollal, tintával, tussal rögzített alkotások. A gondosan kidolgozott, véglegessé érlett művek mellett a vázlatyszerűséget tanúsítják azok a lapok, amelyeken egy-egy téma, vagy motívum több változatban megrajzolt variánsa is szerepel egymás mellett. A sorozatszerű kidolgozást, az egy-egy téma új és új változatban való, hallatlan gazdagon interpretált feldolgozását az is jelzi, hogy Schéner Mihály grafikai művilága akár egymástól jól elkülönülő témacsoportok köré is rendszerezhető: más szekvenciák mellett az *Maszkok*, a *Csepűrágók*, a *Rákóczi testamentuma*, az *Infernális szörnyecskék*, a *Kezek és lábak*, az *Organikus tanulmányok*, az *Önarcképek*, a *Viráglányok*, a *Szexlexikon* képei tematikailag összefüggő, önálló műegyütteseként rögzültek. Ezt a tematikai sokrétűséget az alkotói szemlélet azonossága és a szenvedélyes rajzi kifejezés csillapíthatatlan vágya fogja össze egységessé, s a rajzi modor, a stilisztikai változatosság avatja izgalmassá. A művész hol a papír fehérségét alig-alig megtörve a szabadon futó szikár vonallal rögzíti a motívum-körvonalat, hol meg az apró vonalak megszámlálhatatlan soka-

ságából építi fel kompozícióját, a vonalsűrűsödésekkel és ritkulásokkal hangsúlyozva, már-már festői hatásokat indukálva a sötét és világos tónusokat. A Schéner-rajz – jóllehet a természetelvű megjelenítés, a különböző szintű stilizálás és az elvonatkoztatott képi kifejezés birodalmában is szabadon kalandozik – elsősorban az organikus világ tükre: a művész alkotói figyelmének középpontjában a figura, az alak, az ember, a képzelt lény, az antropomorf alakzat és a természeti egyedek és jelenségek rögzítésének szándéka áll.

A költő Juhász Ferenc Schéner Mihály műveiről írt *A játék és a teremtés* című esszéjében fogalmazta meg:

„Schéner Mihályból a teremtés beszél. Schéner Mihályban a teremtés van jelen. És mivel a teremtés következménye és bizonyítása a teremtett: Schéner Mihály a természet teljessége, tömörsége és homály-függvénye a hiányból, a teremtés akaratából, ingeréből, indulatából, erőkötegeiből kiágazó és fölvilanó világ... Vele a mindenség szerkeszt játékokat, csinál játékszereket, mintegy kivéve önmagát Schéner Mihály ihletével önmaga mérhetetlen káprázatából és életanyag ígézetéből, hogy megmutassa: a bőrök, a héjak, a fedők, hártványok, páncélzatok, borítások, burkolatok alatt, a természettel látható mögött ilyen vagyok. Valóság is meg nem is. Utánzó derű és kitaláló derű, lét-találékony boldog szorgalom, kinyilatkoztatás és elvonatkoztatás, de elvont kristályok hegykúpjai végtelenén átsugárzó Istenképzet. Örök nézés. Mintha átlát-szó jéghegyeken látnál belefagyott emberszemmilliókat, a legkülönösebb és legkülönbözőbb létező szemének milliárdjait. Schéner Mihály nem azt mondja, hogy játszunk csak. Schléner Mihály azt mondja: azért lehet a játék, mert van az ember. Nem az ember használja a játékot, a játék használja az embert, hogy ember lehessen. Játékaival a teremtés játszik velünk.”

Az ezredforduló éveiben a Körmendi Galéria Budapesten, Sopronban és Szentendrén számos kiállítást

rendezett Schéner Mihály műveiből. 2006-ban a szentendrei Ferenczy Múzeumban a galéria és a Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága *Ördögöcskék és egyéb firmák* című közös tárlatán a művész rendkívül gazdag grafikai munkásságából válogatott műegyüttes került közönség elé: a korai, a negyvenes-ötvenes, majd a hatvanas években született néhány lap mellett a kiállításon gazdag anyag reprezentálta Schéner Mihály hetvenes, nyolcvanas, majd kilencvenes években kifejtett grafikai munkásságát.

A kiállítás katalógusában Mazányi Judit művészet-történész állapította meg: „Művészi tevékenysége »életfáján« a rajz ágacskája viszonylag későn hajt ki. Ezt követően azonban a fantázia működtetésének szinte mindennapi rituáléjává válik a több órás, esti rajzolás.

Első rajzsorozatai külföldi útjai során keletkeztek. Vázlatkönyvébe jegyezte le ötleteit, élményeit. Az 1960-as évek végétől szaporodnak meg az önálló lapok. A szürrealizmus alkotóinak gyakorlatát idéző, lendületes vonalakkal rajzolt játékok, álarcok, fémszobrok, bábok, mézeskalácsok, kerámiák terveinek sorozatokba rendezett, formai variánsai láthatók rajtuk, és a konstruktív felfogásmódot szinte észrevétlen átmenettel organikus szemlélet váltja fel. Mindeközben szaporodnak a művész archaikus rétegekből is inspirációt merítő mitológiájának elemei és figurái.

Határozott etikai töltéssel az 1980-as évek elejétől vetődnek papírra ördögábrázolásai, amelyekben – nem kevés humorral – az emberi gyarlóságokat pellengérezi ki azzal a határozott szándékkal, hogy számbavételük és megnevezésük által megsemmisítésükhöz is hozzájáruljon. Az 1990-es évektől azonban nemcsak portréjukkal találkozunk már Schéner művein, hanem a gonosz maskarádék, a torzonborz, kontaminált lények, az infernalis szörnyecskék önálló, romboló tevékenységbe kezdenek, nyomorúságos helyzetekbe rángatva áldozataikat. E lapok megjelenése nem véletlenül esik egybe a magyarországi rendszerváltás éveivel, a művész értelmezése szerint ugyanis az események nem-

csak a szabadság szellemének pozitív energiáit szabadították ki a palackból. A művész nyelvezetében újra feltűnik az expresszionizmus, hogy az érzelmeknek, indulatoknak megfelelő, hangsúlyos formát adhasson.”

Amiként Schéner Mihály művészetének más ágazatai, grafikai világa is szintetizáló jellegű. A modern művészet számos áramlata, stílustörekvése, így a konstruktív szemlélet mellett a szürrealista, majd az expresszionista kifejezés is erőteljes nyomot hagyott művészetében, amely alapvetően szimbolikus meghatározottságú. A Ladányi Zsuzsa által készített, 1994-ben rögzített beszélgetésben a művész így beszélt rajzairól:

„Mostanra elmondhatom, hogy a rajz mindennapi kenyermémmé vált, s mivel az építkezési hajlam nálam már teljesen áthatja a kifejezési formákat, úgyszólván valamennyi rajzom megépíthető, már születése pillanatában alkalmas arra, hogy struktúra legyen belőle. Leíró rajzokat, illusztrációkat nem készítek soha. A leírás romantikáját és élvezetét az írókra és a romantikus festőkre hagyom. Én ehelyett jobban érzem magam a természetben. Túlhaladottnak érzem azt, amikor az emberi szellem megelégszik a valóság másolásával. Sokkal izgalmasabb a szellem által teremteni, a természetet absztrahálással, az alkotó intellektusával való kapcsolatában kifejezni. Nem utánzás, ismétlés által, hanem a talentummal, amely megpróbálja egy magasabb, az istenihez közelítő szférába emelni a valóságot. Az ember így lesz demiurgosszá, így tudja saját világát megteremteni.”

Ebben a szellemben, ezeket az alkotói elveket tükröztetve készülnek és jelennek meg nagyszabású rajzsorozatai: 1976-ban a *Játékfundamentum* és a *Fejstruktúrák*, majd a *Kerámiakivirágzások*, 1977-ben a *Lovak, bárányok, bikák* és a *Kosárfonóknak*, 1978-ban a *Katedrálisok, templomok, haranglábak, oltárok, imádkozó puttók*, 1980-ban a *Vasvirágok*, 1982-ben a *Mikulásolók*, 1984-ben a *Diabolikon*, 1986-ban a *Télmúlató játékok*, 1988-ban a *Szent István archikon*, 1992-ben a

kétkötetes *Álarcok* és az új *Diabolikon*, 1993-ban a *Halottak siratása* és a *Schéner Mihály 151 rajza*, 1997-ben az *Infernó* című grafikai albumok, gyűjtemények. Természetesen e grafikai sorozat-együttes, e grafikai világ sem szemlélhető és vizsgálható önmagában: Schéner Mihály rajzainak motívumai, teremtményei, fantáziálényei hol közvetlen és szoros, hol szövevényes és áttételes kapcsolatban vannak a festészetében és tárgyformáló művészetében regisztrálható képi- és plasztikai jelenségekkel.

Schéner Mihály a főiskolai tanulmányainak lezárásától, 1947-től napjainkig ívelő művészete több mint hat évtizedet fog át. A rendkívül bonyolult rétegzettségű, gazdag és szerteágazó, autonomitásokban ragyogó életmű a modern magyar művészet egyedülálló teljesítménye. A „magyar paraszti pop art művészet” megteremtője a hagyomány vállalásával és a modernitás egyidejű képviselésével alkotta meg a nagy elődei és kortársai értékekben oly gazdag munkásságához méltán kapcsolódó műveit. Mint Németh Lajos művészettörténész az 1983-ban rendezett műcsarnoki kiállítása kapcsán leszögezte:

„Annak a magyar kultúrának életerejét bizonyítja Schéner gyakran népdal tisztaságú és humorú művészete, amely remekműveket alkotott az erdélyi virágos reneszánszban, a mezővárosok urbanisztikájában, a debreceni Nagytemplomban, a magyar klasszicizmusban, a századelő népies szecessziójában, mindekelőtt Medgyasszay és Kós Károly építészetében, Kodály műveiben, Illyés vagy Nagy László költészetében. A népit a nemzetibe integráló folyamat ez, egy történelmileg adott etnikum, kultúra önmagát tisztelésének, mine-műségének tisztázásának szimbólumai Schéner egyszerre játékos és balladaszerűen komoly művei.”

Kristálytisztán igazolja, világítja meg e megállapítások érvényességét Schéner Mihály mesteri rajzainak és nagyívű rajzsorozatainak áradása.

Szerkesztőbizottság



1.

Medgyesegyházi emberek

„Élénken emlékszem a Szent Mihály-napi búcsúra, a nagy vasárnapi piacokra, az állatvásárokra. Ilyenkor mindenfelől özönlöttek az emberek Medgyesegyházára, nyüzsögtek a fazekasok, cserepesek, szíjgyártók ponyvás bódéi közt. A magasban kifeszített kötélén csabai és gyulai kolbászfüzérek, pirospaprika-koszorúk himbálóztak. Felidéződik bennem a mutatványosok, a csepűrágók produkciója, látom a hajóhinták, a ringlispil körül tolongó gyerekeket s az elégedetten bólogató parasztembereket, amint az állatvásárban egymás kezébe csapnak, és az üzletre bőséges áldomást isznak. Legnagyobb élmény talán a szép színes mézeskalácsok, a sok viruló, pozsgás sütemény jelentette számomra. Később én is terveztem különféle szokatlan formájú mézeskalácsokat, a búcsúk és a vásárok jelenetei feltűnnek a festményeimen is.”

Schéner, 1994, 10. oldal



2.



3.



4.



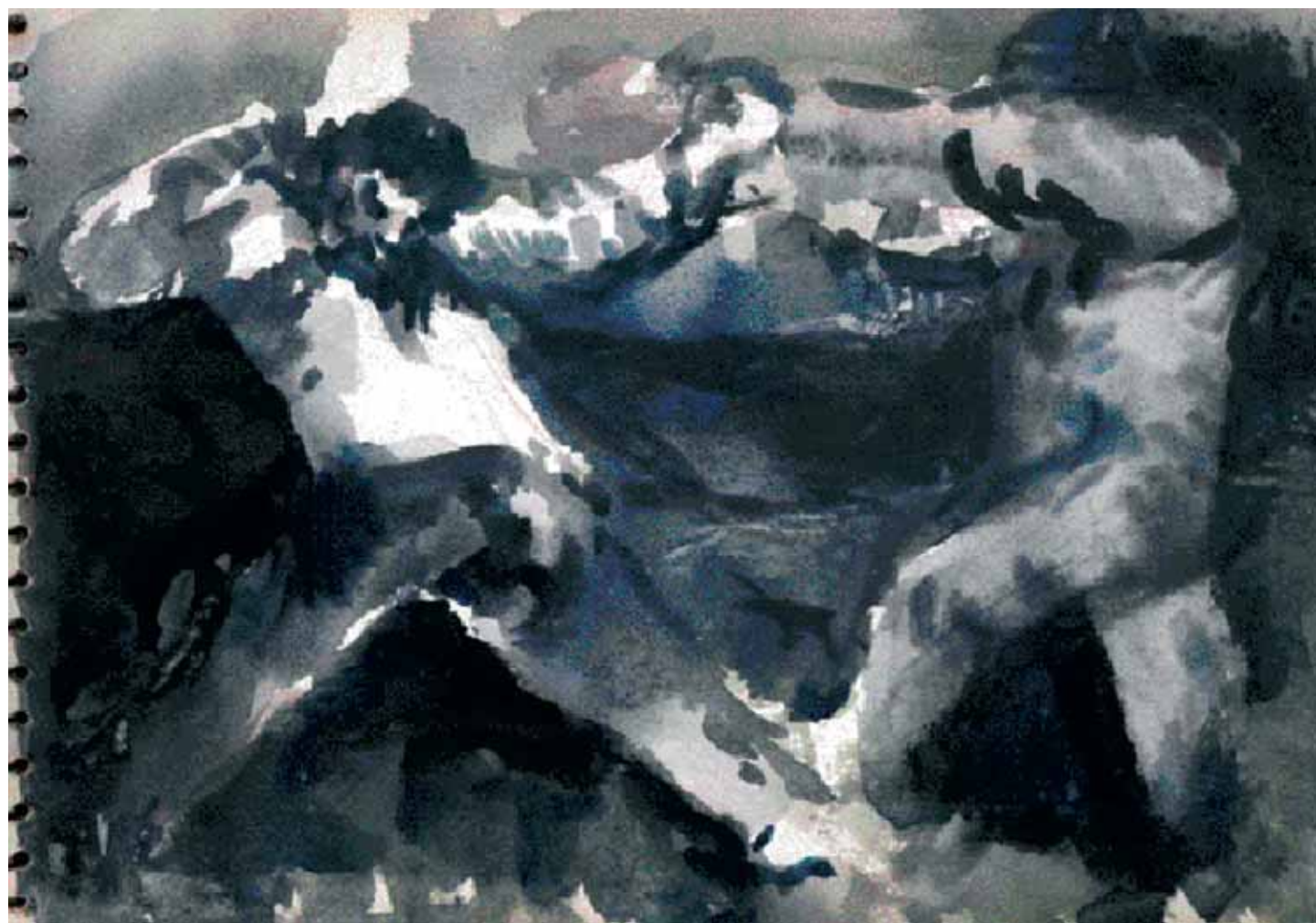
5.



6.



7.



8.



9.



10.

Vázlatfüzetek – Párizs, Stockholm

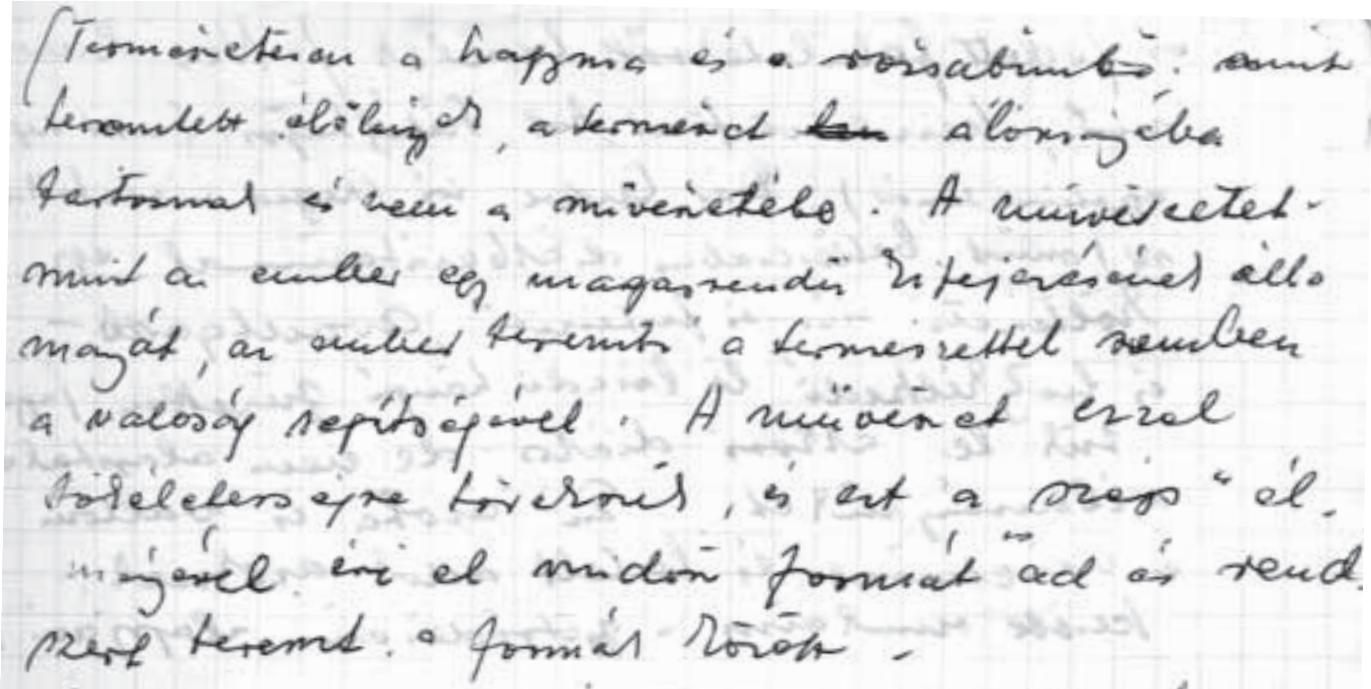
„Leíró rajzokat, illusztrációkat nem készítek soha. A leírás romantikáját és élvezetét az írókra és a romantikus festőkre hagyom. Én ehelyett jobban érzem magam a természetben. Túlhaladottnak tartom azt, amikor az emberi szellem megelégszik a valóság másolatával. Sokkal izgalmasabb a szellem által teremteni, a természetet absztrahálással, az alkotó intellektusával való kapcsolatában kifejezni. Nem utánczás, ismétlés által, hanem a talentummal, amely megpróbálja egy magasabb, az istenihez közelítő szférába emelni a valóságot. Az ember így lesz demiurgosszá, így tudja saját világát megteremteni. Hogy milyen módon és mértékben sikerül ezt elérnie, szerintem ez jellemzi az alkotót.”

Schéner, 1994, 17. oldal

Párizsi és stockholmi vázlatfüzeteiben, azok 1964-ből, 1965-ből származó lapjain egy sajátos rajzi stílusra figyelhetünk fel. A vonalak szabadon, kötetlenül futnak a papíron, a pontosan meghatározható motívumot alig kitapinthatóan. Mint a vízbe dobott kő körül gyűrűző vízfodrok, amelyek szabályosságát újabb idegen test zavarja meg, úgy kígyóznak ezek a vonalak. S ismétlődnek a rajzok, tucatszámra, André Masson húszas évekbeli automatikus rajzaira emlékeztetően. Gaston Bachelard a fantáziának ezt a fajtáját, amely – a modern művészetben olyannyiszor ismétlődően – az „anyag” és „forma” közötti képződményeket hoz létre, az amorf és a rendezett állapot közti átmenetre való utalással, „mezomorf” képzeletnek nevezi. „A mezomorf álmodozás tárgyai csak nehezen öltik magukra formájukat, aztán elveszítik, elnehezülnek, mint a tészta” – idézi Bachelard-t a téma monográfusa, majd így folytatja: „Az anyag szerinti létezők köztik képzeletről van szó, amely pallókon, átjárókon, összeillesztéseken vezet keresztül, az anyag, textúra, olajoság, vagy lágyság, merevség,

vagy behatolhatóság különbözőségei közt kanyarogva, a formák születésének legvégső pontján.”

Schéner töredékes vázlatfüzeteit lapozgatva elképesztő számú anyagmegjelölésre és rengeteg technikai megoldás jelzésére bukkanunk. Idézőnk belőlük, ahogyan következnek: „hullámos papír”, „kóc és vatta bemázolva”, „dekli téglalapokra vagy farostra”; „színes papírokat ragasztani és aztán tépni különféle képpen és lazúrozni – poliészterezni a végén”; „csurgatásos zománccal”; „a csíkozottságot alkalmazva a feltépésnél szalagokban feltenni a formát, szeletekben”; „külön vászonszalagokat ragasztani a képre”; „vásznat ragasztani poliészterrel, a gyűrődéseket színesen különböző anyagokba mártani”; „papírmasépréselés göröngyösre, görcsösre”; „a belső tér üres, amint a papírcsákó hajtogatás”; „gipszet leönteni sima márványlapokra, utána koromfeketével bekenni, rajzokat karcolni bele”; „tojással bekenni a gipszet és úgy sütni, hogy itt-ott barnuljon a sárga” stb. stb. Nyilvánvaló a szűkebb és tágabb környezetet inspiráló hatása, új megoldások keresése a végtelenségig.



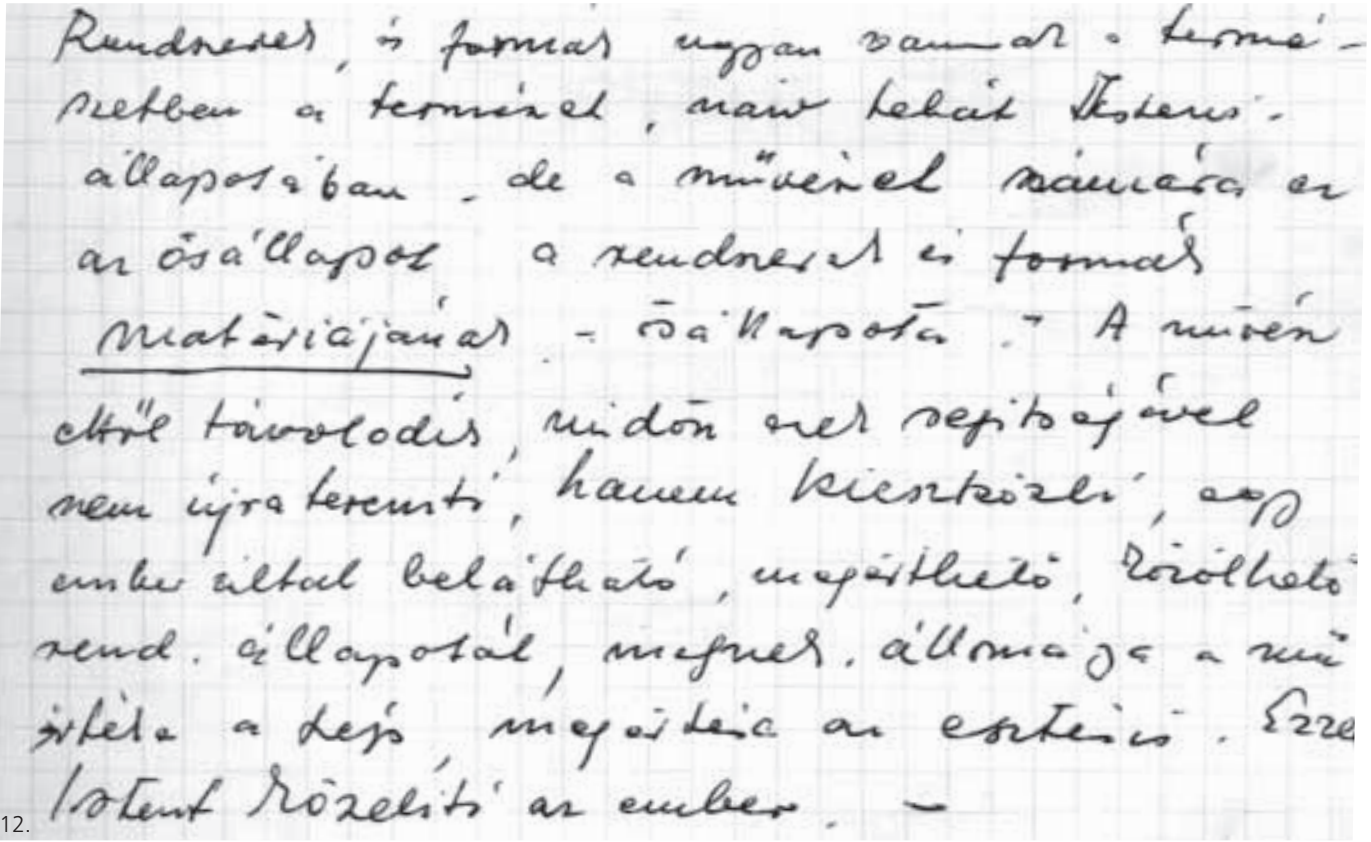
11.

Egyszercsak 1965. ápr. 14-i keltezéssel egy szöveg következik, tetején a cím: Problematika. Úgy tűnik, a művész a rázuhanó élmények, anyagkísérletek tömegeében, ifjúsága mélyre süllyedt emlékeinek felidézésével, megpróbál rendet teremteni, használható alkotási rendszert kialakítani. Idézzük:

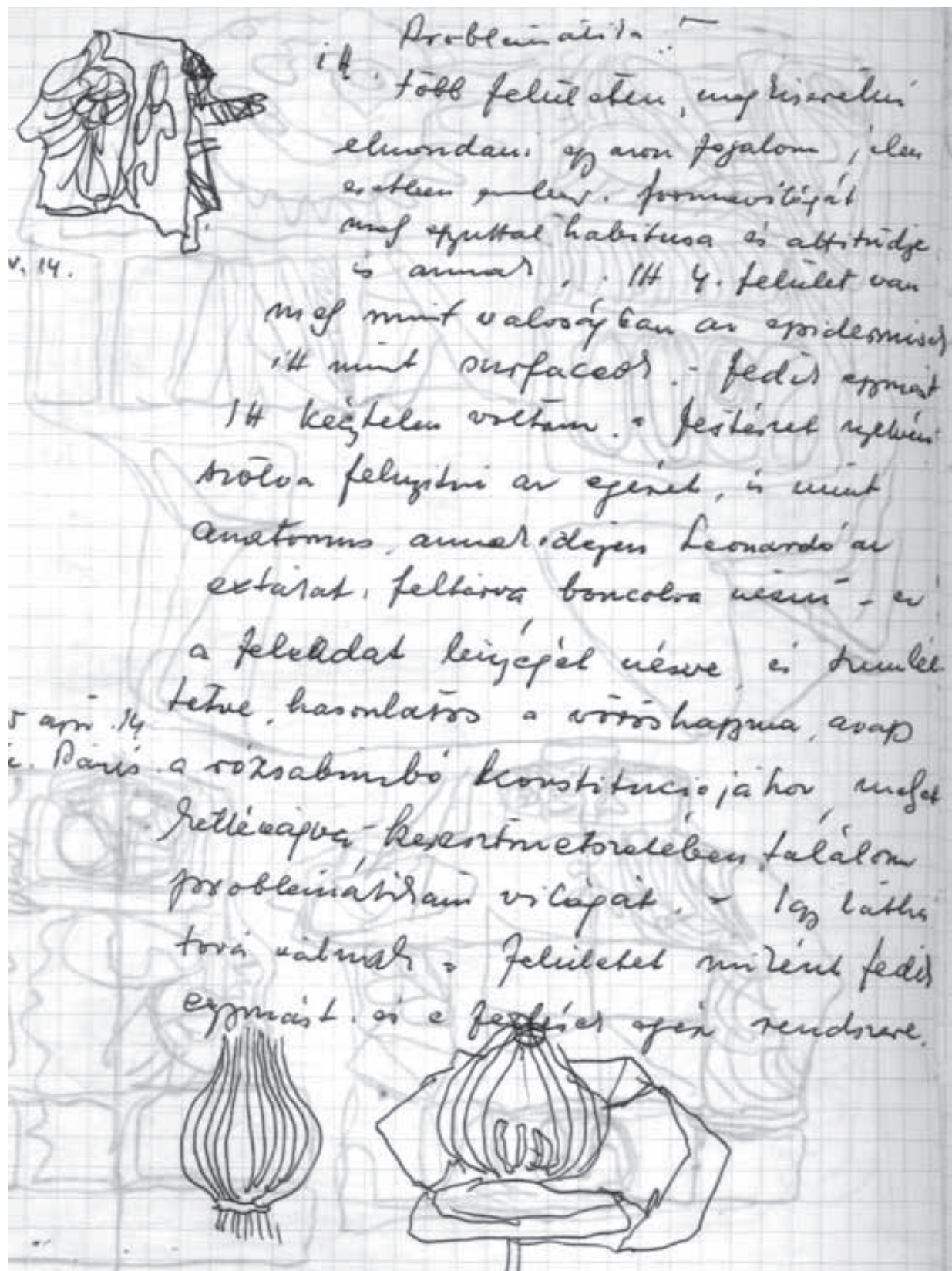
„Több felületen megkísérelni, elmondani egyazon fogalom, jelen esetben: az ember formavilágát, mely egyúttal habitusa és attitűdje is annak. Itt négy felület van meg; mint valóságban az epidermiszek, itt mint surface-ok fedik egymást. Itt kénytelen voltam, a festészet nyelvén szólva, felnyitni az egészet, és mint anatómus, annak idején Leonardo, feltárva, boncolva nézni – ez a feladat lényegét nézve és szemléltetve hasonlatos a vöröshagyma avagy a rózsabimbó konstrukciójához, melyet kettévágva – keresztmetszetében találok problematikám világát. Így láthatóvá válik, hogy a felületek miként fedik egymást, és a lát-

ható fedések egész rendszere. Természetesen a hagyma és a rózsabimbó, mint teremtett élőlények, a természet álomvilágába tartoznak és nem a művészetébe. A művészetet mint az ember egy magas rendű kifejezésének állomását, az ember teremti a természettel szemben a valóság segítségével. A művészet ezzel a tökéletességre törekszik és ezt a 'szép' élményével éri el, midőn formát ad és rendszert teremt a formák között. Rendszerek és formák ugyan vannak a természetben, a természet naiv, tehát isteni állapotában, – de a művészet számára ez az ősállapot a rendszerek és formák materiájának ősállapota. A művész ettől távolodik, midőn ezek segítségével nem újjáteremti, hanem kieszközli egy ember által belátható, megérthető közölhető rend állapotát, melynek állománya a mű értéke, a szép megértése az esztézés. Ezzel Istent közelíti az ember.”

Mezei Ottó



12.



13.



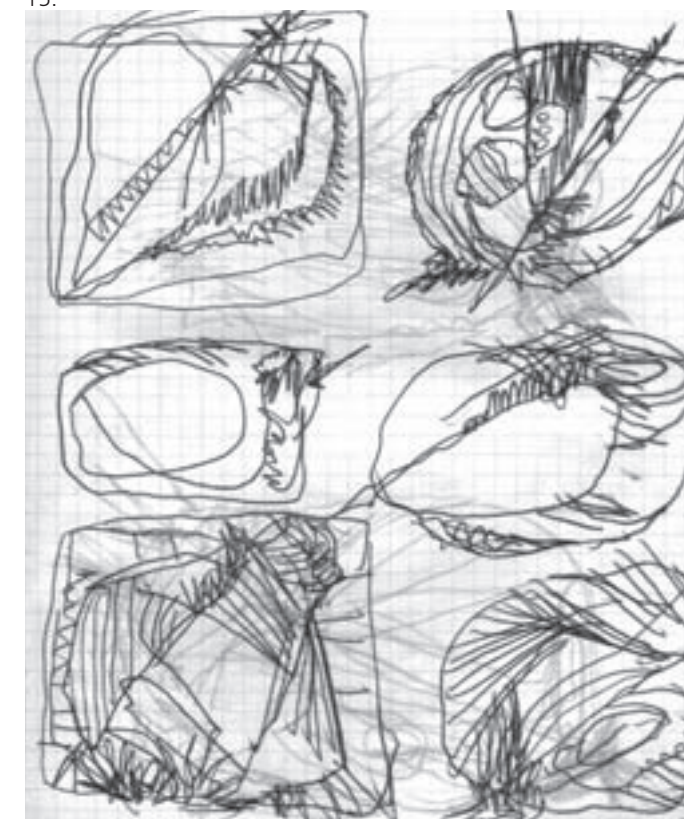
14.



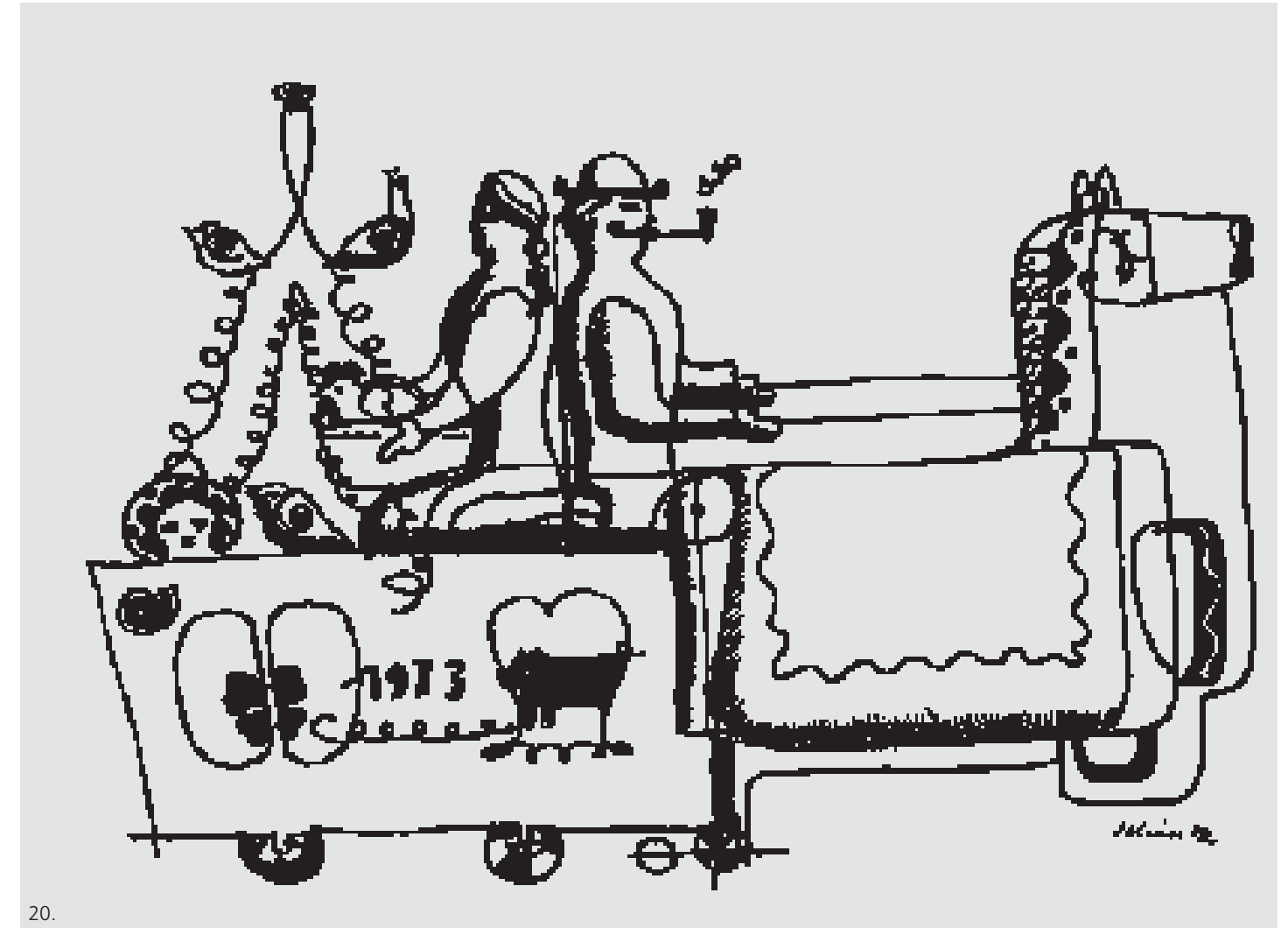
16.



15.



17.



20.

Játékfundamentum

A játékoság a szellem ajándéka

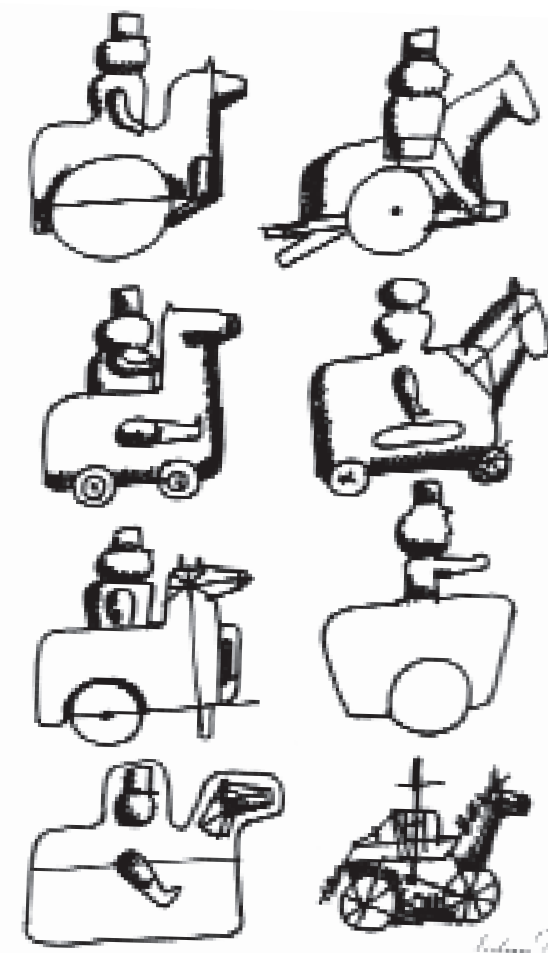
„A játék minden gyermeknek és felnőttnek egyaránt szüksége. Isten is játékos kedvében teremtette ezt a sokszínű világot, amelyben egyformán fontosak számára az állatok, a növények és az ember, s az ember játékos szellemét is isteni ajándéknak kell tekinteni. Ez az isteni szikra gyújt világot a gyermekek szívében és értelmében, kivezetve őket a sötét tudatlanságból. A játék gyakorlása a fejlődés alapja, nemcsak fegyvert ad, hanem védelmet is nyújt, hogy az élet nehézségeiből a szellem ereje által kijussunk és felszabaduljunk.”

Magyar Játékfundamentum, I. 1999. 5. oldal

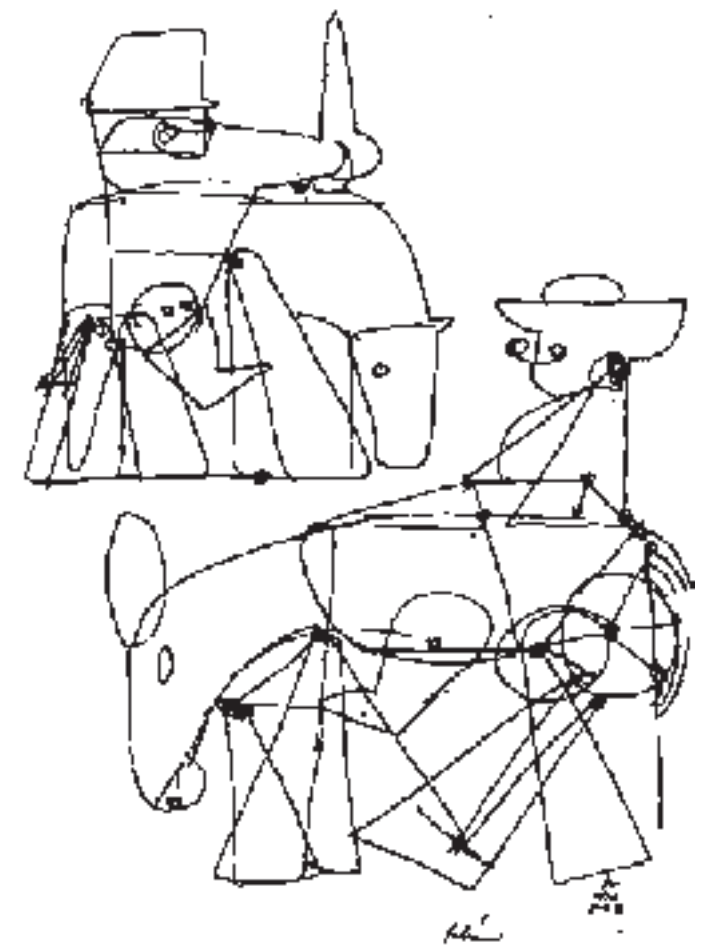


21.

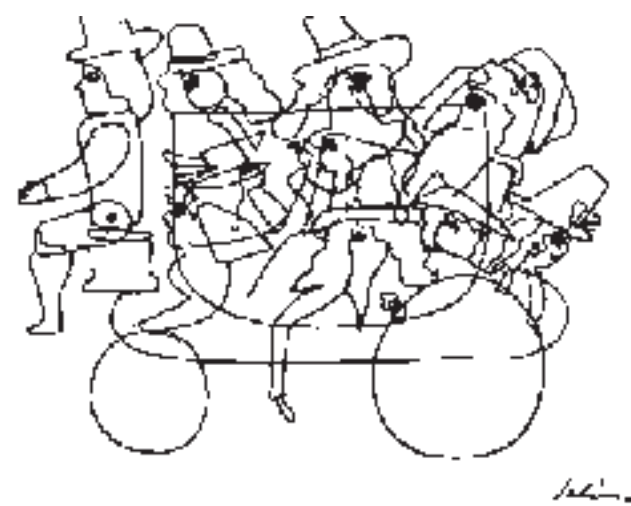
22.



23.

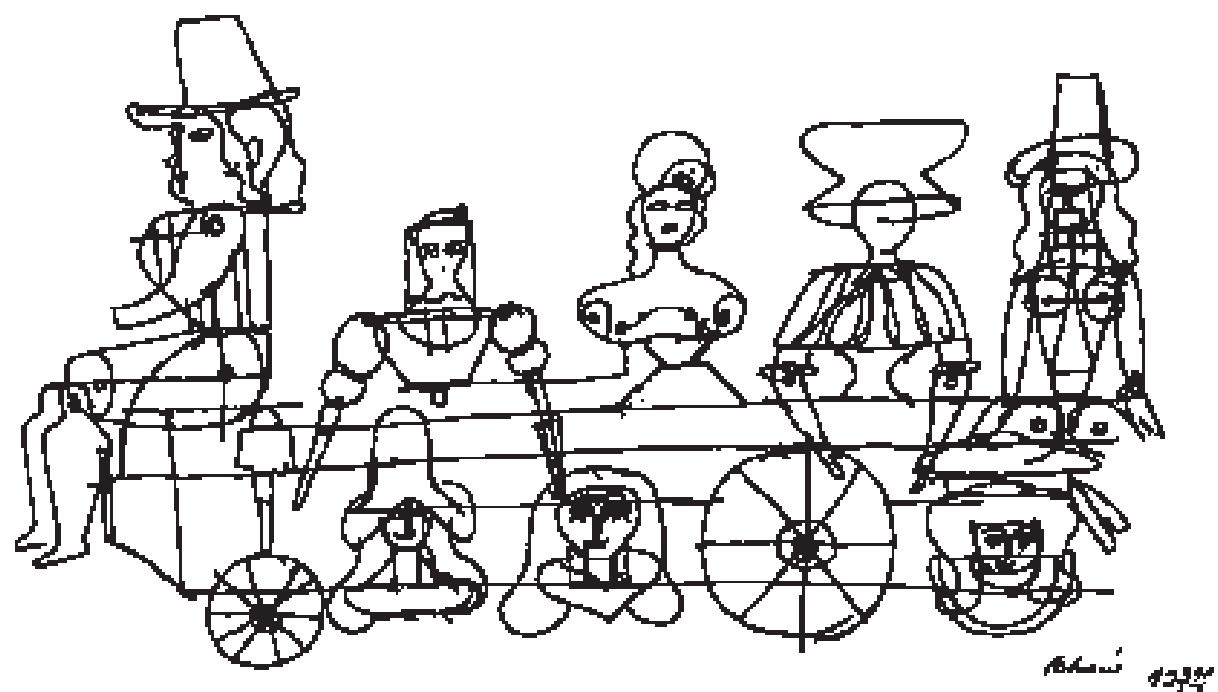


24.

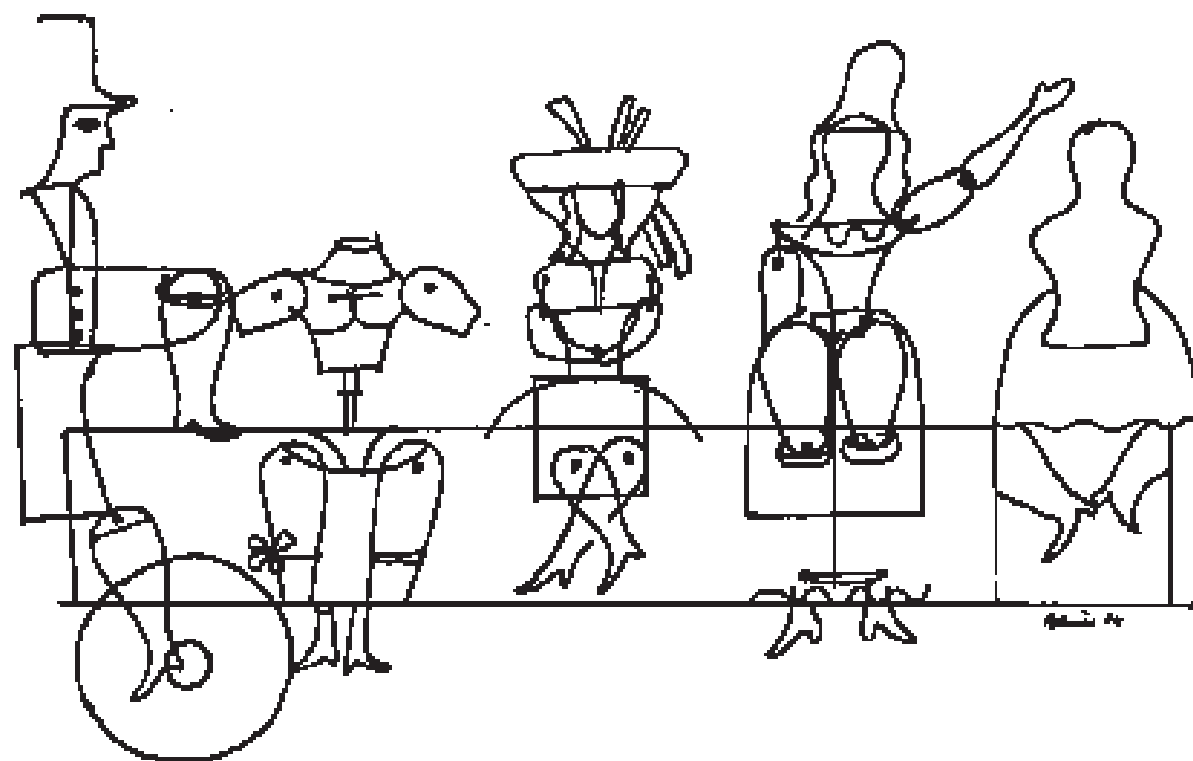


25.

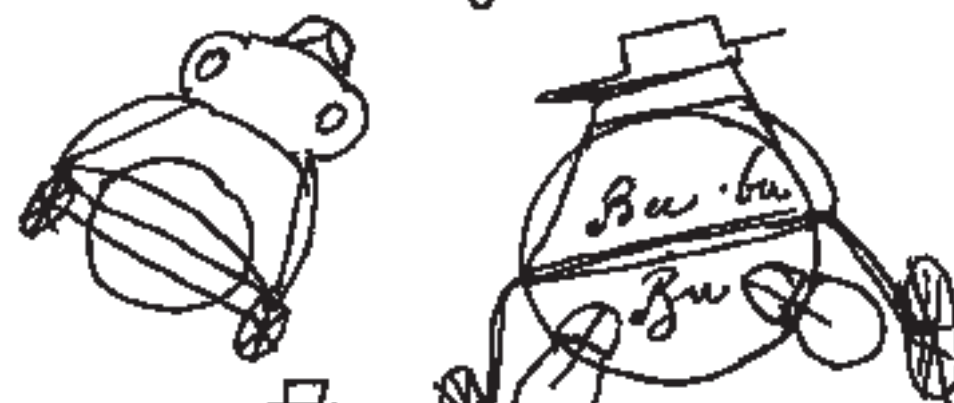
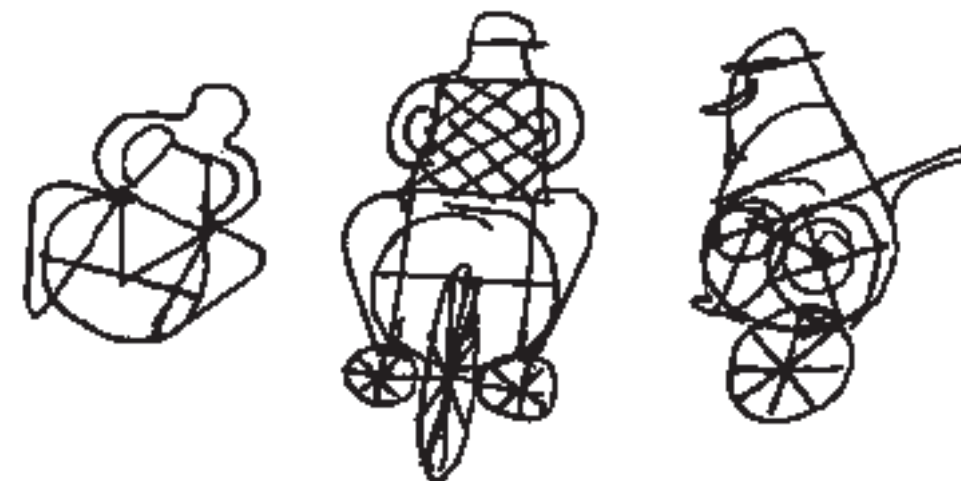




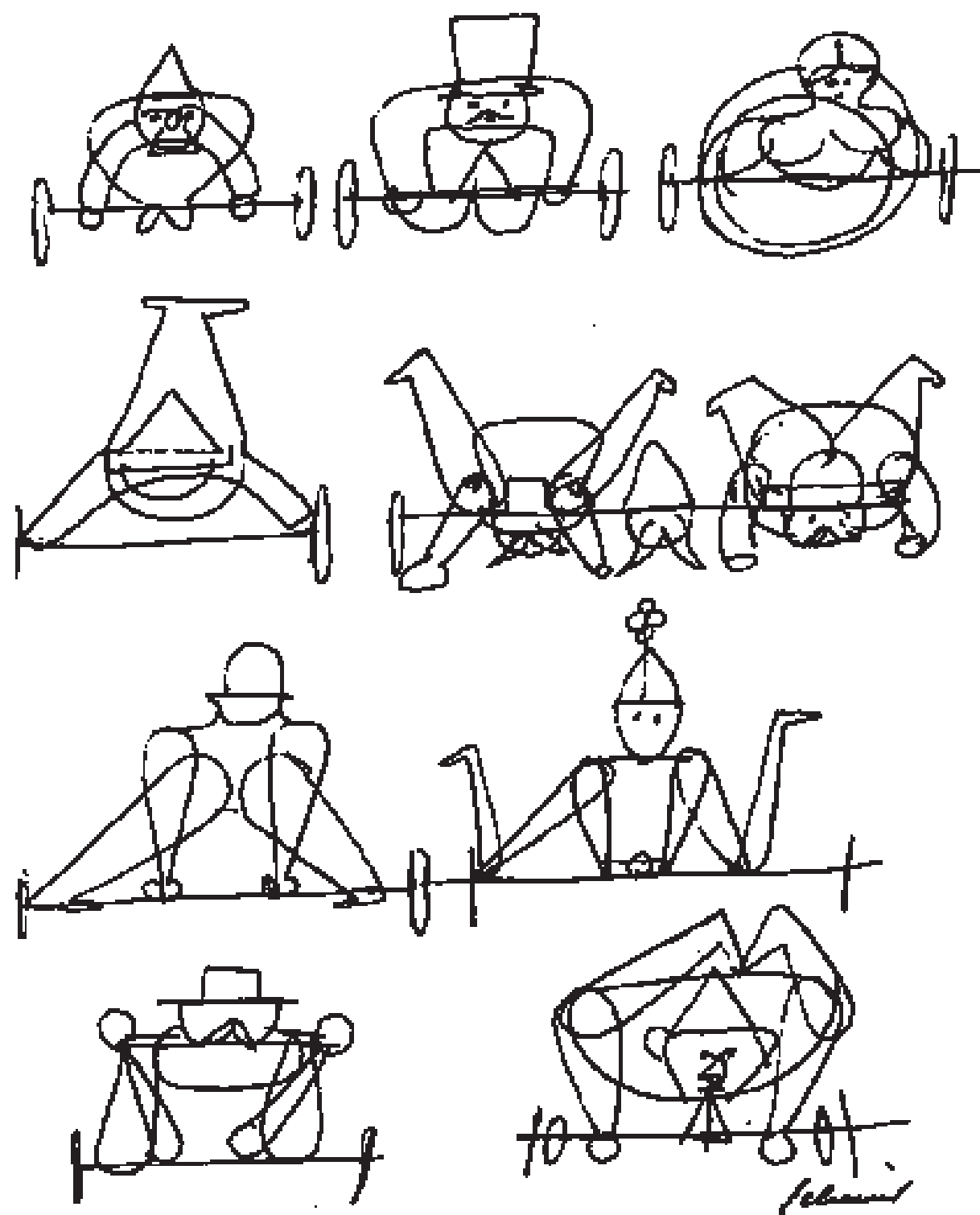
26.



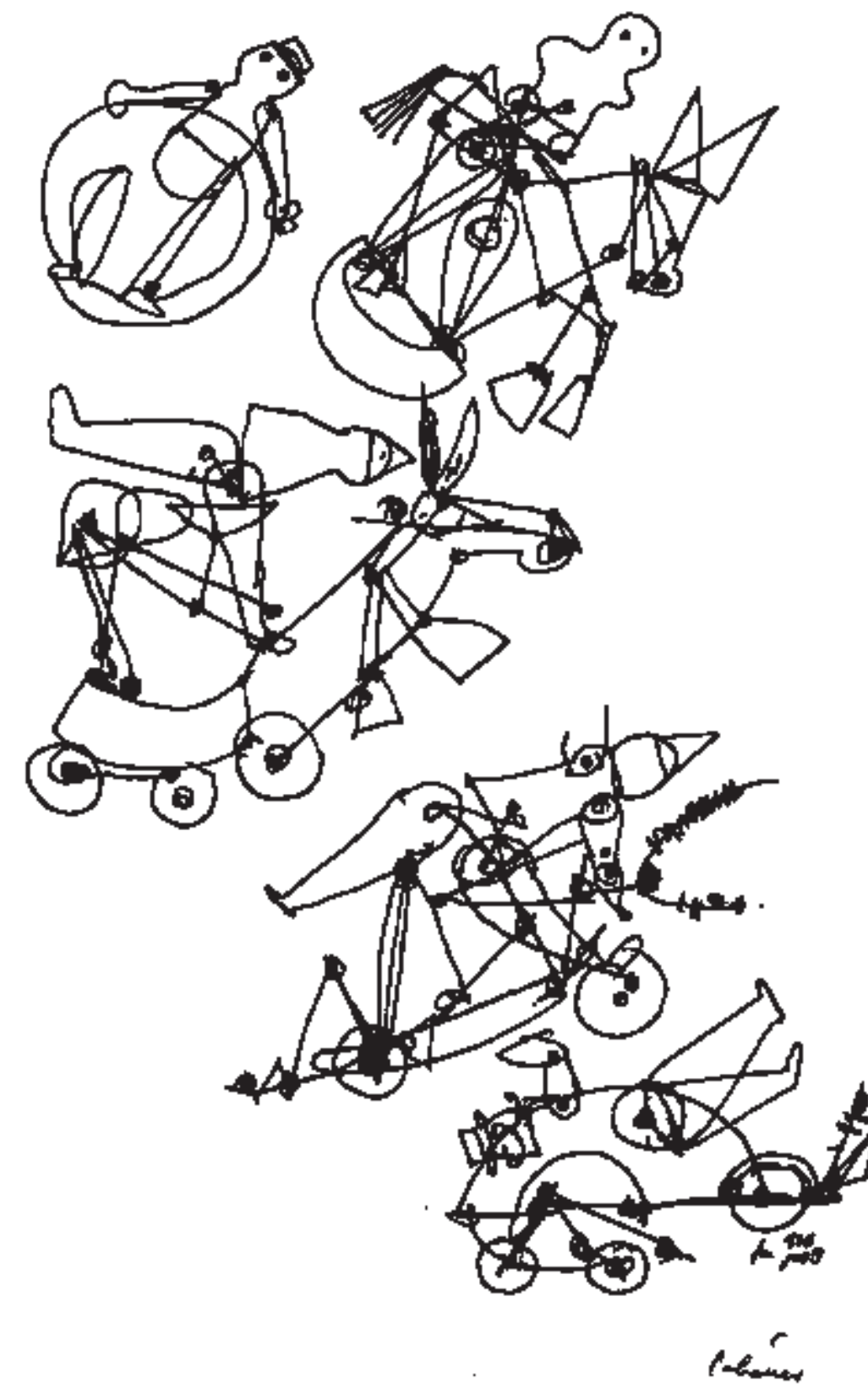
27.



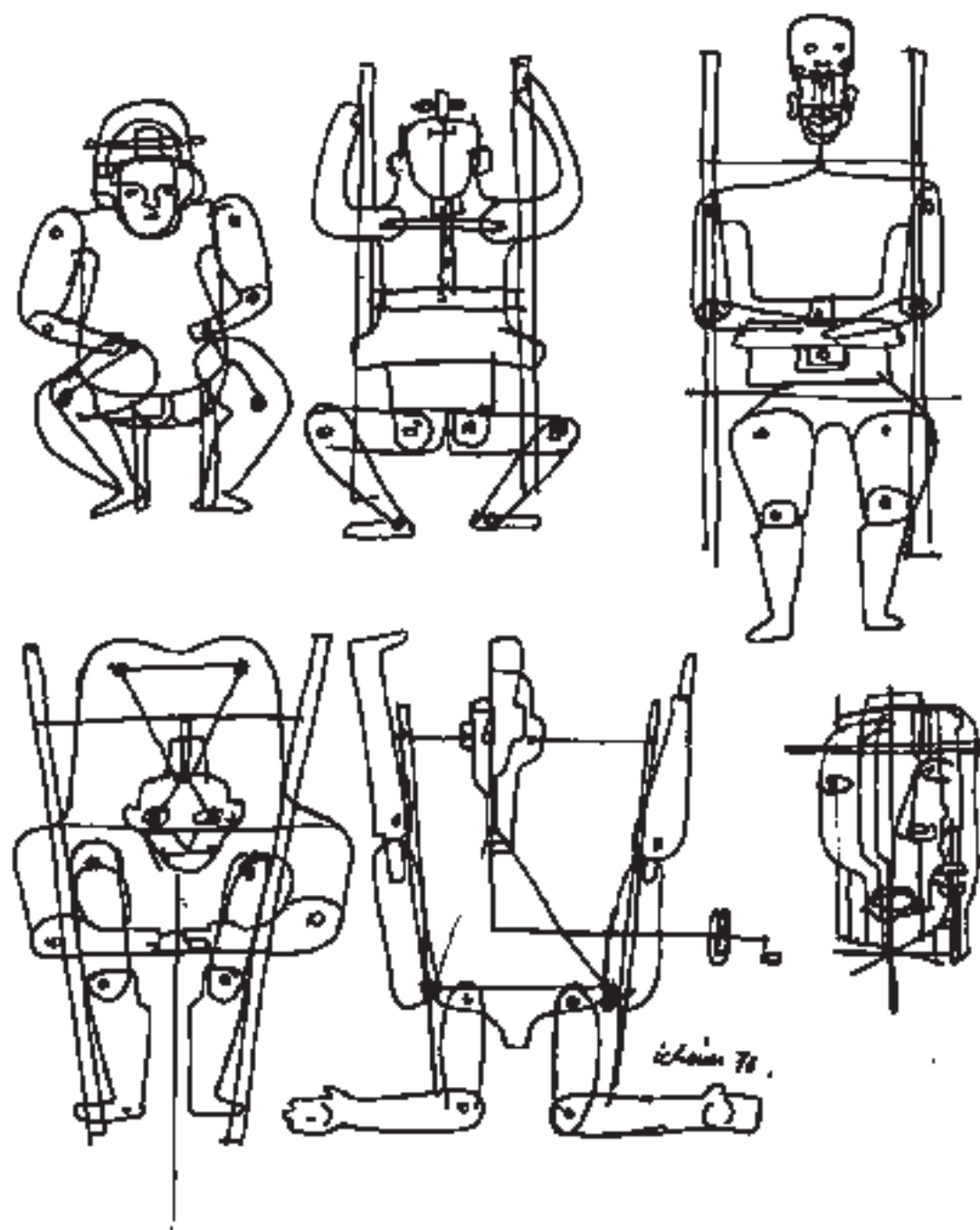
28.



29.

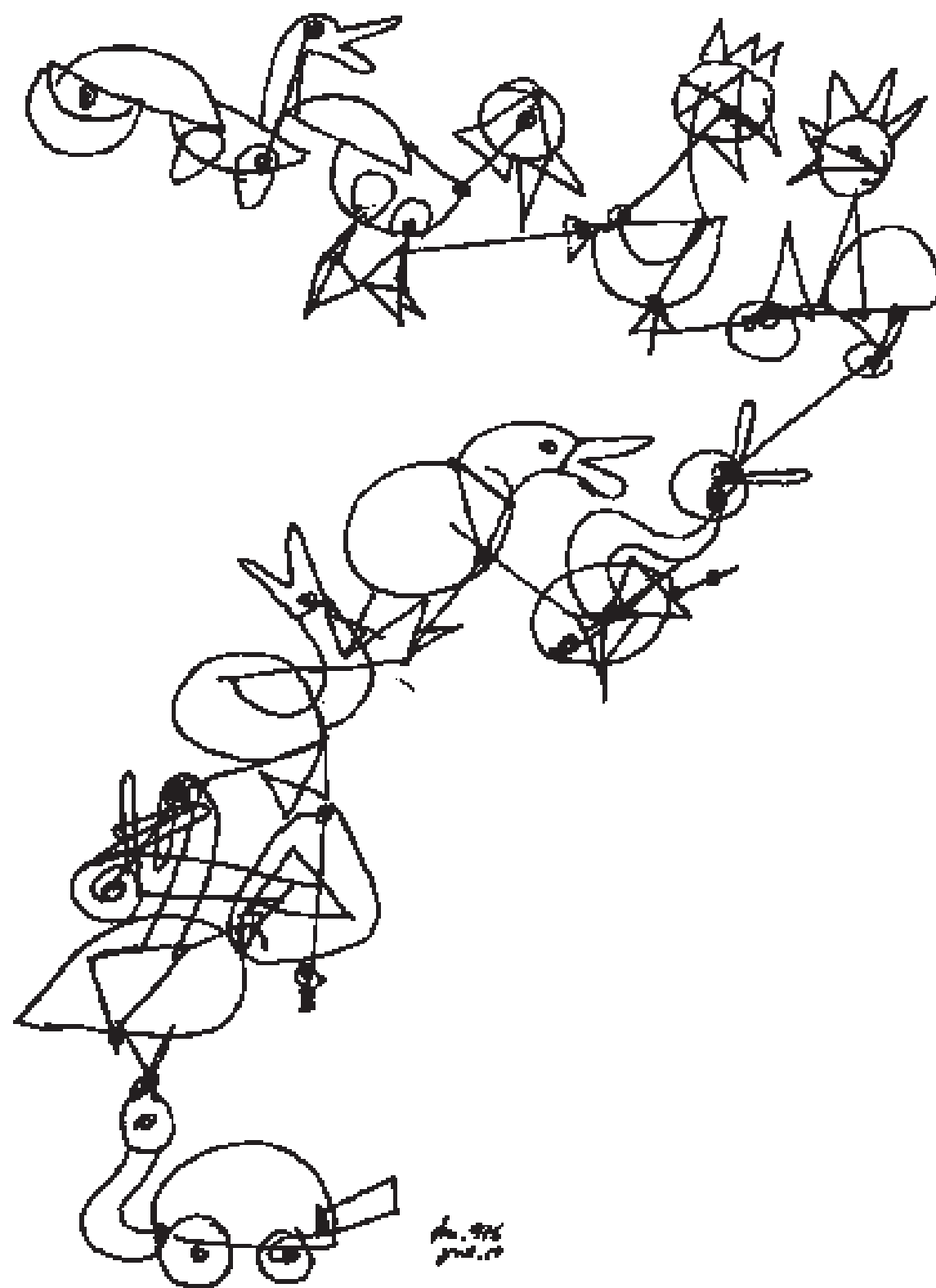


30.

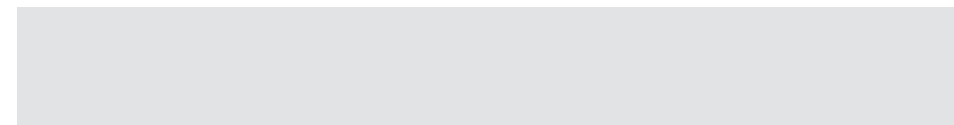
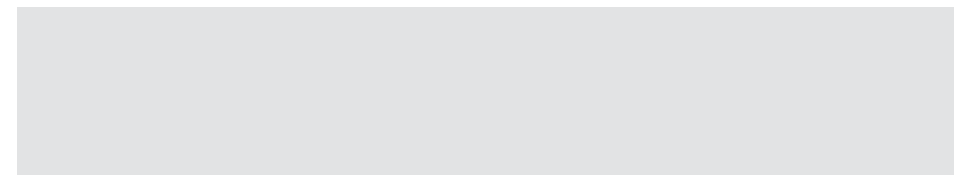


Ugh bolai . Struga Mami'jához .
 . Struga Mami' megjelenés kiterjedése és tünete
 70-71 .

31.



32.



33.

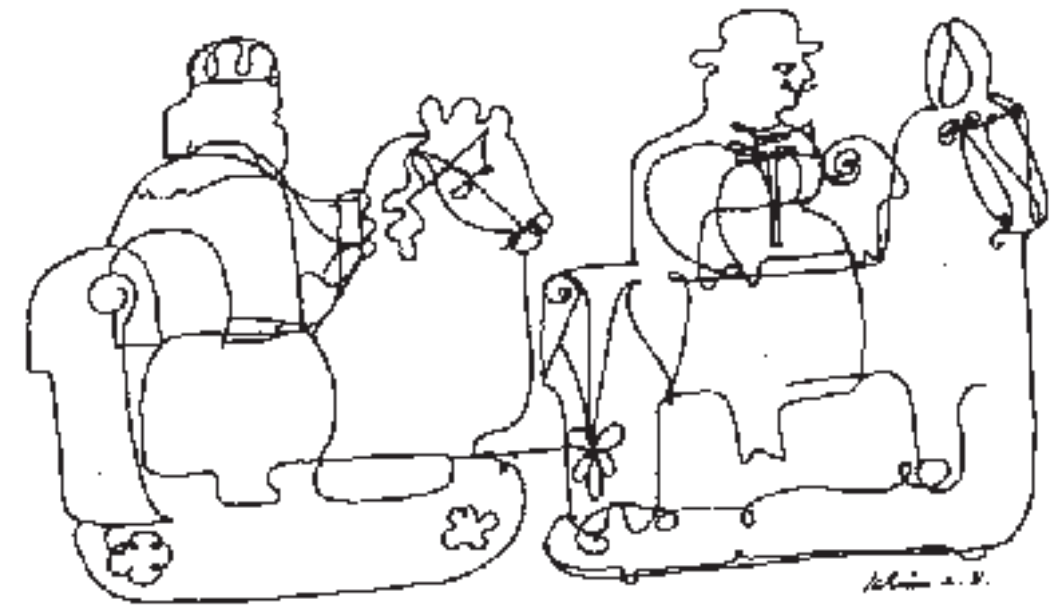
Rákóczi testamentuma

„Az 1964-es stockholmi tartózkodásom alatt ismerkedtem meg a svédek közkedvelt figurájával, a dalarnai lóval, ezzel a szinte mindenütt látható népművészeti állatfigurával. Fájt a szívem, hogy a vikingeknek van egy ilyen lovuk, nekünk, a lovas múltú magyaroknak pedig nincs. Vágytam arra, hogy létrehozzak egy archeformát, amely a magyarság nomád életmódjára, hagyományaira is utal. Így jutottam el a mézeskalács lóhoz, amely a minimalitás artisztikumával és tömörségével úgyszólván a maximálisat mondja mondja el a lóról, a stilizáltsága folytán alkalmas arra, hogy a legkülönbözőbb anyagokban jelenjen meg.”

Schéner Mihály

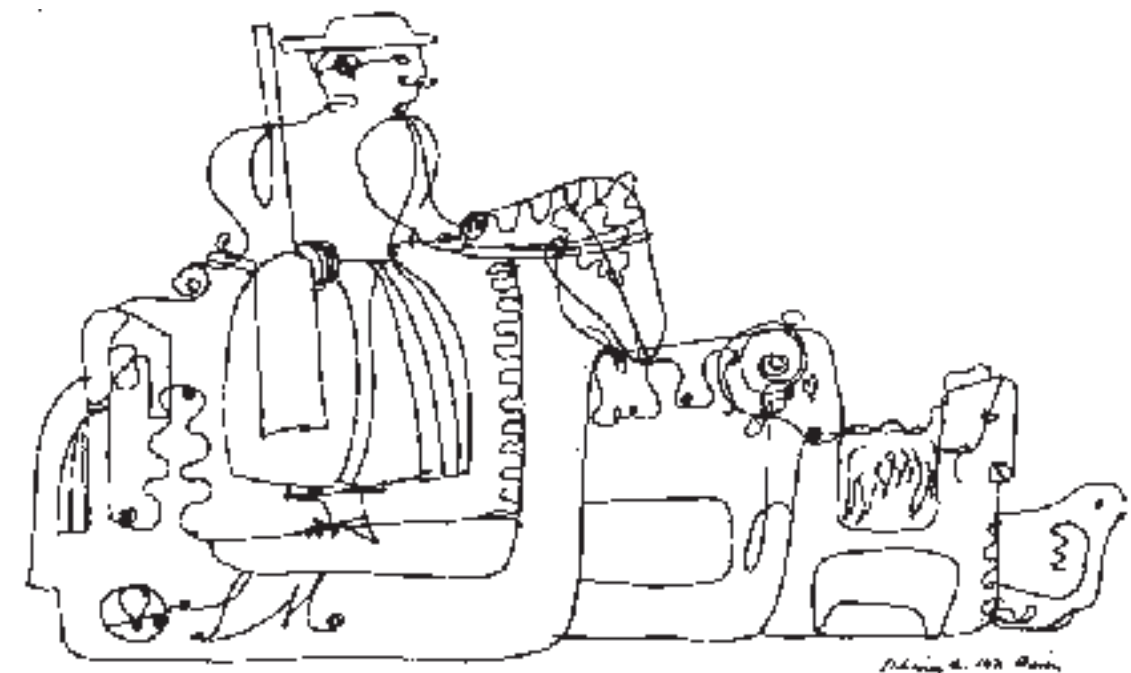
A népiség szívügyem, nehéz küzdelmet ró rám. Az én meglehetősen stilizált és átstrukturált népiségemet ugyanis soha nem fogadták szívesen a magukat igazi népieknek tartók. Nem tudták megérteni és befogadni, mivel szelleméhez sem tudtak közel kerülni. Részükről az averzió mellett gyakran rosszindulatot is tapasztaltam. A monolitikus művészetszemlélet, a minden áron való egyeduralomra törekvés a népiségfelfogásban is megmutatkozott a múlt rendszer negyven évében, mi több, a demokrácia első négy esztendejében is. Az a népiség, amely romantikus gesztusok ürességében és külső, dekoratív allűrökben fejezte ki magát, a múlt század romantikus zsánerdivatjához kötődik, és semmi köze sincs ahhoz az ősi, századok alatt létrehozott kollektív formakincshez, amely motívumaiban és megoldásaiban olyan sokszínűen volt képes differenciálni a különböző népek, nemzetek, népcsoportok motívumkincsét. A romantikus, kiüresedett, lirizáló és hangoskodó népiség közel állt a szocialista realizmushoz, annak szinte tejtestvére volt. Olyasféle ábrázolásokban mutatkozott meg, hogy egy vagy két tehén legelészik, egy vagy két traktor szánt, a paraszt kaszál vagy fűrészel, netán szénát gyűjt. Többnyire leszegett fejjel, hogy ne kelljen az arcát, a szemét is megfesteni. A népiségnek ez a felfogása mindig távol állt tőlem, inkább idézi a Gresham-féle polgári művészetet, mint a népit. A magyar népművészet dagasztóteknőiben többnyire csak a múlt századi folklórt dagasztották. Az igazi népiség egyetemessége mellett, amit ősi archeinksből Európa népei kollektíven hoztak létre, képes sajátosságokat is felmutatni. Oly módon, hogy a közös ősi eredetet sajátos motívumaik által differenciáltabbá teszi, ezért a népiség fő principiuma a kollektív érték mellett a különbözőségek sokszínűsége. Úgy vélem, hogy ez a népiségfelfogás vihet az európaisághoz a legközelebb. A különféle népi indításoknak, a végső soron sok közös vonást mutató archeformáknak egyetlen nagy áramlásban való találkozása, konfluenciája vezet az európainak nevezett művészethez.

Schéner, 1994, 19–20. oldal



Parasztok szántás

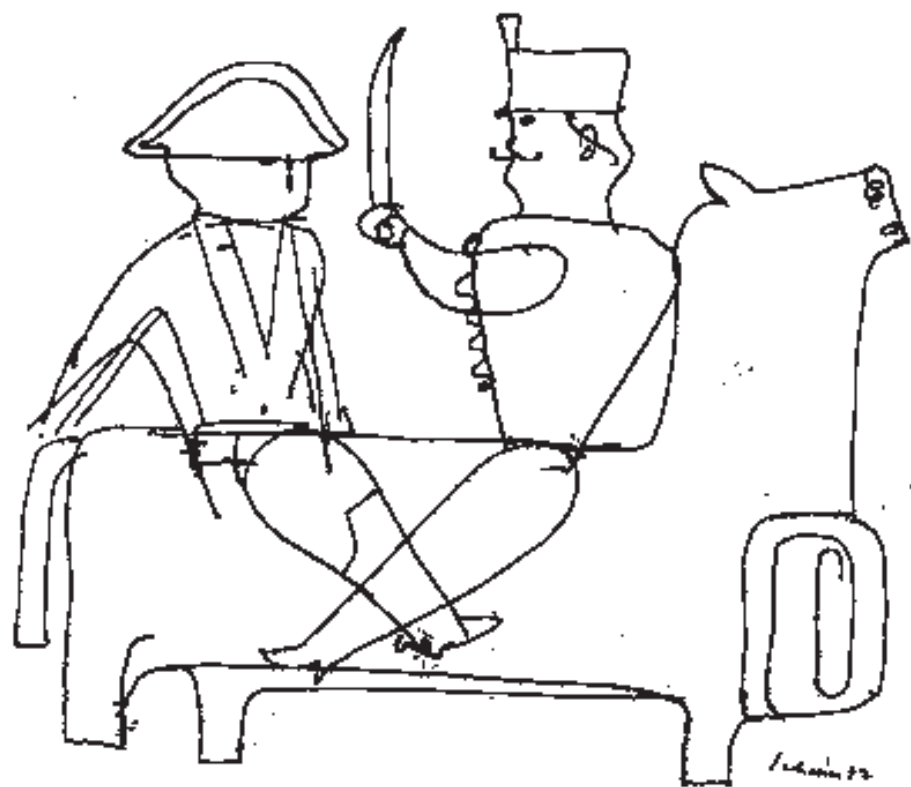
34.



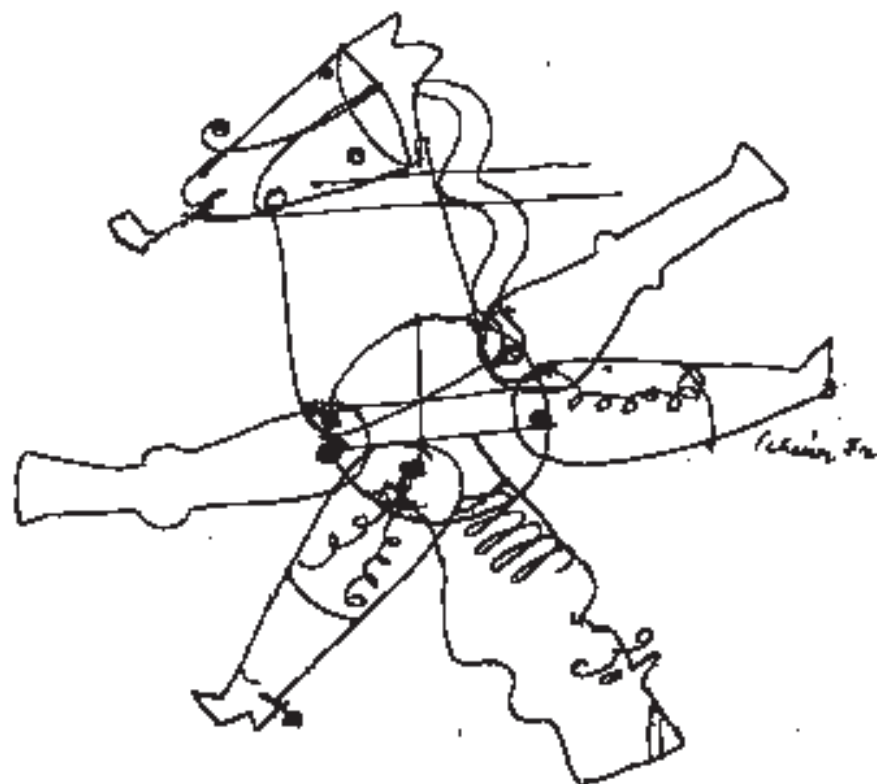
A Rákóczi testamentuma rajzalbumból

35.

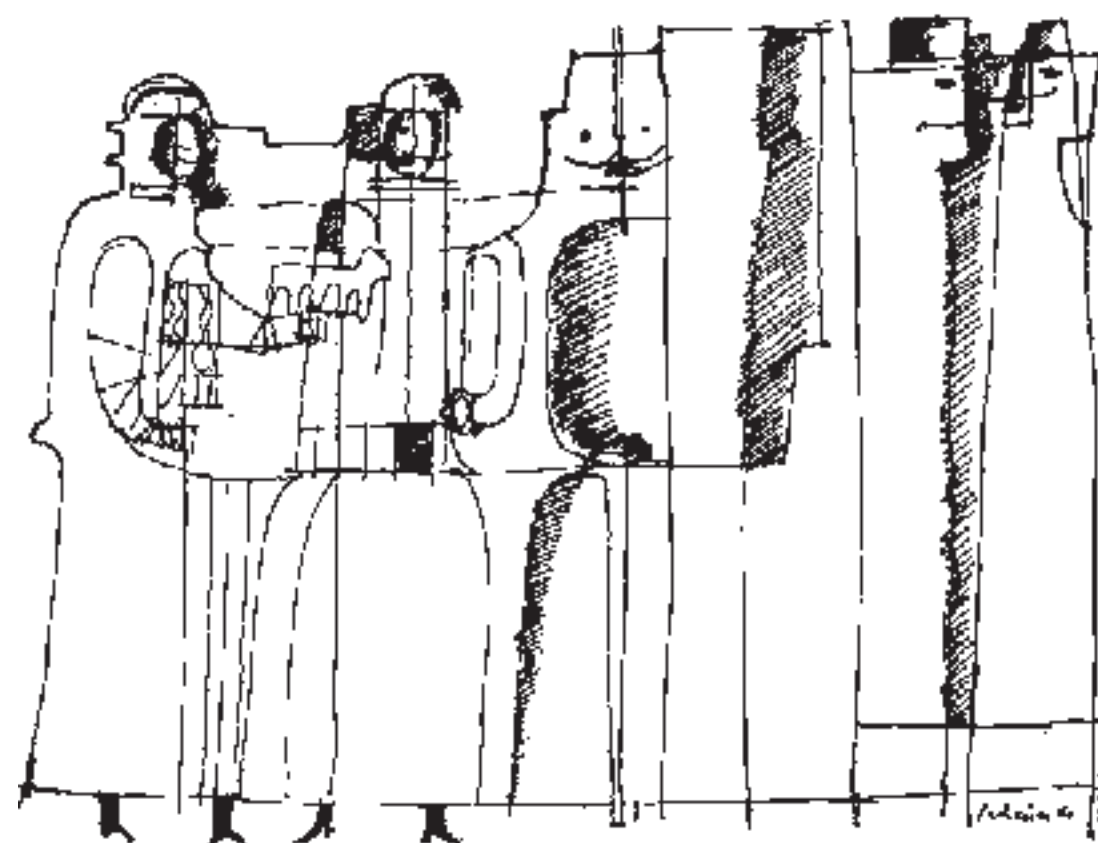
36.



37.



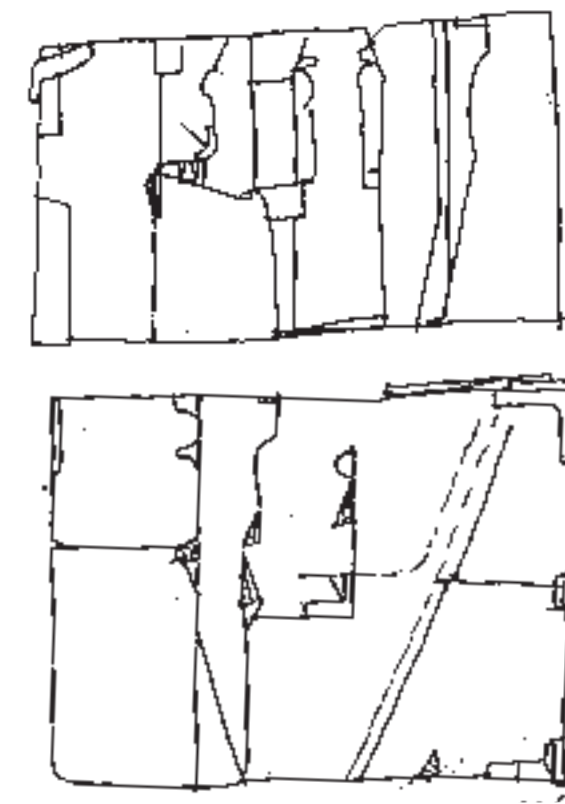
38.

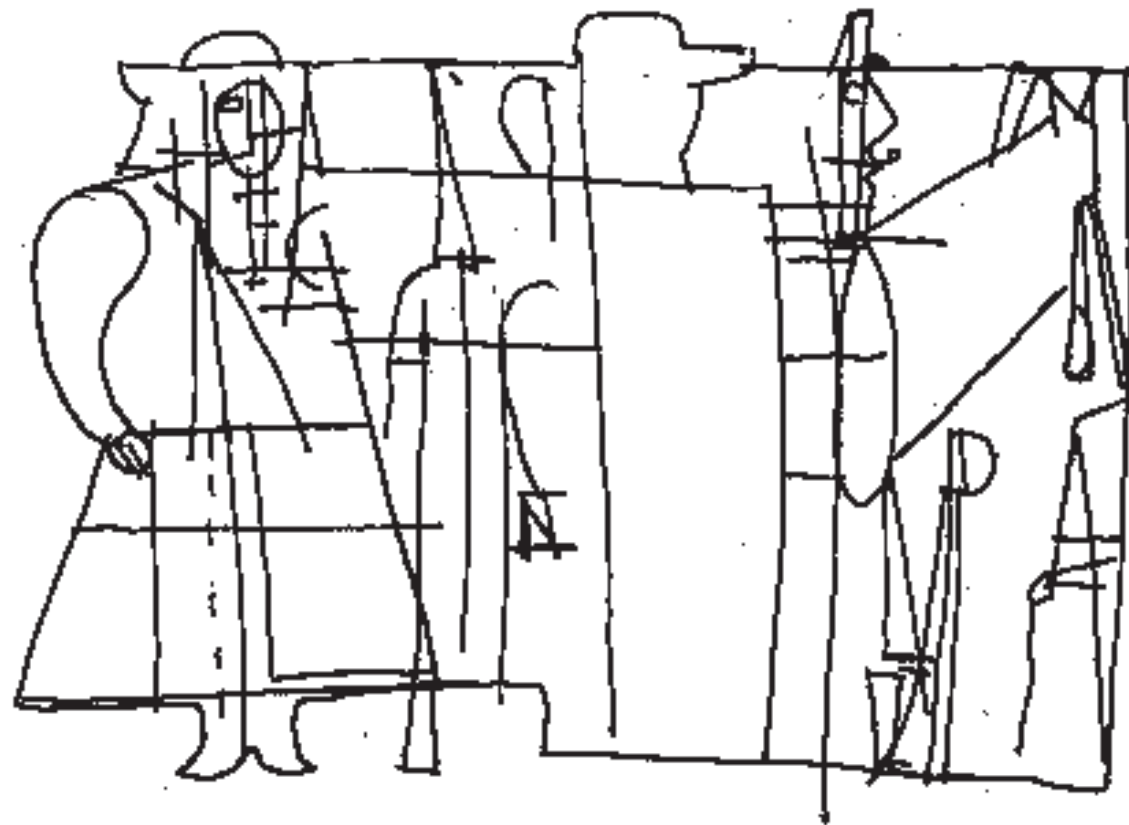


39.

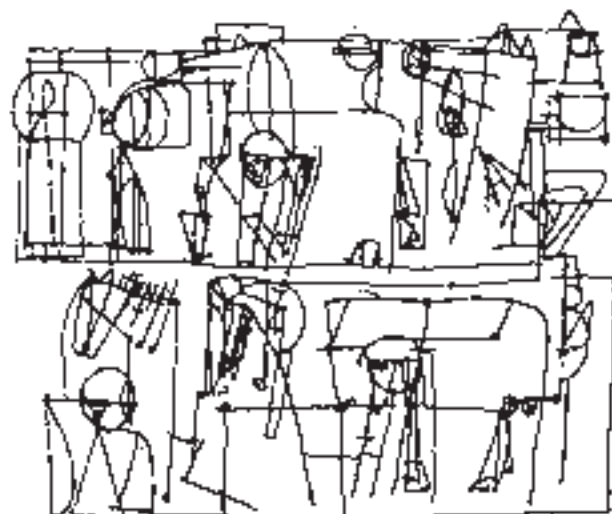
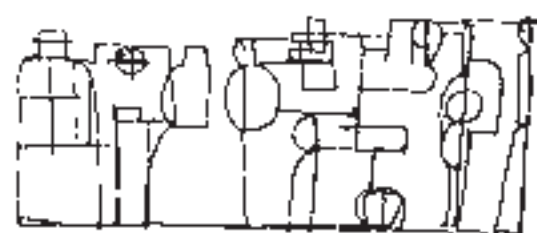


40.



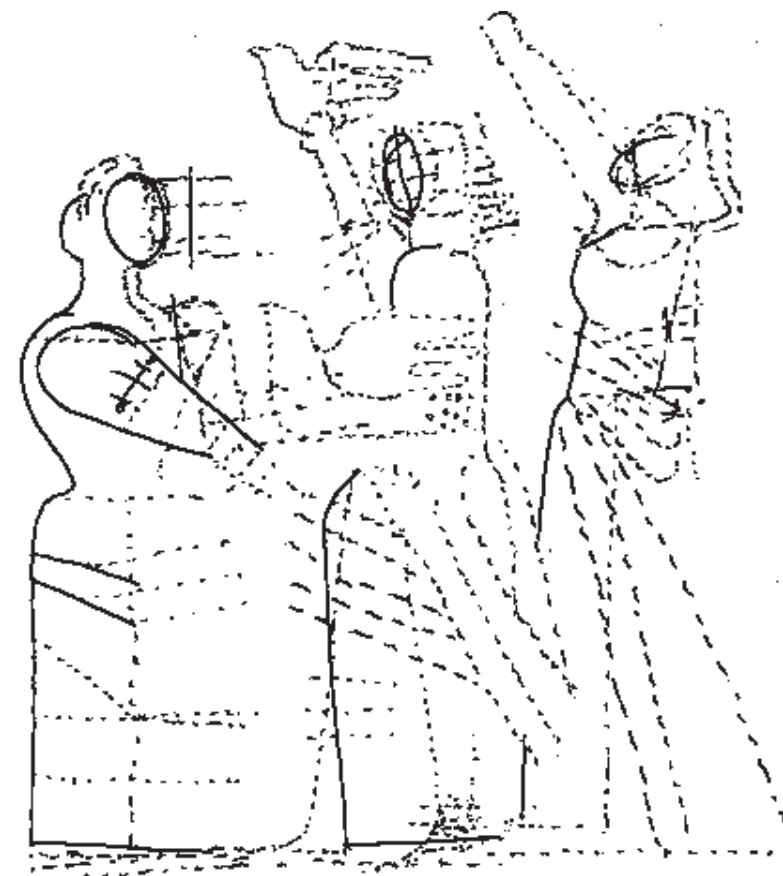


41.



42.

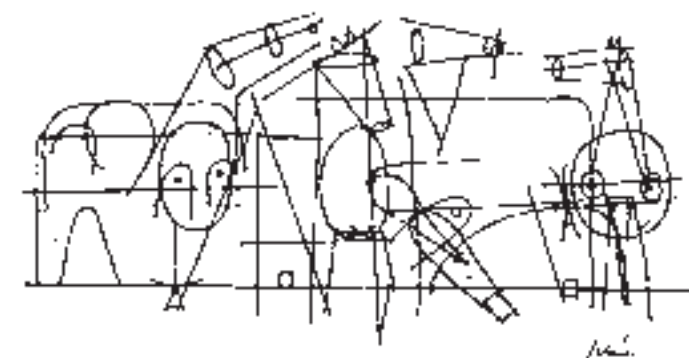
43.



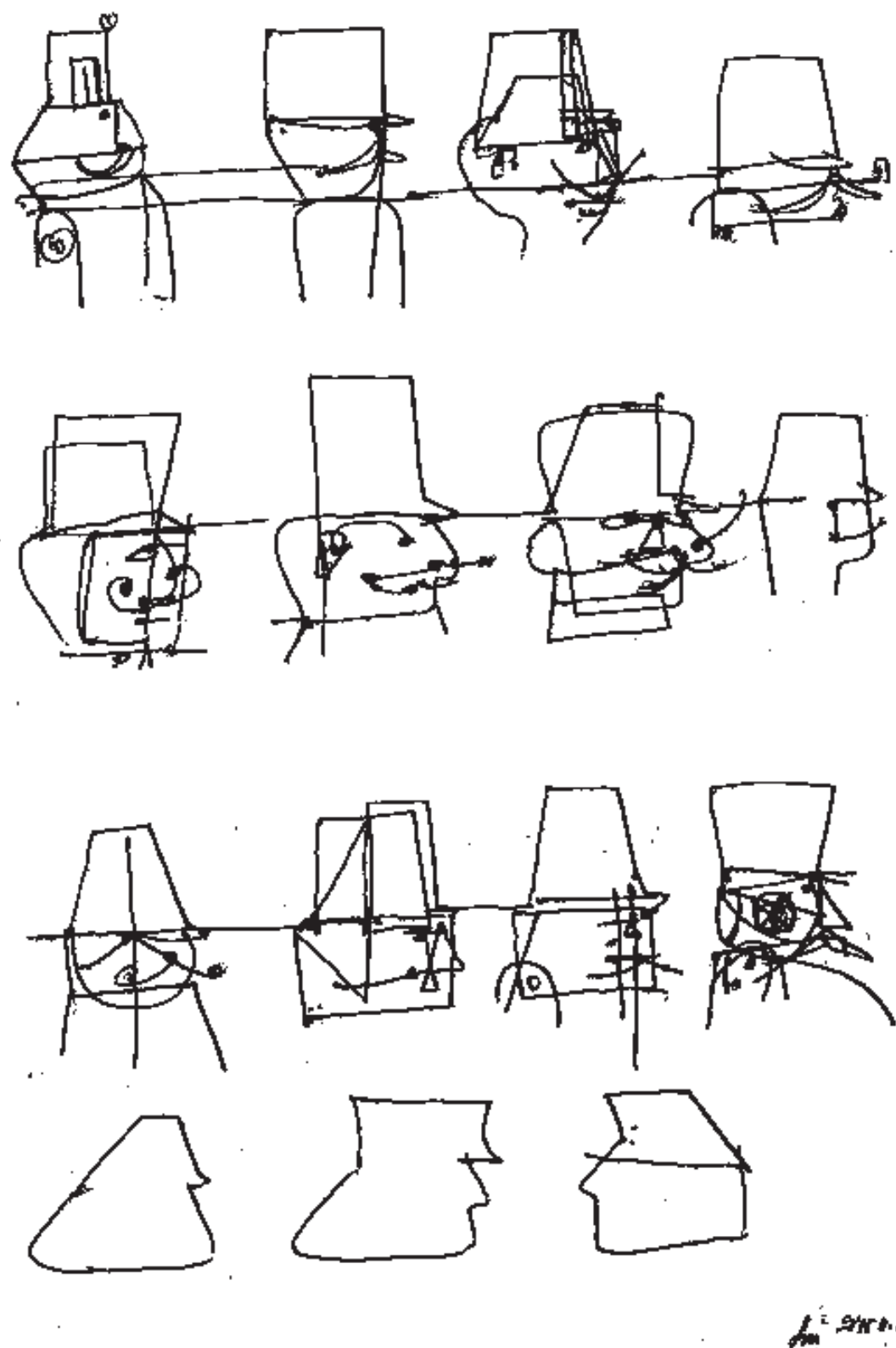
44.



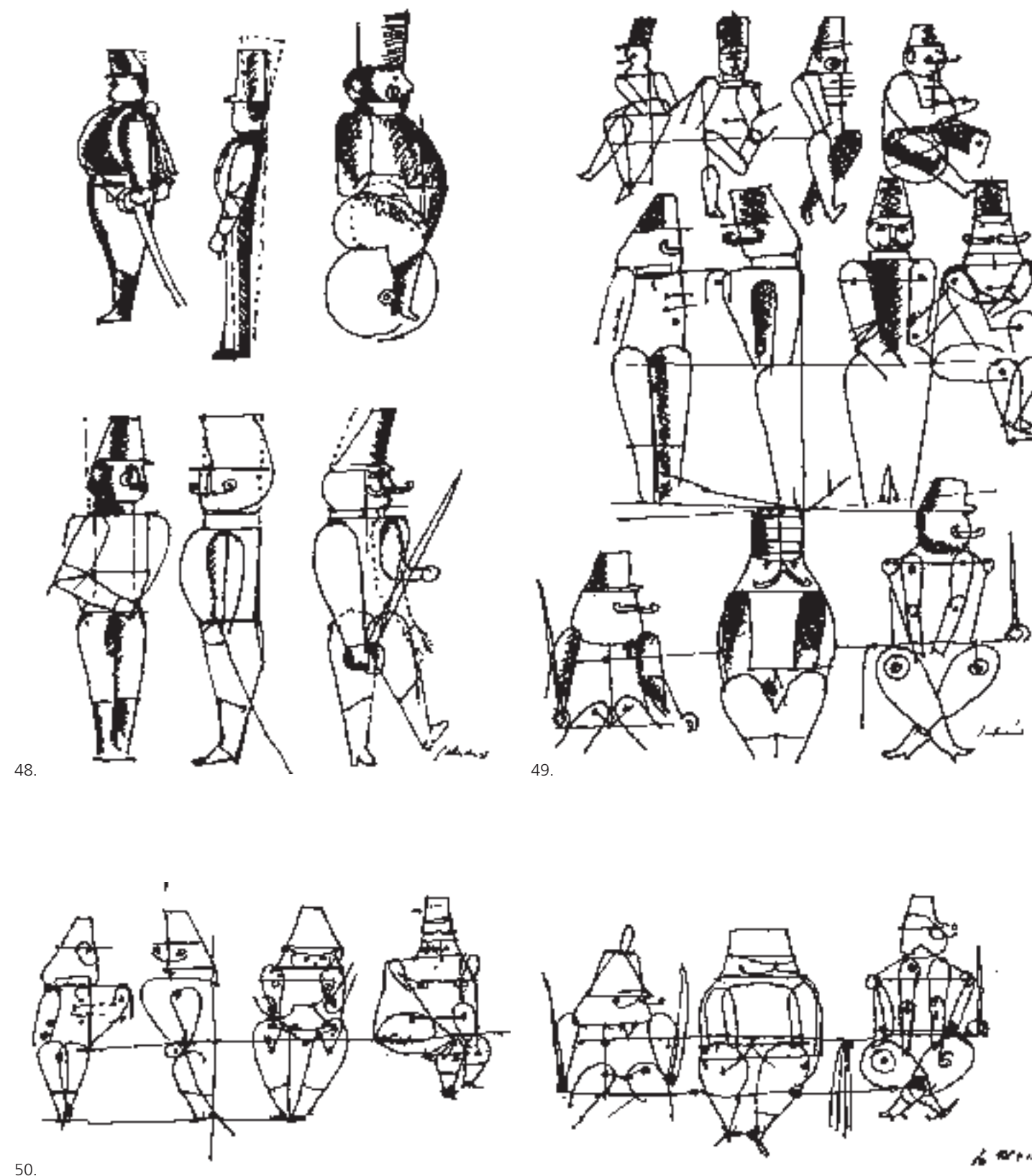
45.



46.



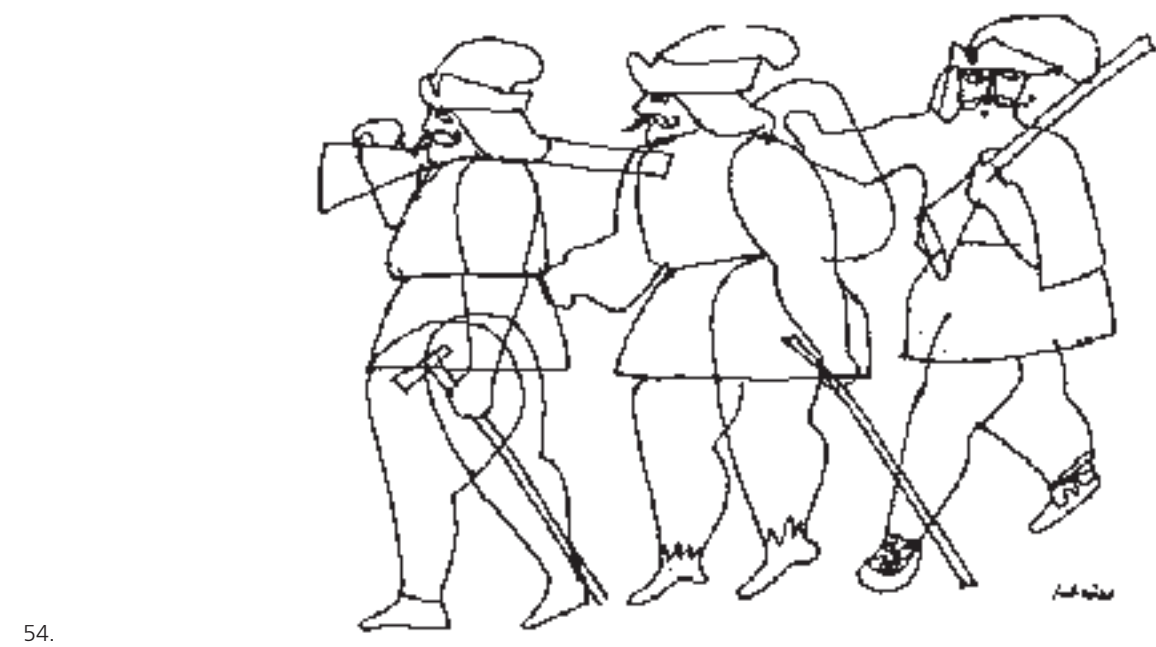
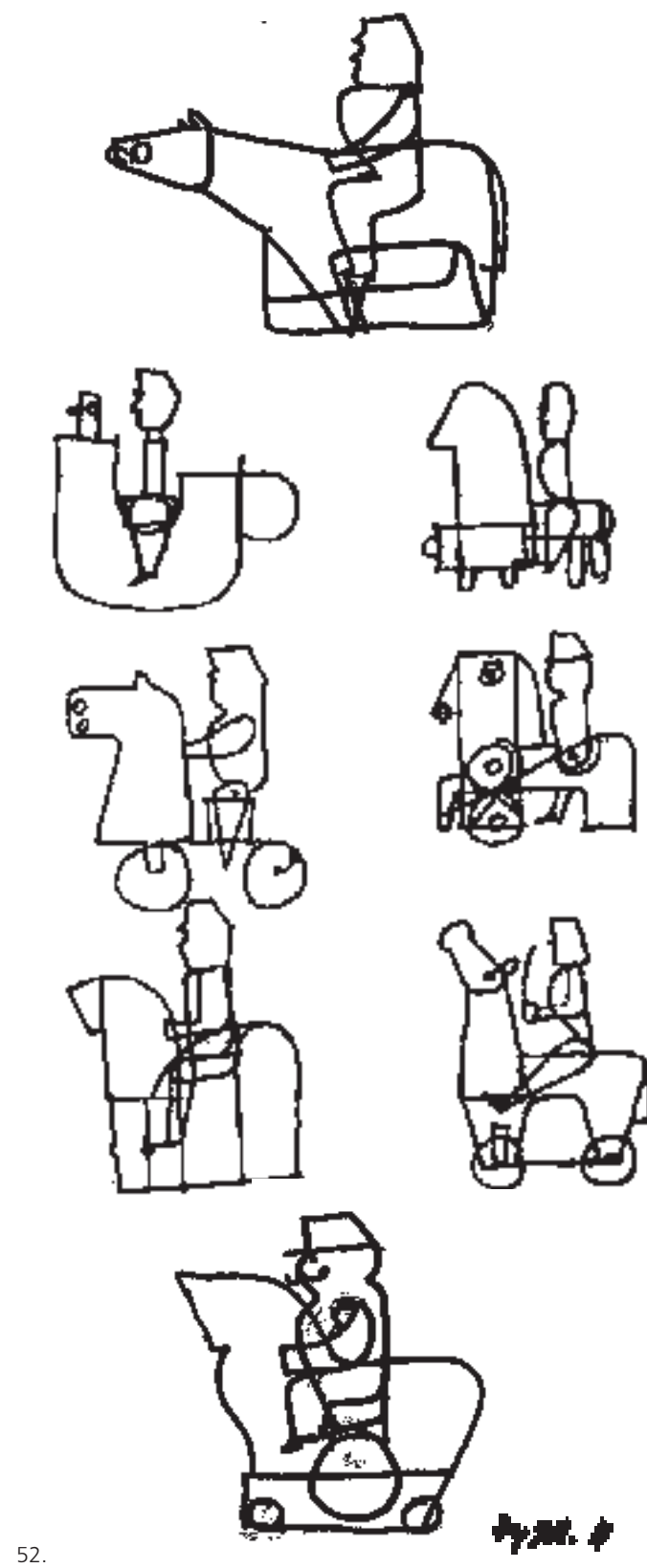
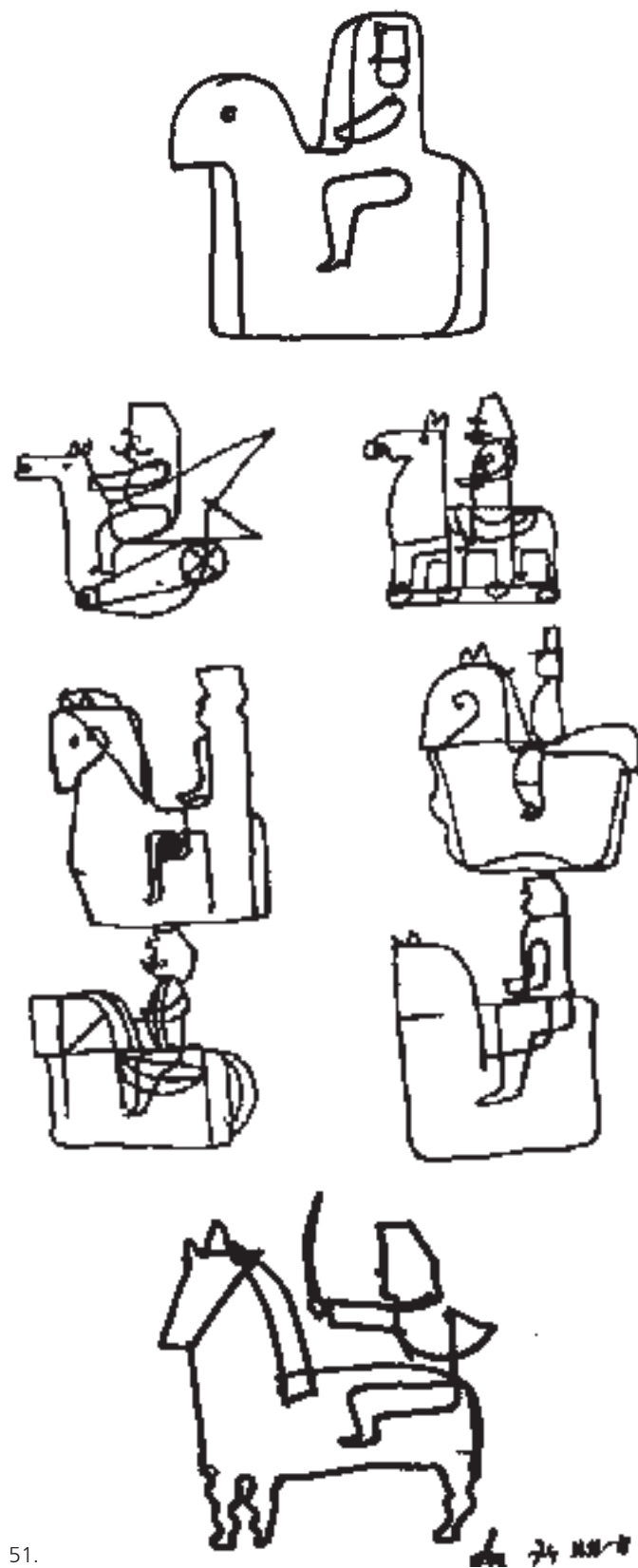
47.

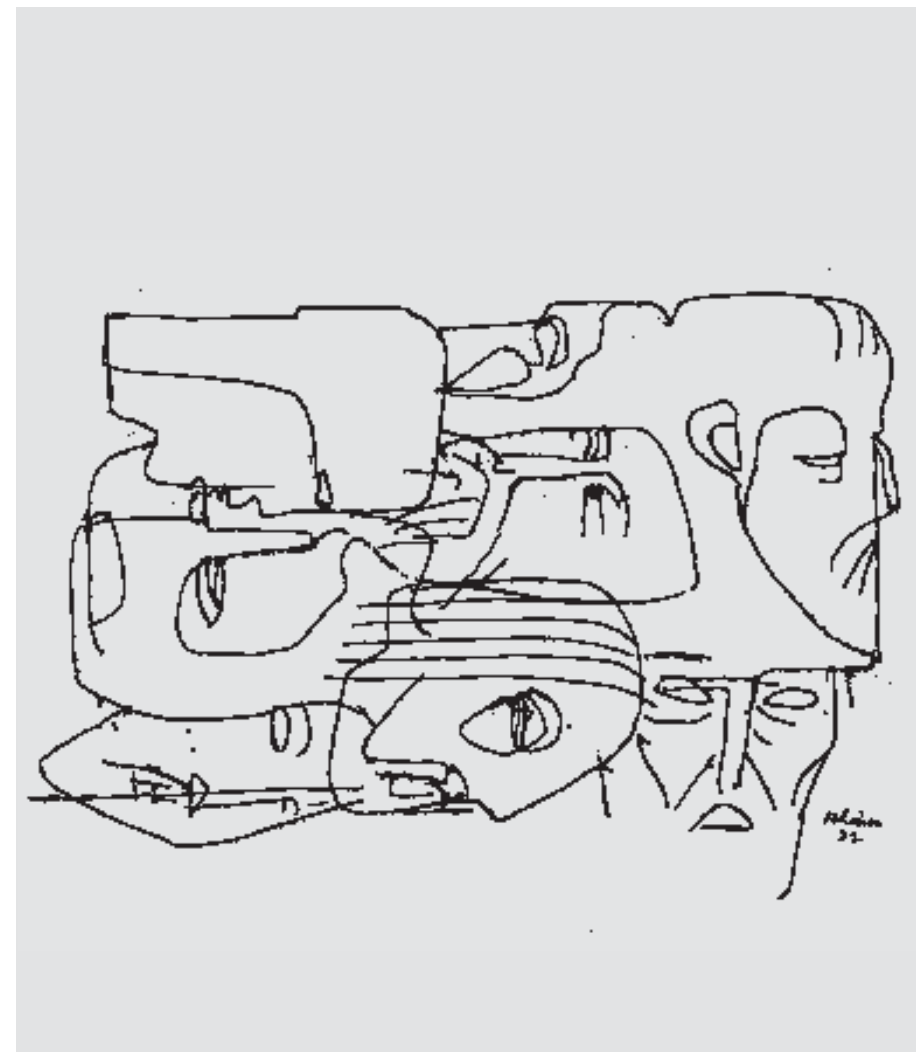


48.

49.

50.





55.

Álarcok, maszkok

„Nosztalgiát érzek a velencei karnevál, a commedia del'arte és a maszkok iránt, mert úgy érzem, hogy ezek igazabbak mint azok a maszkok, amelyekkel ma úton-útfélen oly gyakran találkozunk.”

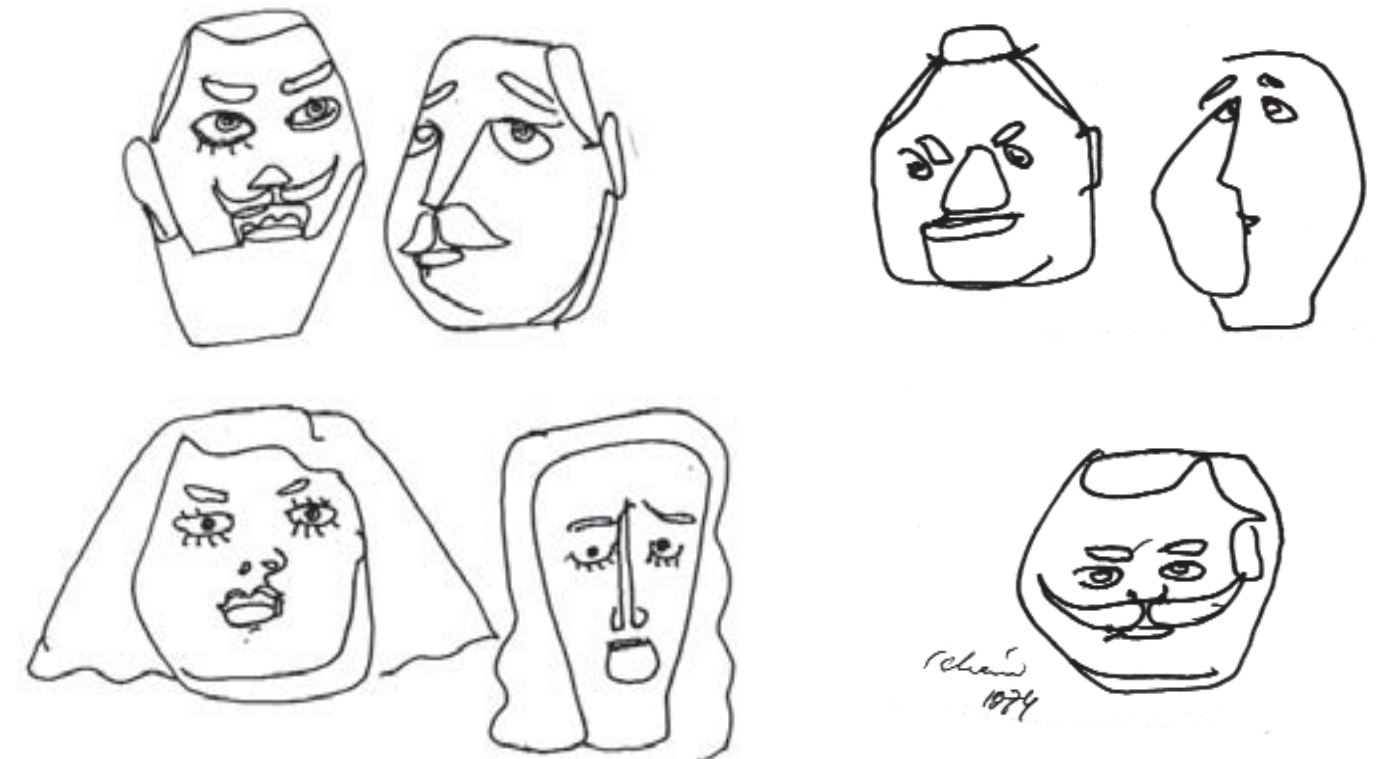
Schéner, 1994, 34. oldal

„Nálam nemcsak a teremtet, született formák, tárgyi produktumok tartoznak a valóság kategóriájába, hanem a művészet által létrehozott spirituális, metafizikai alkotások is. Meggyőződésem, hogy sokkal inkább a képzeletünk és szellemünk által teremtet formák, művészeti alkotások a fontosak, valóság nélkül nem képzelhető el az általuk teremtet világ sem. Képzeletünk áldozatai és rabjai vagyunk, egyben ők szabadítanak fel földhözkööttségünkből is, hiszen képzeletünk emelnek bennünket magasabb rendű metafizikai, művészeti létbe.”

Schéner Mihály



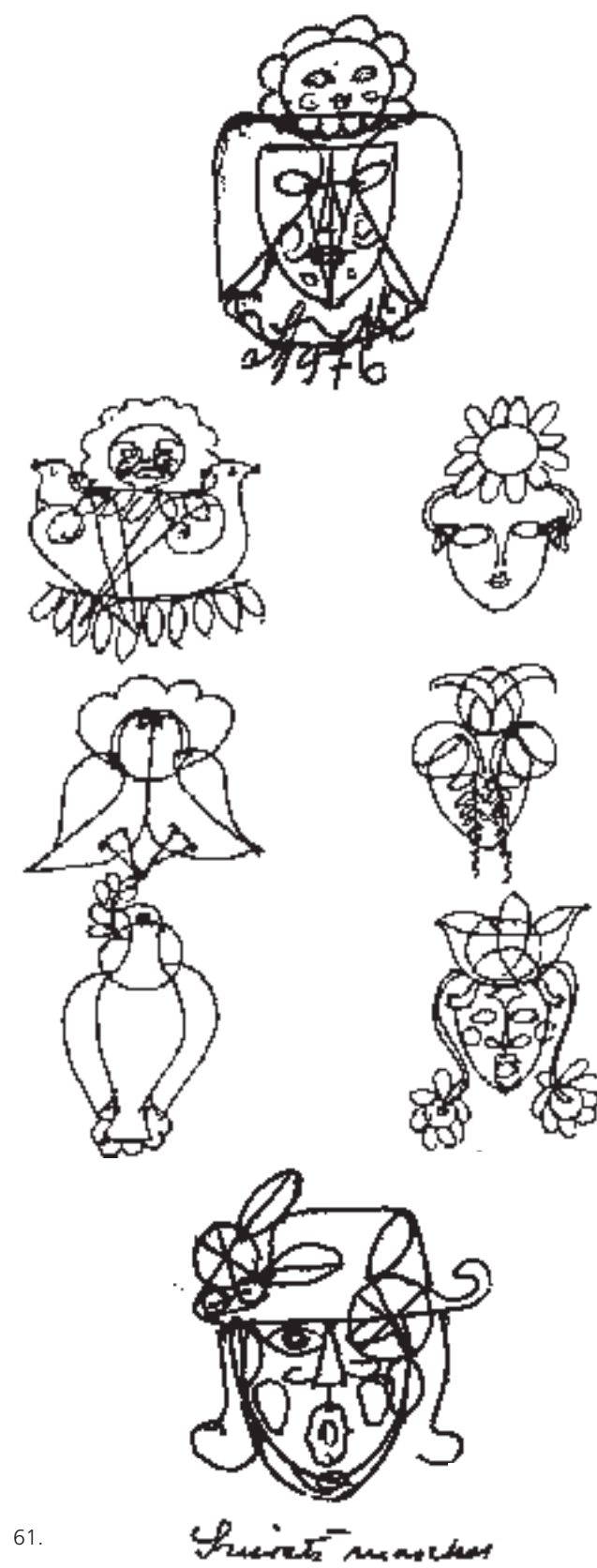
56.

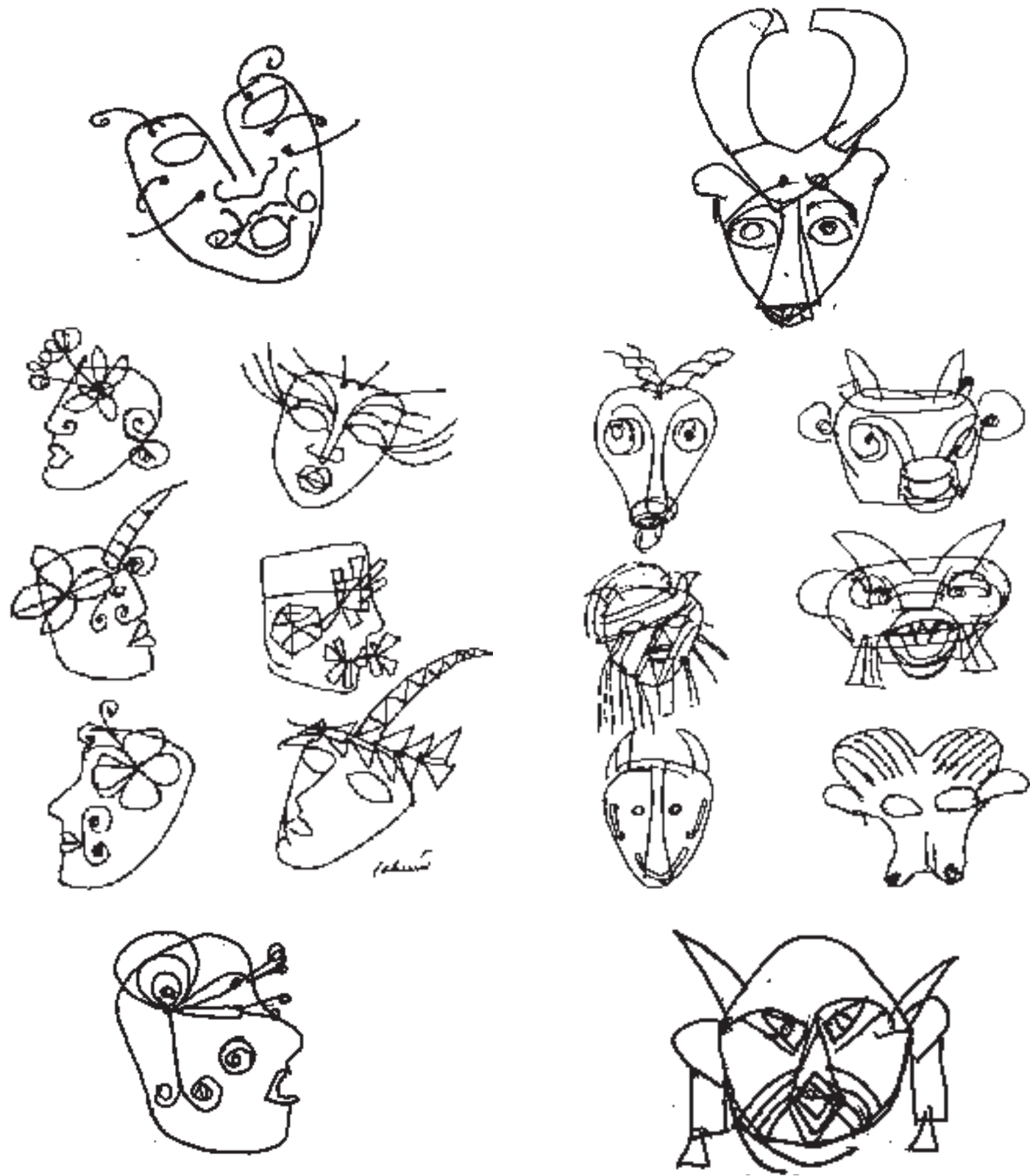


57.



58.



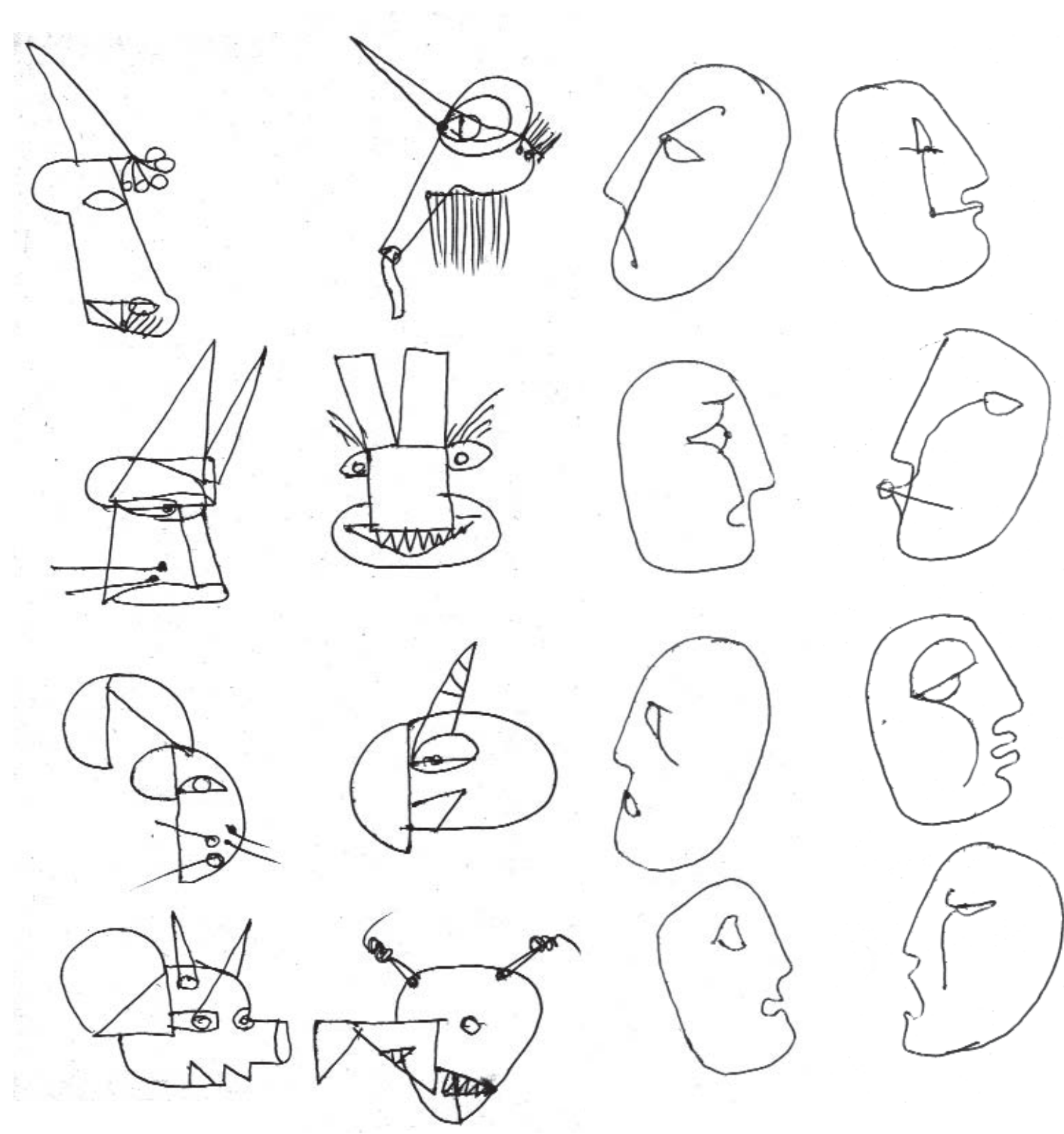


62.

Szűcs M. maszkok

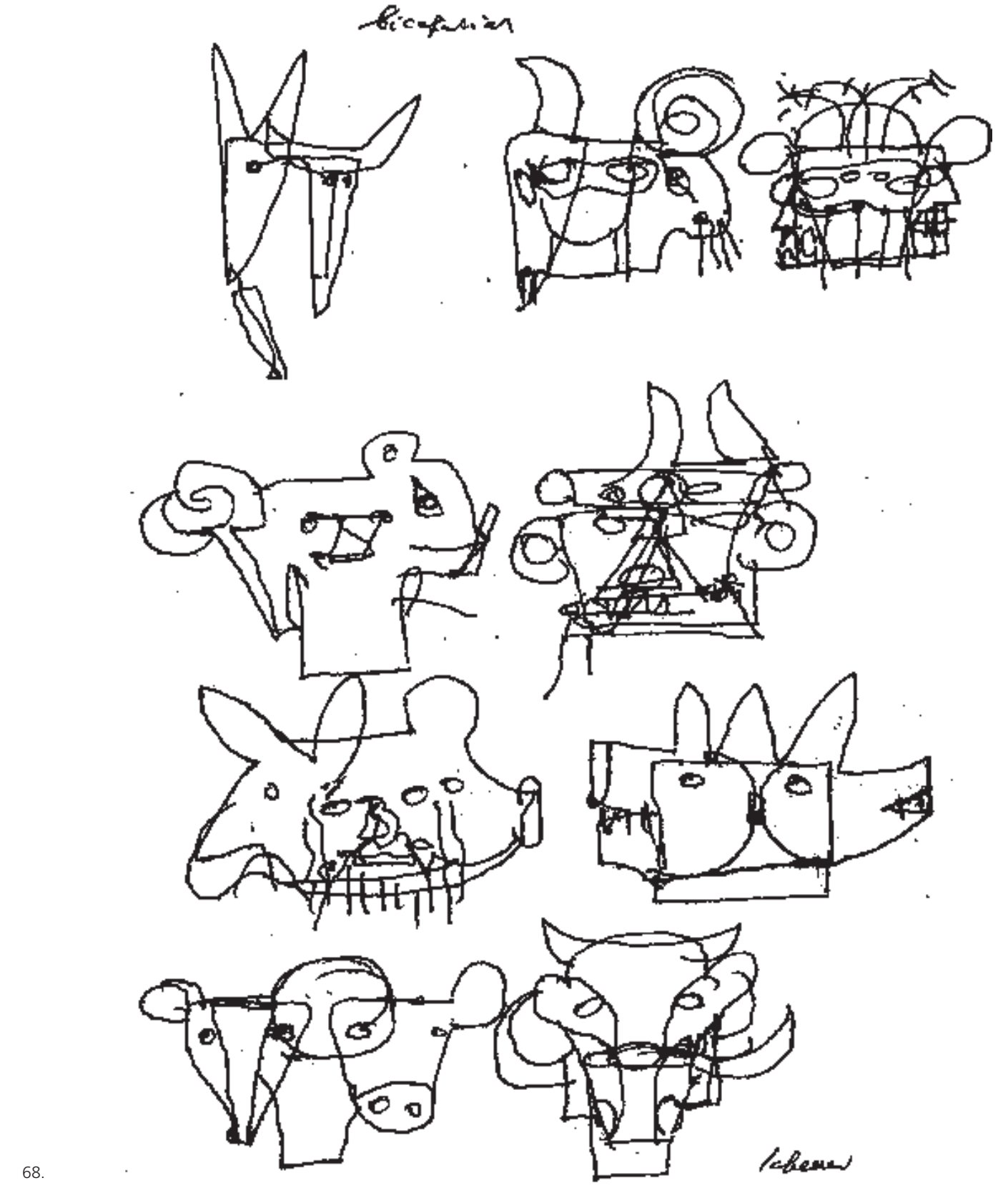
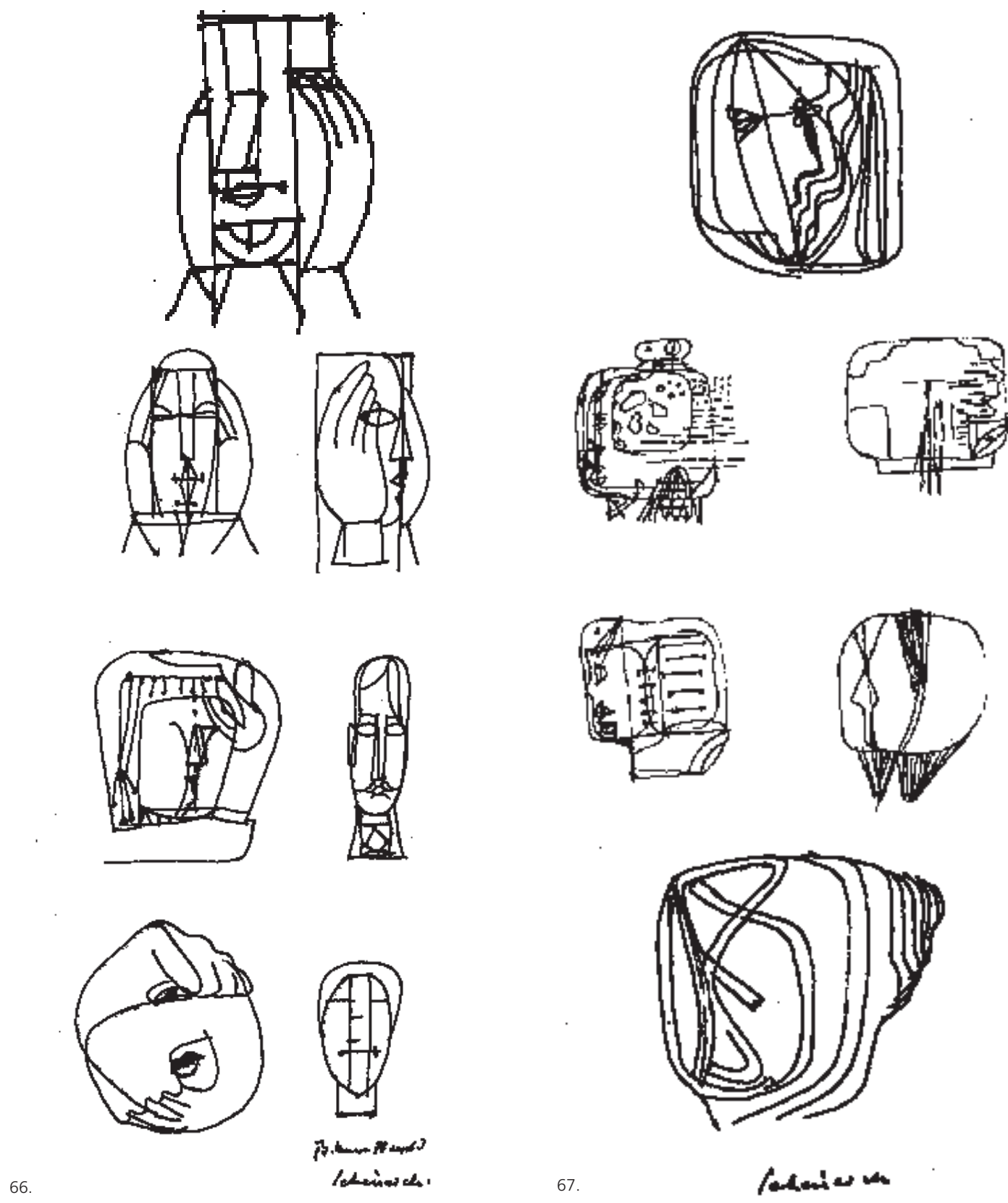
63.

Bódis maszkok



64.

65.





69.

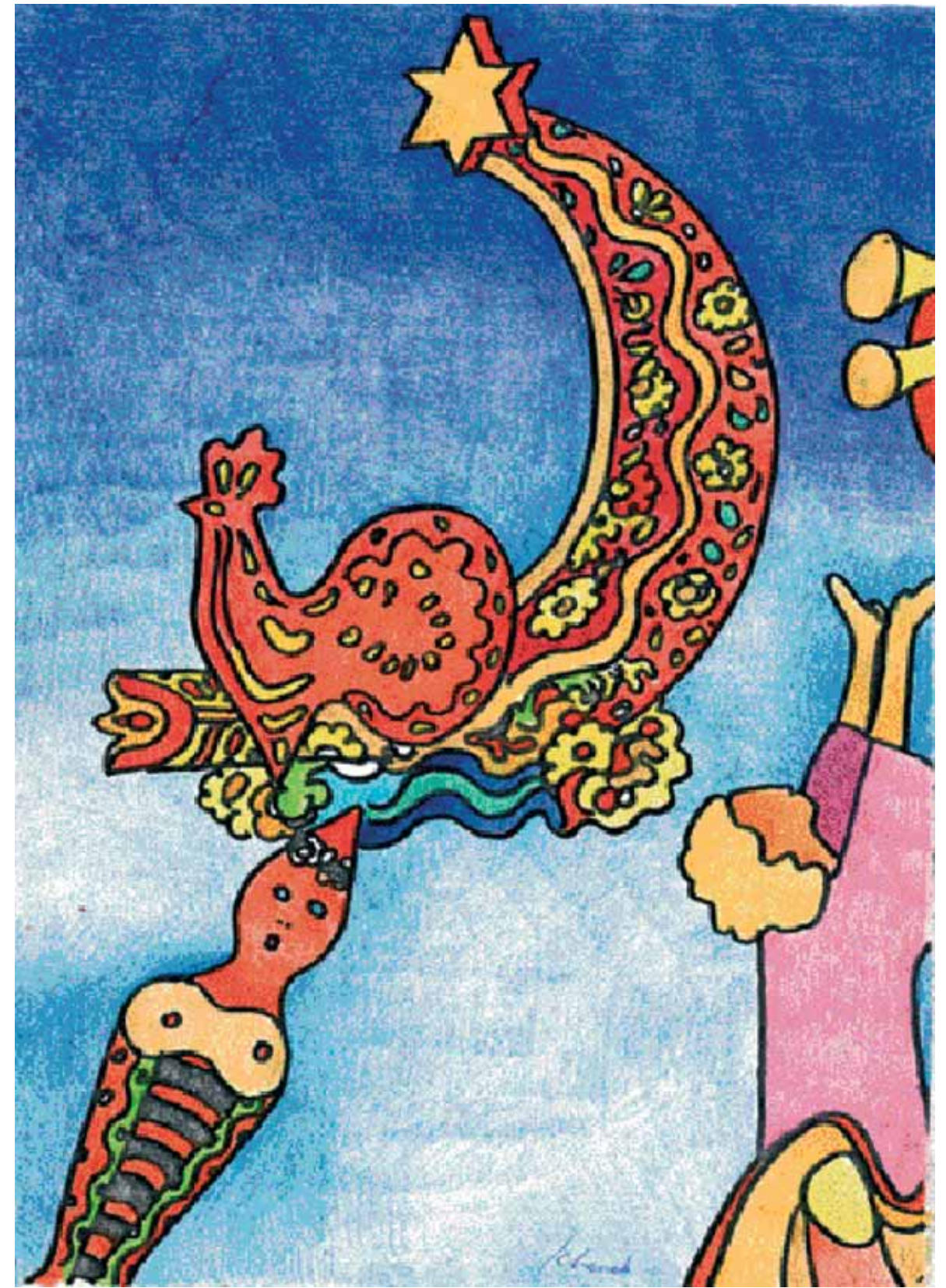
Organikus tanulmányok

„Nagyon fontosnak tartom, hogy a meseházi foglalkozásokon a gyerekek elsajátítsák a stilizálás képességét, már csak azért is, mert tapasztalataim szerint a közép- és felsőfokú képzésben nem használják fel a magyar népművészet kincseit, nem merítenek a szkíta tarsolylemezek ragyogó stilizáltságából, a nép- és pásztorművészet leleményéből, játékos intuíciójából, lényegre törő stilizálási tudásából és a krétai, a mükénei, az etruszk művészet kincseiből sem. Az Iparművészeti Főiskolán a geometrizmus, a síkszerűség, főleg a háromszög, a gúla, a négyzetek mesterkélt konfigurációi, mint az ipari formatervezés egyedüli design megoldásai számúzik az organikusságot. A modernségnek gyakran tapasztalható monolitikussága nem hagy helyet a magasabb fokú művészeti nevelés szféráiban az organikus, játékos, figurális stilizálás számára. S ha időnként mégis találkozni valamiféle erre utaló kísérlettel, akkor az többnyire balta- és gyíkfejű figurákban mutatkozik meg, s ezek nemcsak a kisméretű használati tárgyakon, hanem a több méteres szobrokon is eluralkodtak.”

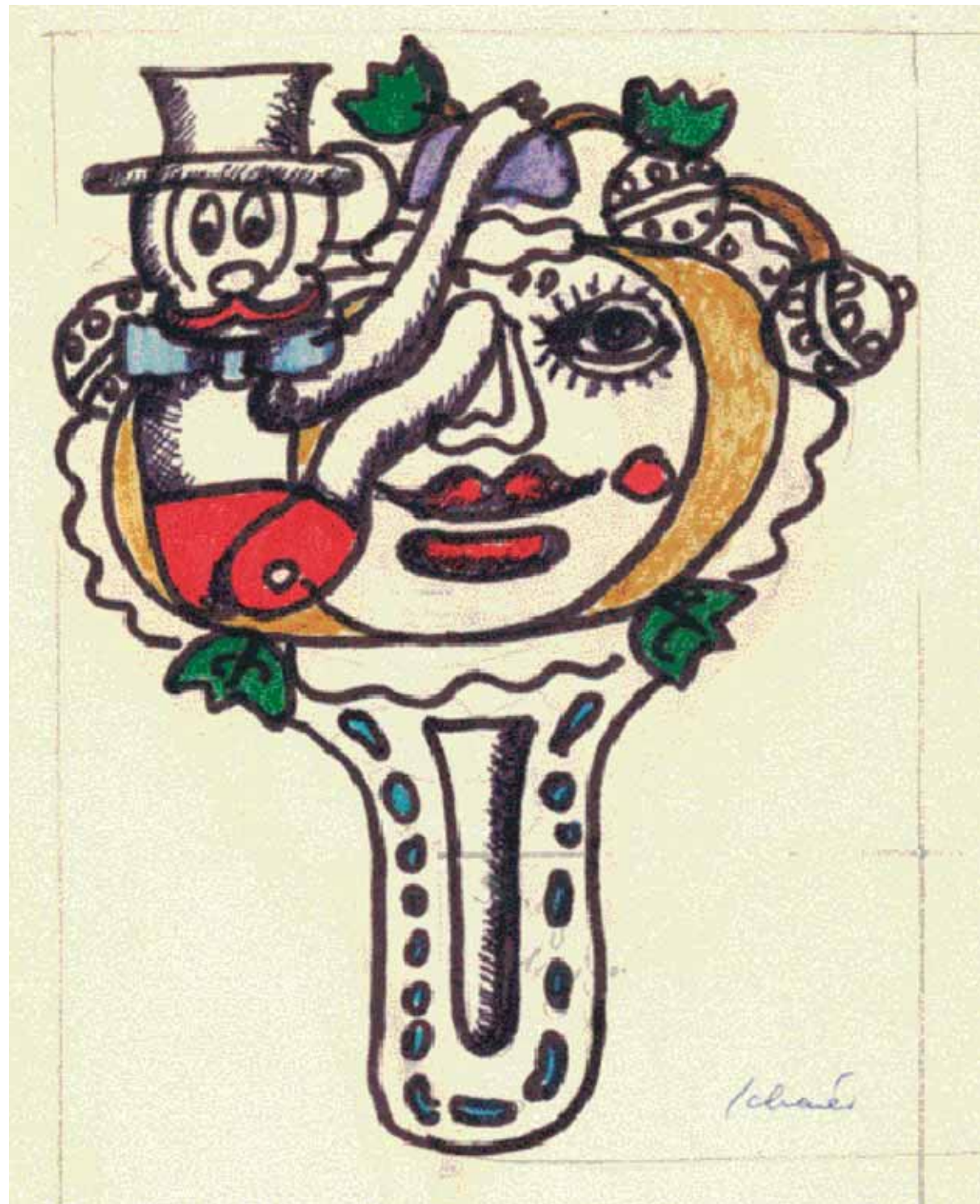
Schéner 1994, 23.oldal



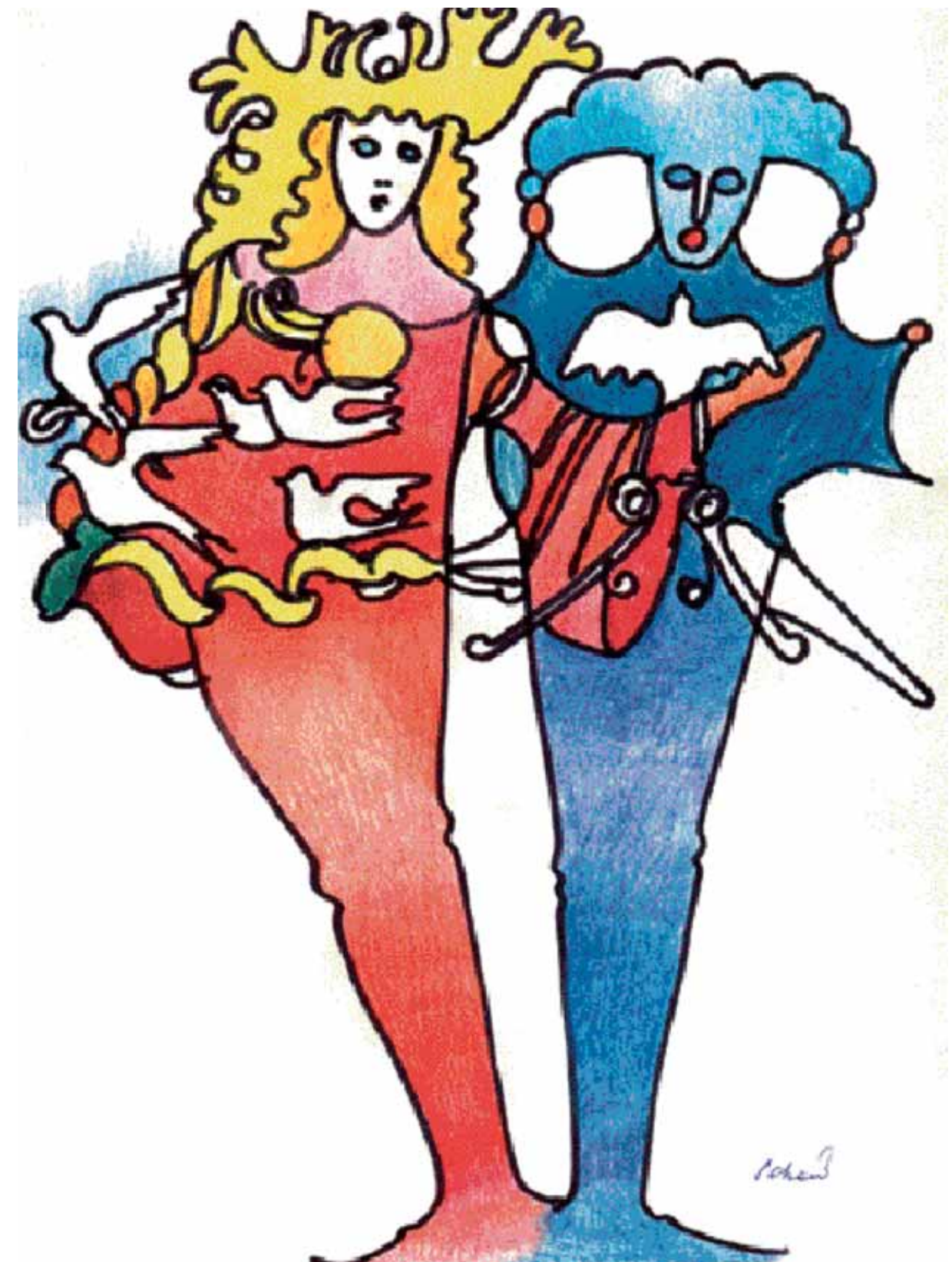
70.



71.



72.



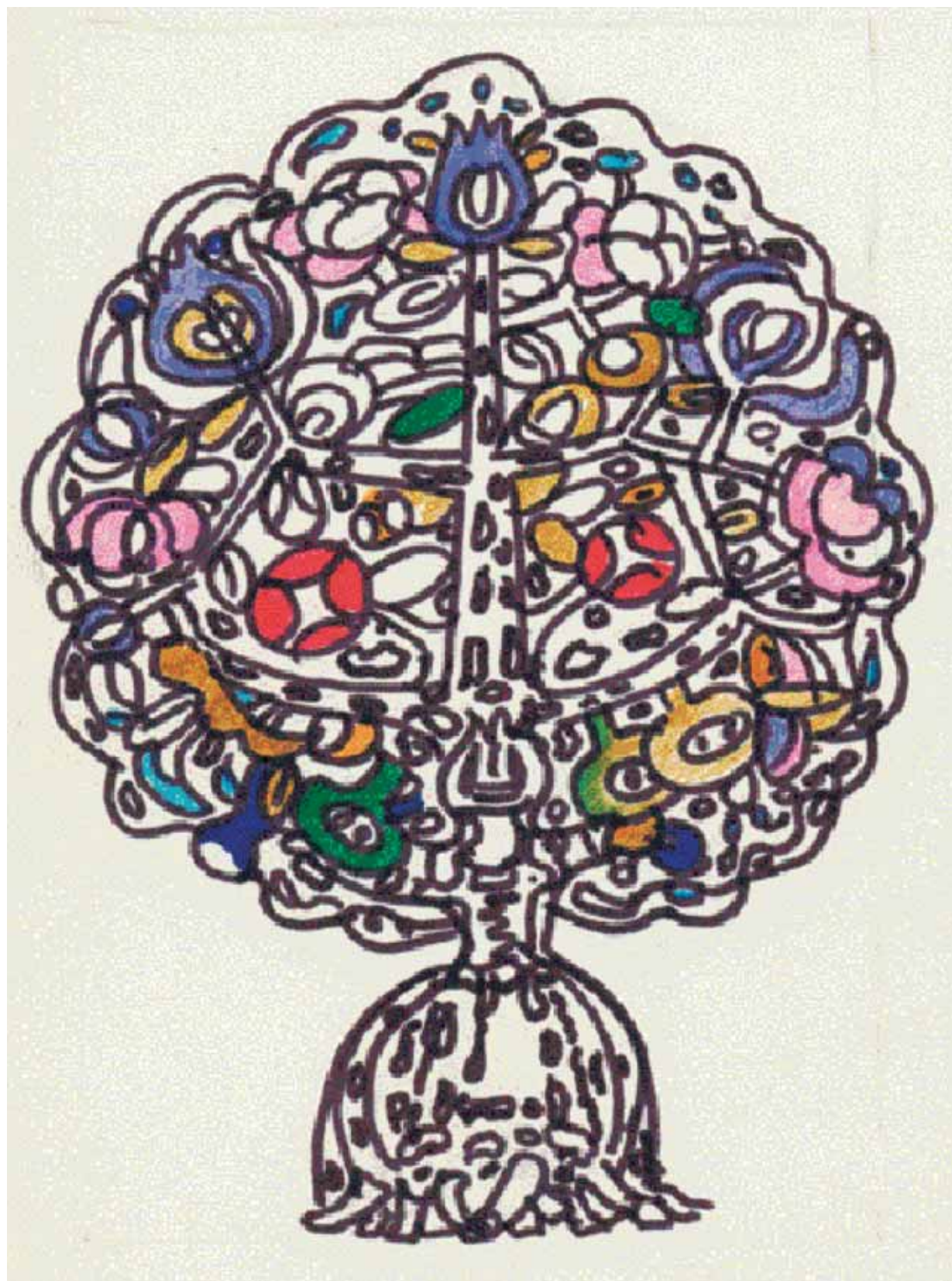
73.



74.



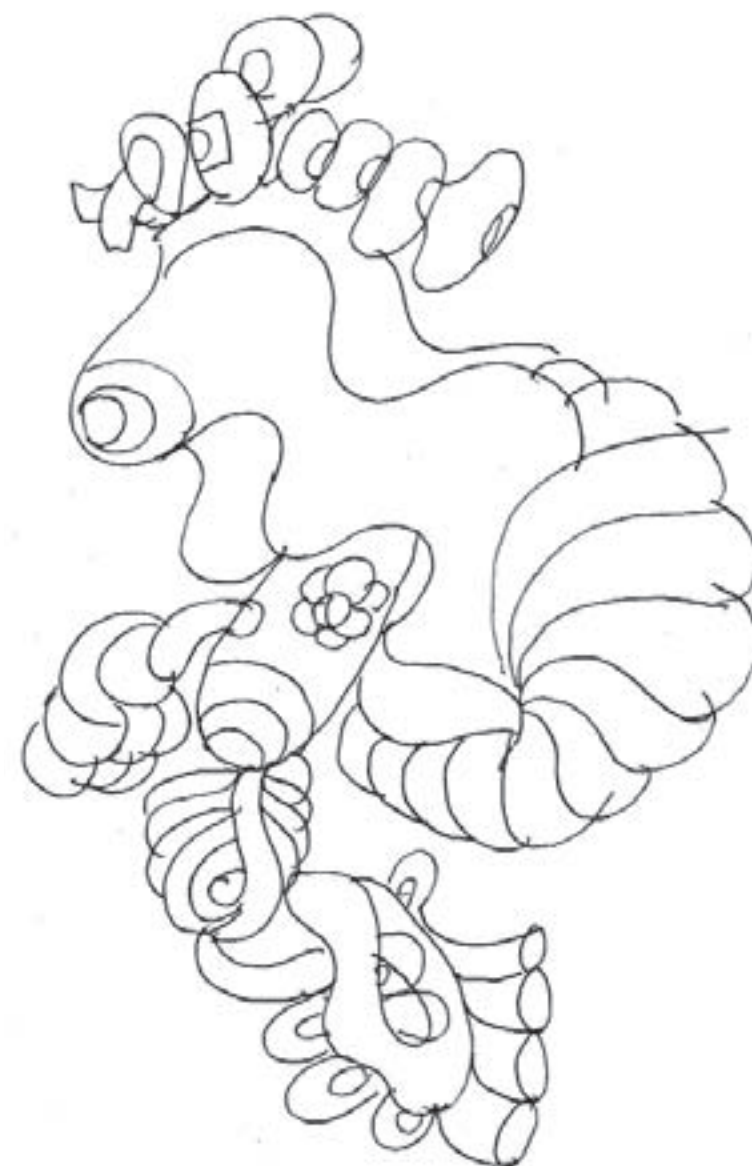
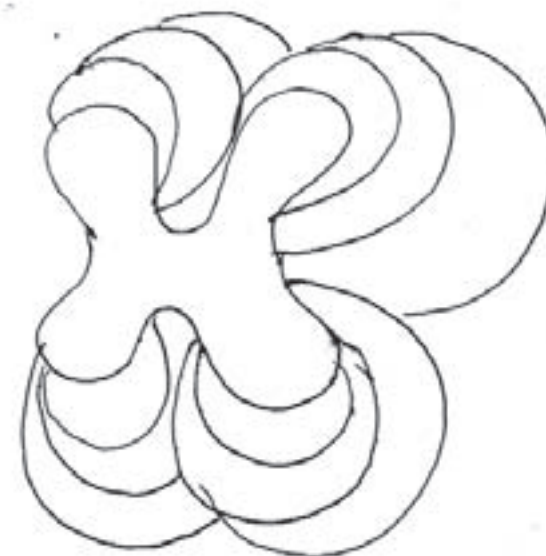
75.



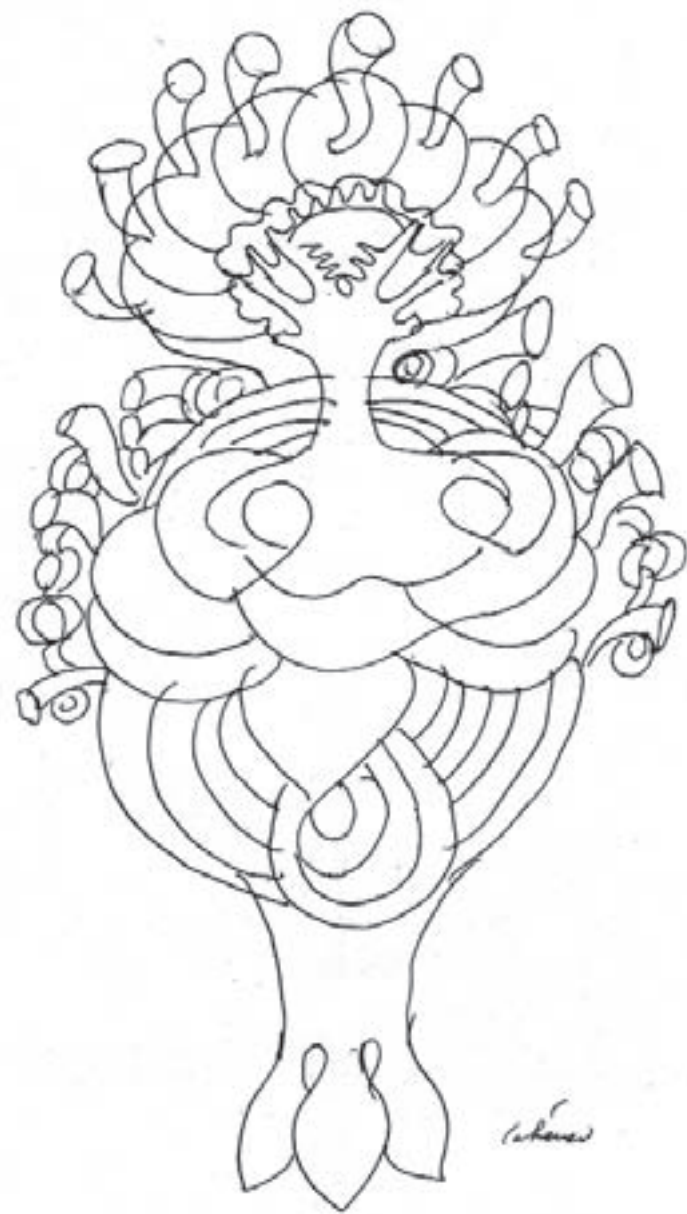
76.



77.



78.



79.



80.



81.



82.



83.



84.



85.

Szent István archikon

Rajzok a Szt. István halálának 950. évfordulójára
készült albumból

Jöjj István király
 Bontságedben felemelkedve
 Segíts minket
 Tavaszba fordult őrügyünk
 Halapeliunk az iverás
 Kanbuzós, fogtogatós levegőben
 hogy elűzzük a kajt-horo
 Örödgöket
 Törvényablád. Néttört
 darabjait
 összeradjuk hogy a művészet
 formát-ado' kezével
 megalkossuk
 az anyag rendjét:
 Kézünk arra téged keres,
 hogy kitudjuk
 Alkotásod szellemének
 igazságát
 /Chéner Mihály

86.



87.



88.



89.



90.



91.



92.



93.



Viráglányok

Viráglányok – Rotária ünnepek
„Tavaszcsemető virágünnepek címmel olyan terveket készítettem, amelyek a régi vidám majálisok színeit idézik. Viráglányok és -fiúk rajztervei, virágkoszorúk és különböző anyagokban kivitelezhető virágkötési tervek, szimbólumok. Terveimhez 1998-ban húsz kiváló költőbarátom írt virágverseket és emelte fényét a pesthidegkúti ökumenikus iskolában rendezett tavaszváró ünnepségnek.

Schéner 1999, 9. oldal



94.



95.



96.



97.



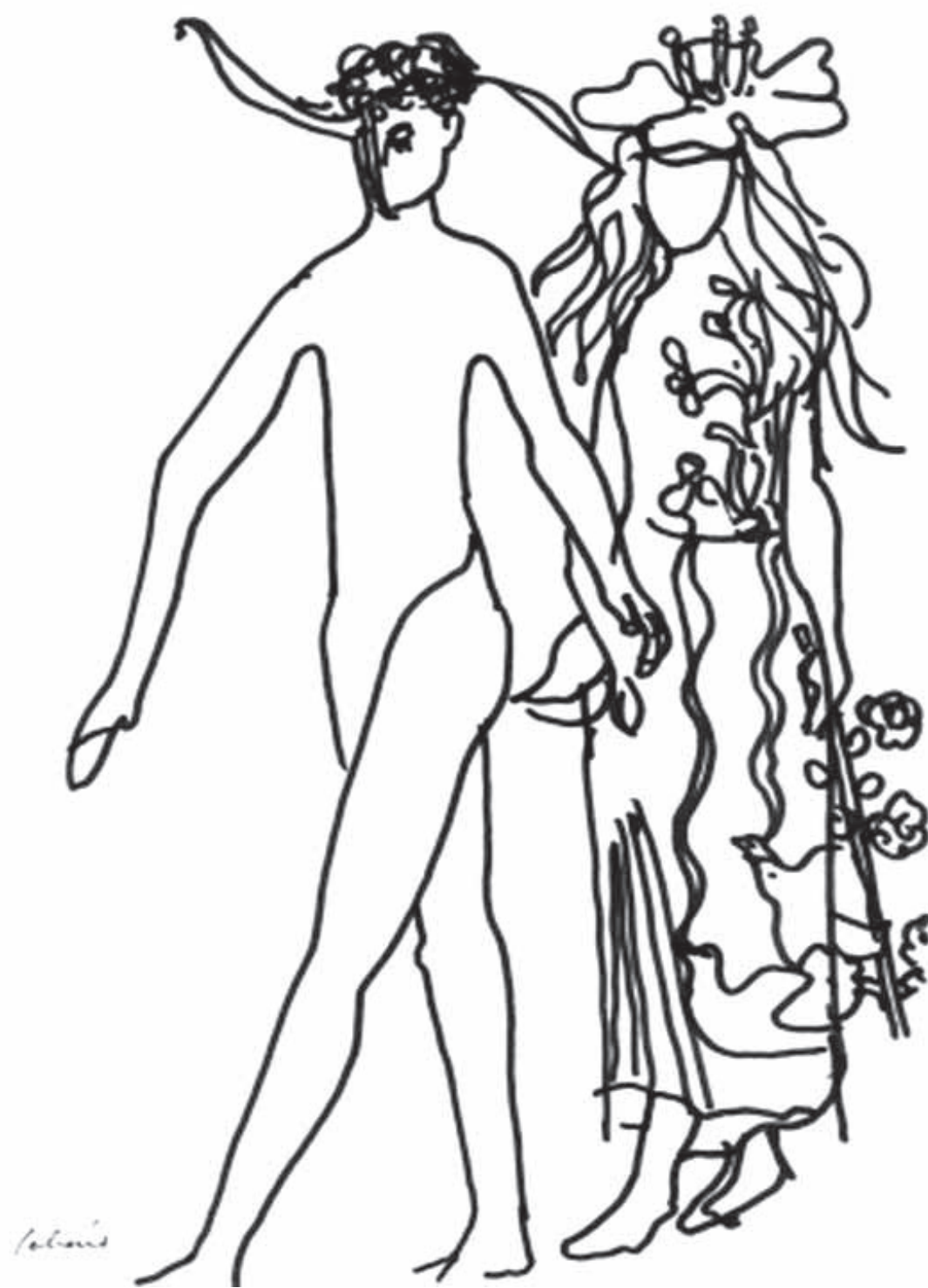
98.



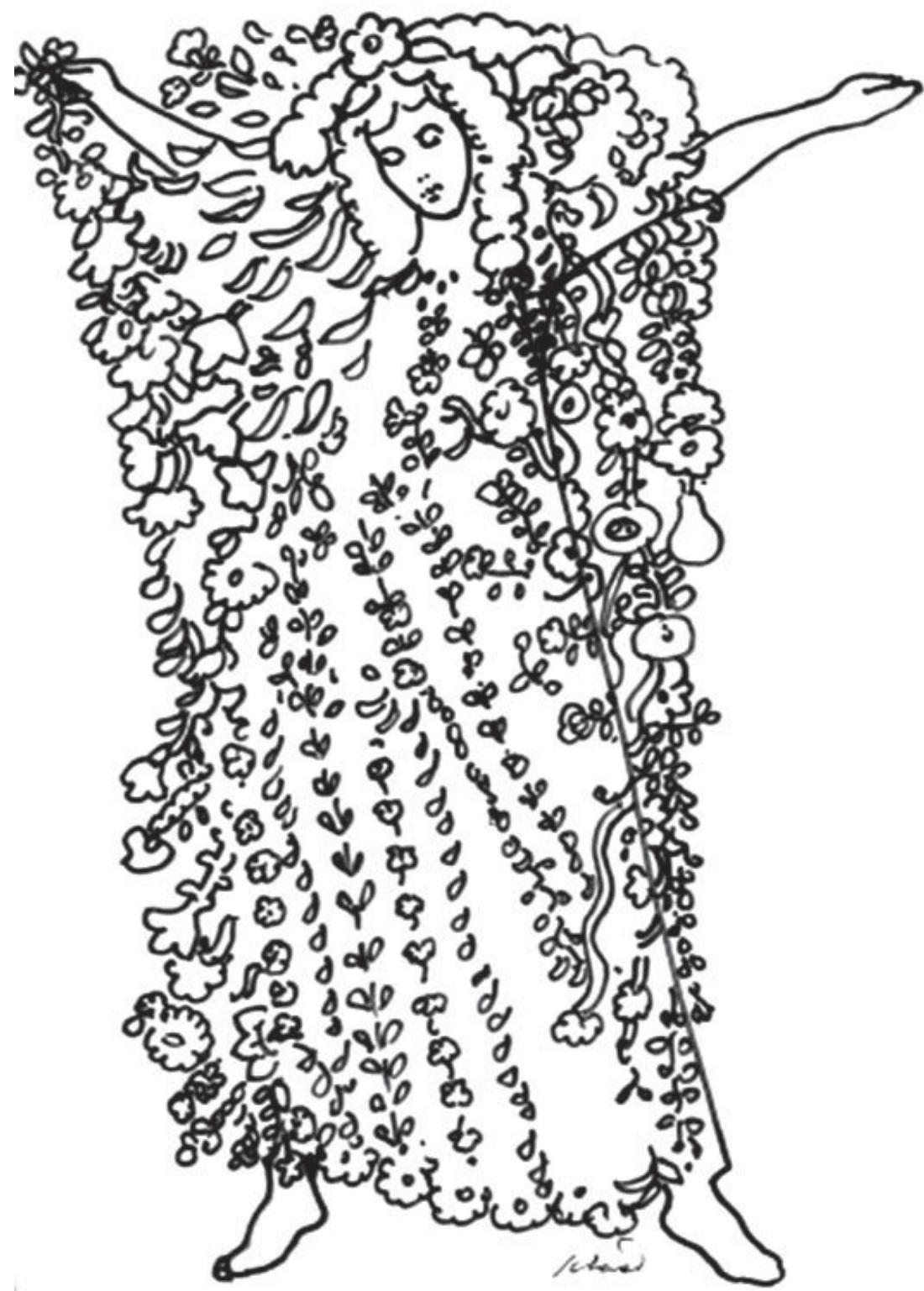
99.



100.



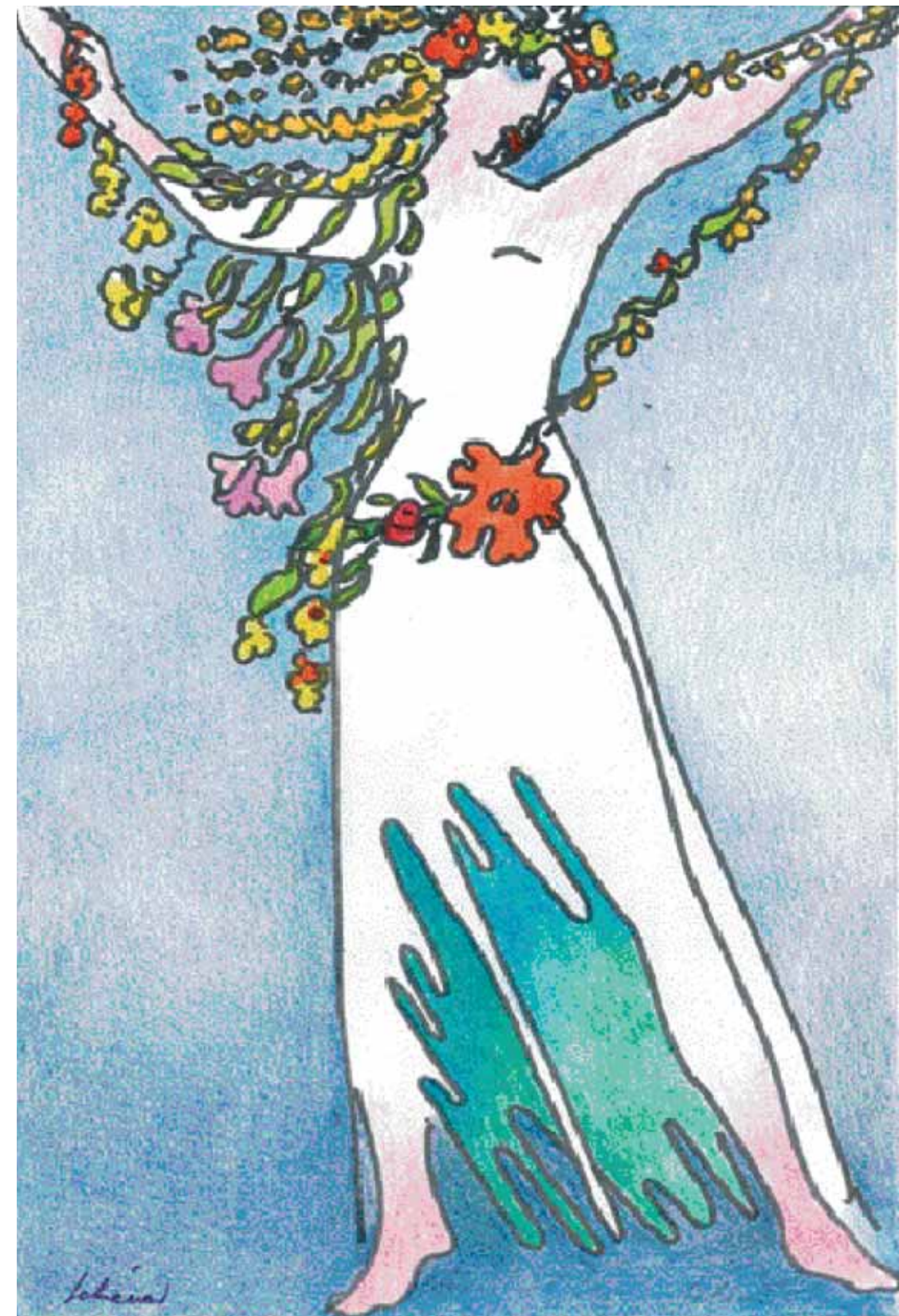
101.



102.



103.



104.



105.



106.



107.



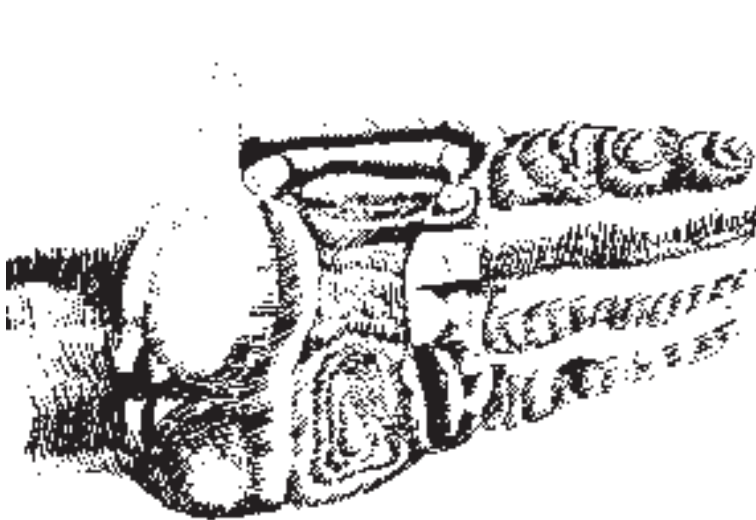
108.



109.

Kezek, lábak

Minden, ami van,
a kéz által született,
és ami nincs, elpusztult,
az is a kéz által szűnt meg
(Schéner Mihály)



110.

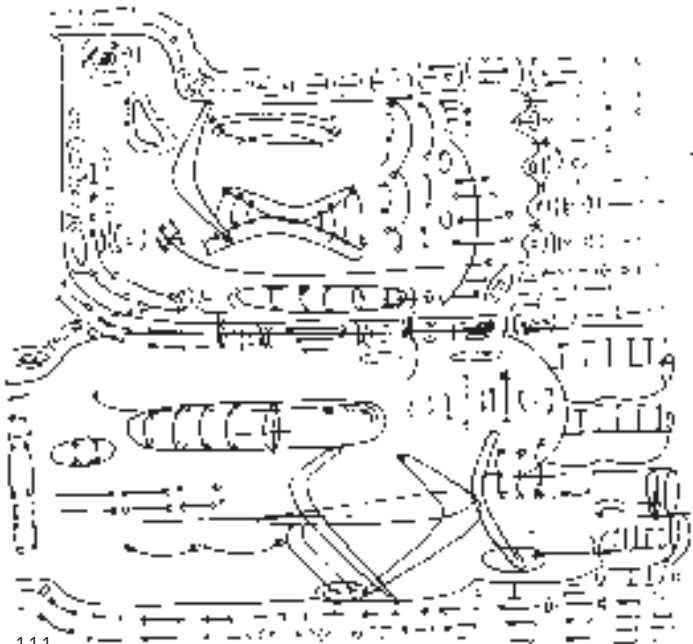
Tenyerünk nyitott lap, mely csak a miénk, minket jelent, életünk sorsát írja árkein, dombjain és kaszkádjain. Arcunk izzadsága folyt le az ujjak közötti medrekbe. Amit megszólítottunk, magunkhoz vetünk, öleltünk és eltaszítottunk, amit a másiknak adtunk, vagy amit elvettünk tőle, rovásaiban itt kivirágzott avagy kikérgesedett. Amit együtt, vagy külön tettünk, hogy ne tudja a bal kéz, mit csinál a jobb, az is itt van a kezünkbe temetve, gyűrve, vagy ráncosodva. A kemény munka kéregrovásai, az elapadt szív fukarsága is itt sorakozik, a szenvedések által felmagasztosult, meggyötört, vagy még mindig fáradhatatlan kezek tovább róják barázdáikat magukba, hogy elolvassuk és megítéljük általuk magunkat.

Jönnek az újabb tektonikus erők, gyűrődések,

vetődések, egymás alá csúszások, klimatikus, skizmatikus, geológiai, biológiai és pszichoszomatikus változások, az idő múlik, telik velünk és mi betelünk az idővel. Közben kétszer, háromszor meg is halunk, hiszen konstellációkban élünk, olykor kiszolgáltatottságban, nagyrészt nagyon sok minden rajtunk kívül történik velünk, anélkül, hogy beleszólhatnánk alakulásába. Tudomásul kell vennünk, hogy egy intermediális közöttesben vagyunk, abban, vagy annak szélén őrlődünk. De mégis minden, ami történik velünk – és nélküünk – az a mi sorsunk. Isten segedelmével három rendszert abszolválva is életben maradhatunk. Kezünk olyan, mint az arcunk, csak éppen nem kendőzhetjük el, mint azt, midőn maszk mögé bújtatjuk.

Schéner 1996, 12. oldal

Áramkörök konfluenciái kezünk felett; miképp az égitestek időtlen időkön át, terek határán innen és túl, mérhetetlenül vonulnak. Idő- és térszeletek impulzuslökésein, légszaggatásán áthaladnak, hol csitulva, hol orkánszerűen felerősödve, az Isten titokzatos barlangbugyraiból felkerekedve és



111.

egyszer csak végignyargalva és mindent végigsöpörve, kívül és belül, rajtunk át meg át, akadályokat is ledöntve elementáris erővel. Az élet vizéből kiemel, a mélyből a magasba dobál minket, mint játékszerét. Félelmetes erejével figyelmeztet, s ha kell, minden ok nélkül, az évezredek óta összegyűjtögetett emberi logikára fitytyet hányva, tákjait, mint dibdáb kártyavárat lerombolva, maga alá temeti igyekezetünk méltóságát, és törékeny logikánkat száználmassá teszi. A kicsiség és az immenzurábilis világvégtelenség áramlásainak útjain megyünk, elbaktatunk, életünkben gyakran hivatkozva, fennhéjázva és másokat szolgálva téve, parancsolva a galaktikák titkos



112.

kozmikus ereje alatt, ami minden pillanatban lezuhanhat ránk kiszámíthatatlanul. Nagyságunkat és esendőségünket, mint számára jelentéktelent útjából elsőpri.

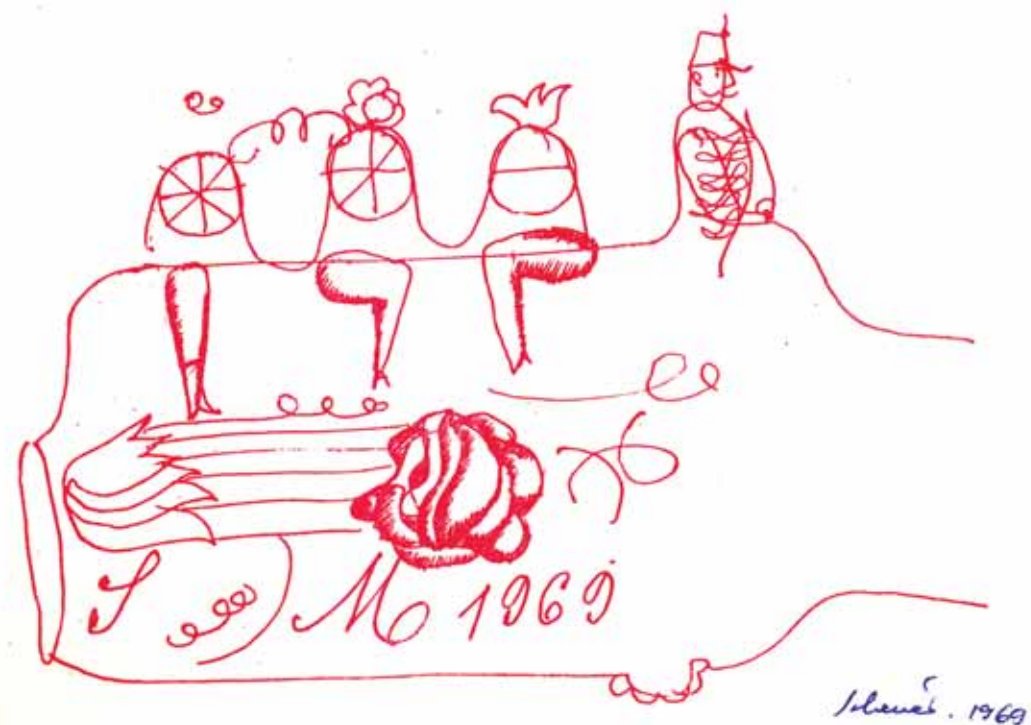
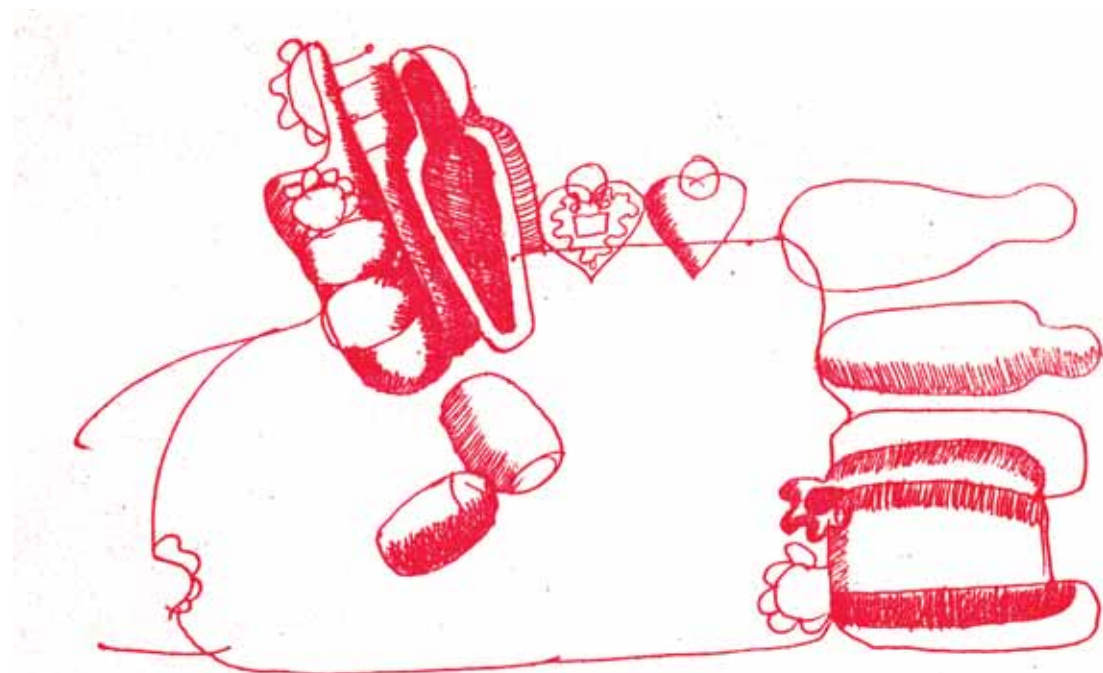
Áramlaskéz; itt-ott galaktikák és ekliptikák és mutató ujjaink hegyén kiáramló vevő- és adóimpulzusok szaggatott idő-, érzés-, tér és vonalegységeket emanálnak a közelbe és a távolba. Sűrűsödnek, vagy ritkulnak az időszeletek, netán percekre, másodpercekre valók? Mások meghosszabbodnak, zsémbe-sen újra és újra nekikészülve aritmiás szaggatásokba merevednek, szétzilálásokba öregednek, és a kis koncentrikus áramlás-erőközpontok egyenlő metronomkattogásai közben folyamatosságukat megszakítva, hogy közben még pihenjenek, egyszer megálljanak, és ne érezzenek mást kozmikus létünk utolsó óráján, mint még egyszer az Egészet, ami a Voltból velük jött és a Vanban átfutott oly gyorsan...

Schéner 1996, 62.old

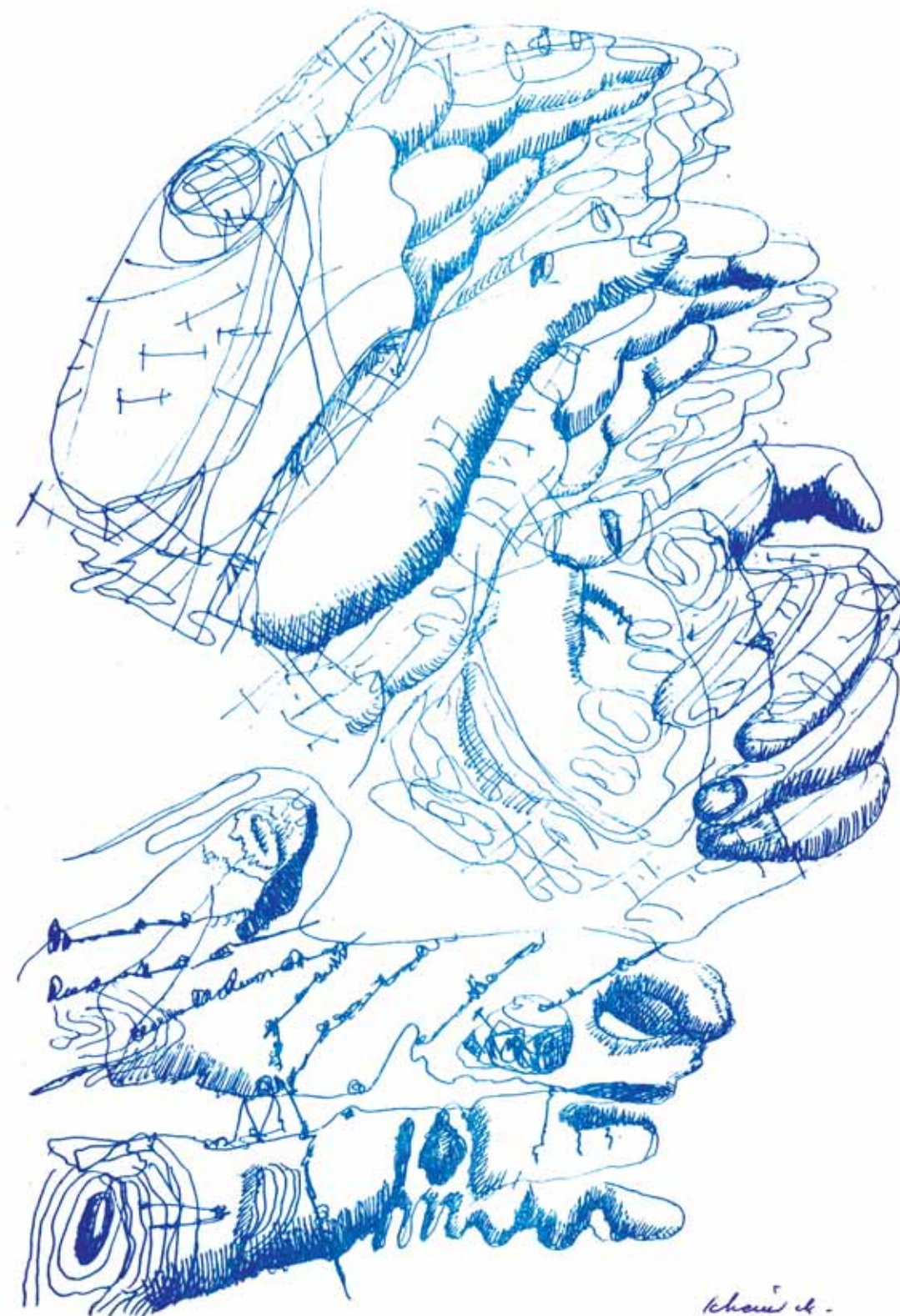
Mint csökmők-bubák, eljöttek mind a kézujjak. Kék ponton tükrös szív, fodrosan, aransujtásosan. Köré kunkorodva, hogy díszes legyen, ajándék a szívnek, pólyásbubák nőnek M a tenyeréből, mint ajándékozásra való mézesbábok, csüngnek és himbálóznak puhán, egymás mellett, egymáshoz koccanva, mintha hajóhinta csónakján lengenének a levegőben. A mutatóujj lovacska nyakává és hátává szélesül, hogy a piros huszár megülhesse. Aranysújtásokkal ékesítve küldi szerelmi vágyát a hüvelykujj begyén Ülő, ma született buta arccal néző bubának, kit a széltől is óv a hüvelykujj pólyája.

Mint győztes kis huszárok ülnek diadalt egymás mellett a babák, a sárga, piros és zöld posztópólyásbubák. Ujjacskák hónalján pihennek, szőkésbarna és vöröses szőke hajkoronájuk alatt napocska arcuk boldogan mosolyog.

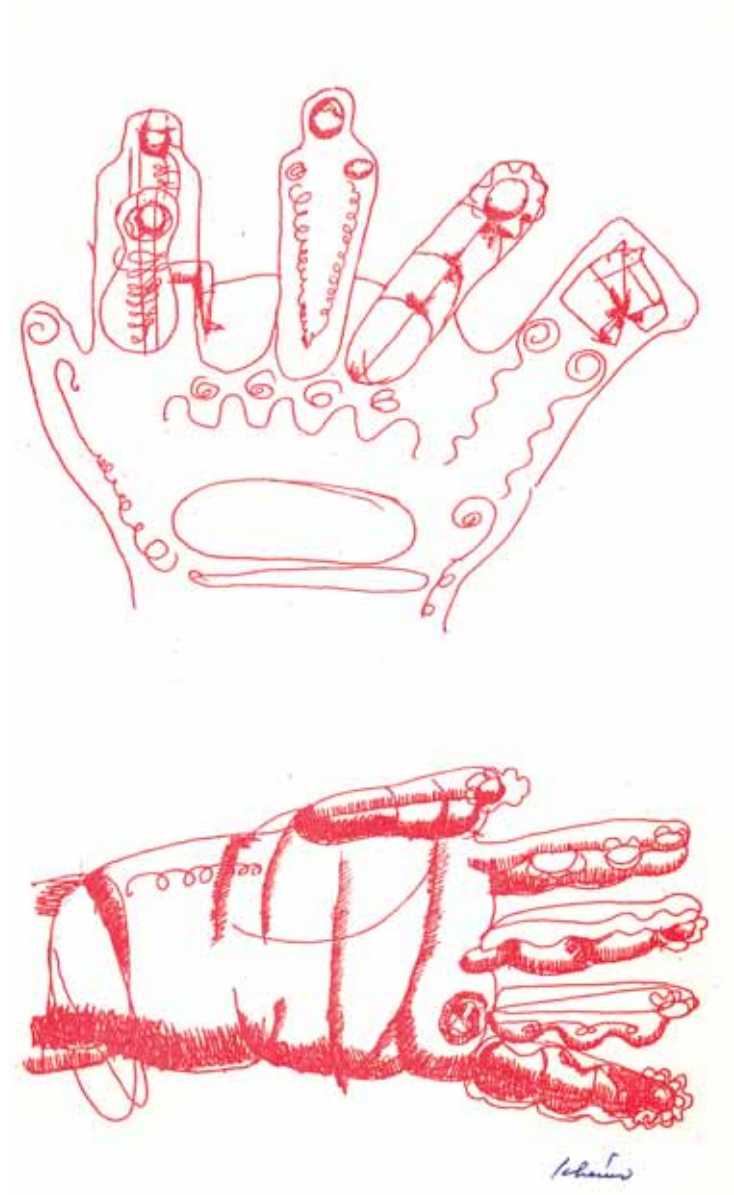
Schéner 1996, 166. oldal



113.



114.



115.

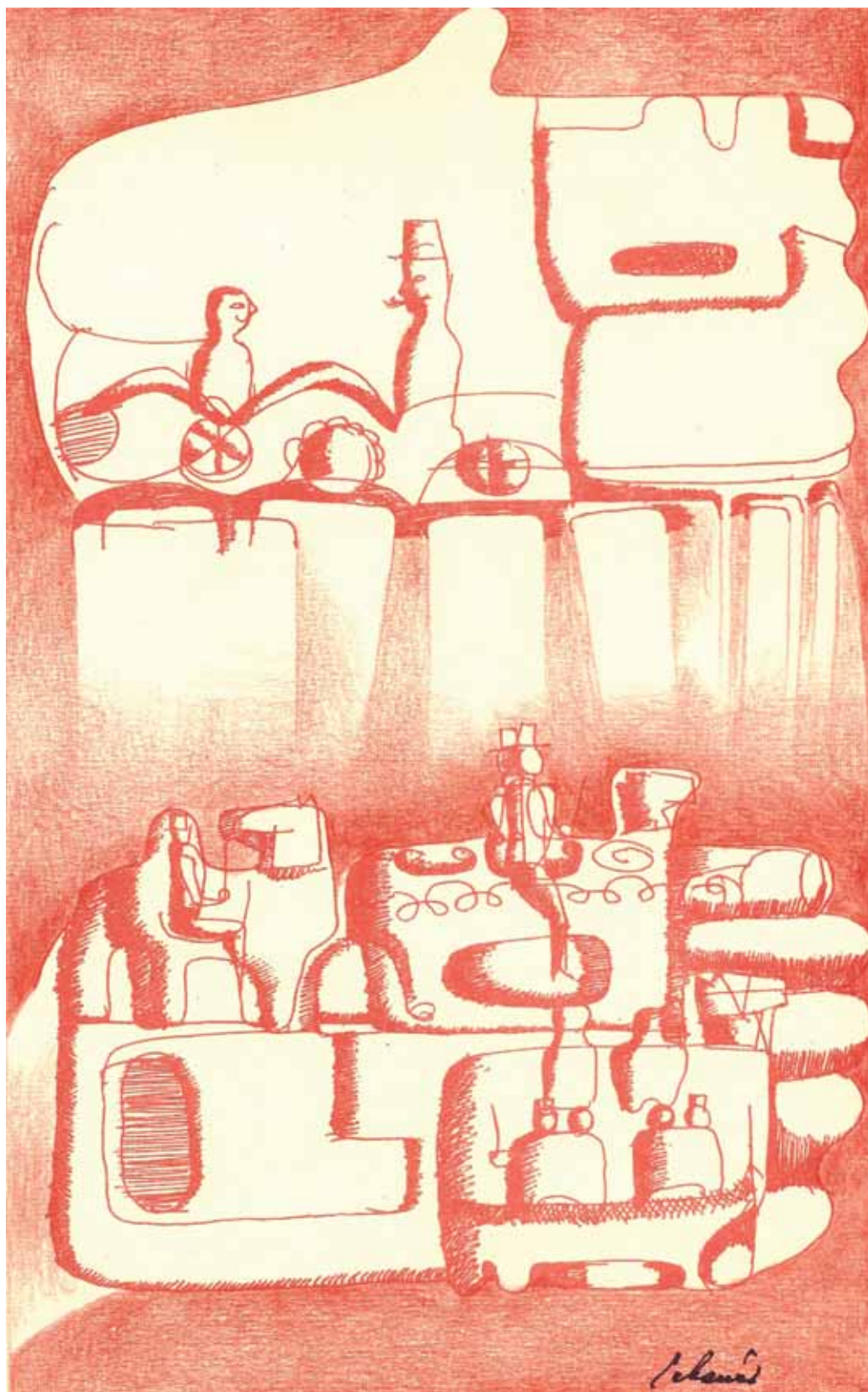


116.



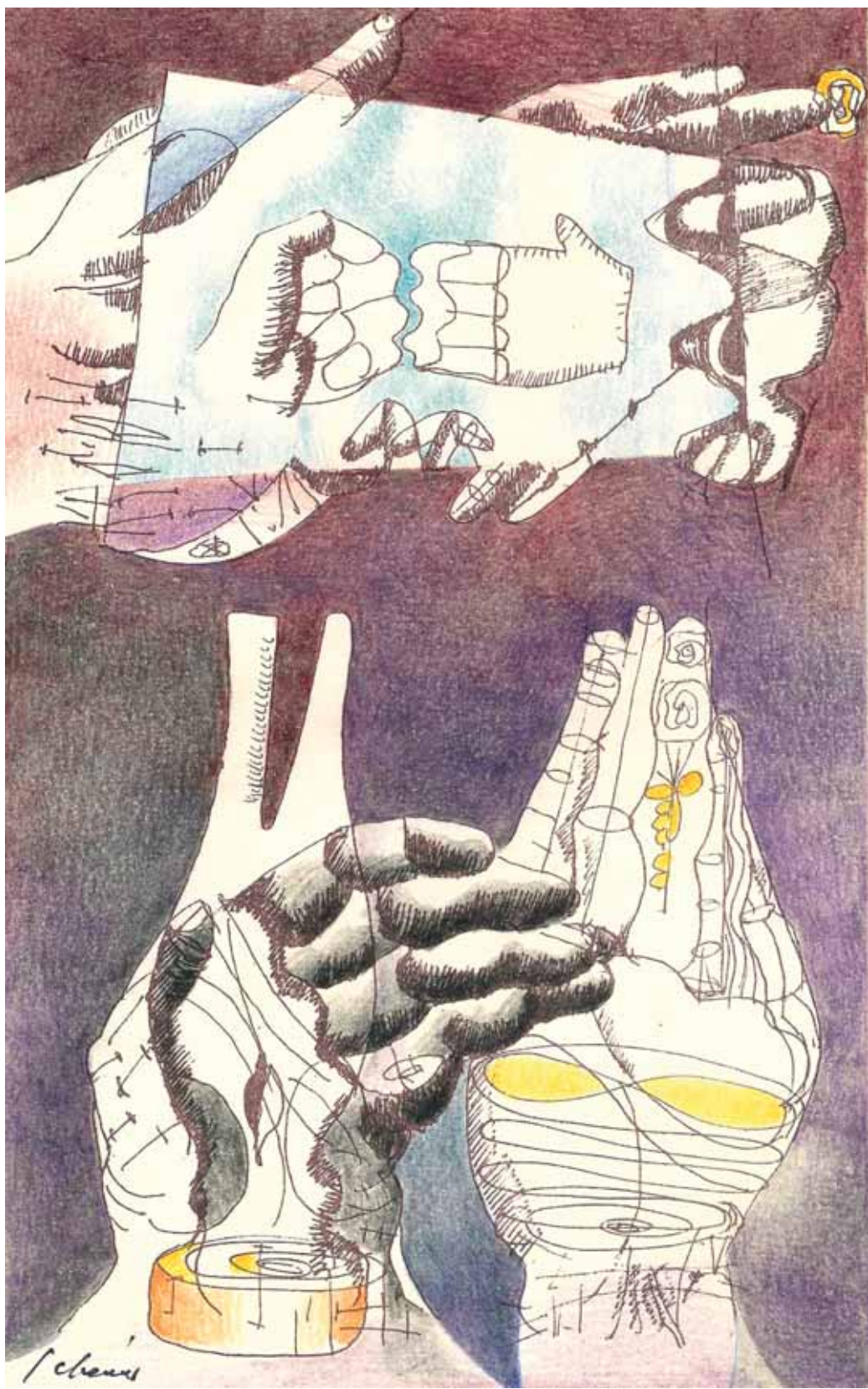
117.

118.

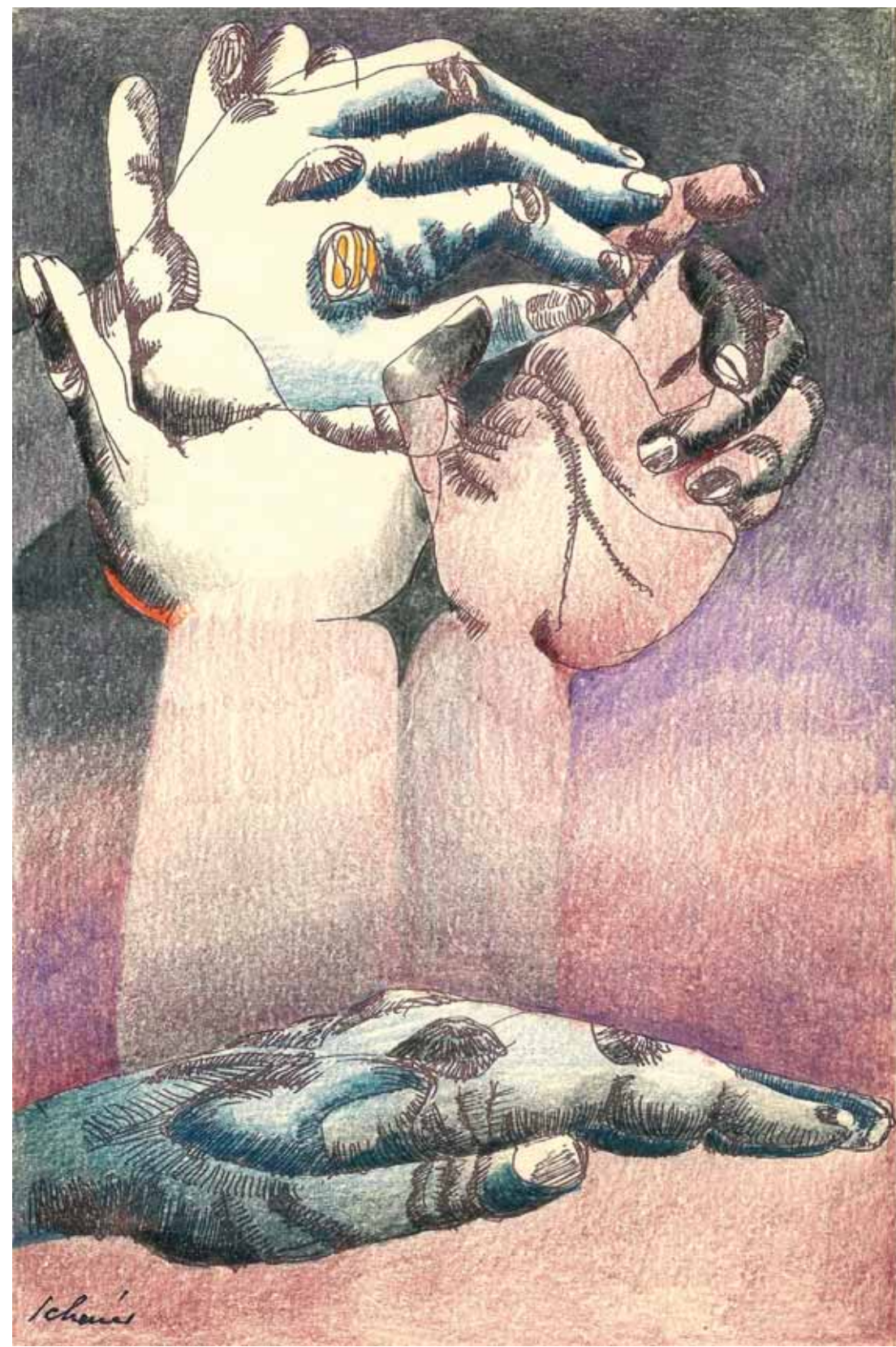


119.

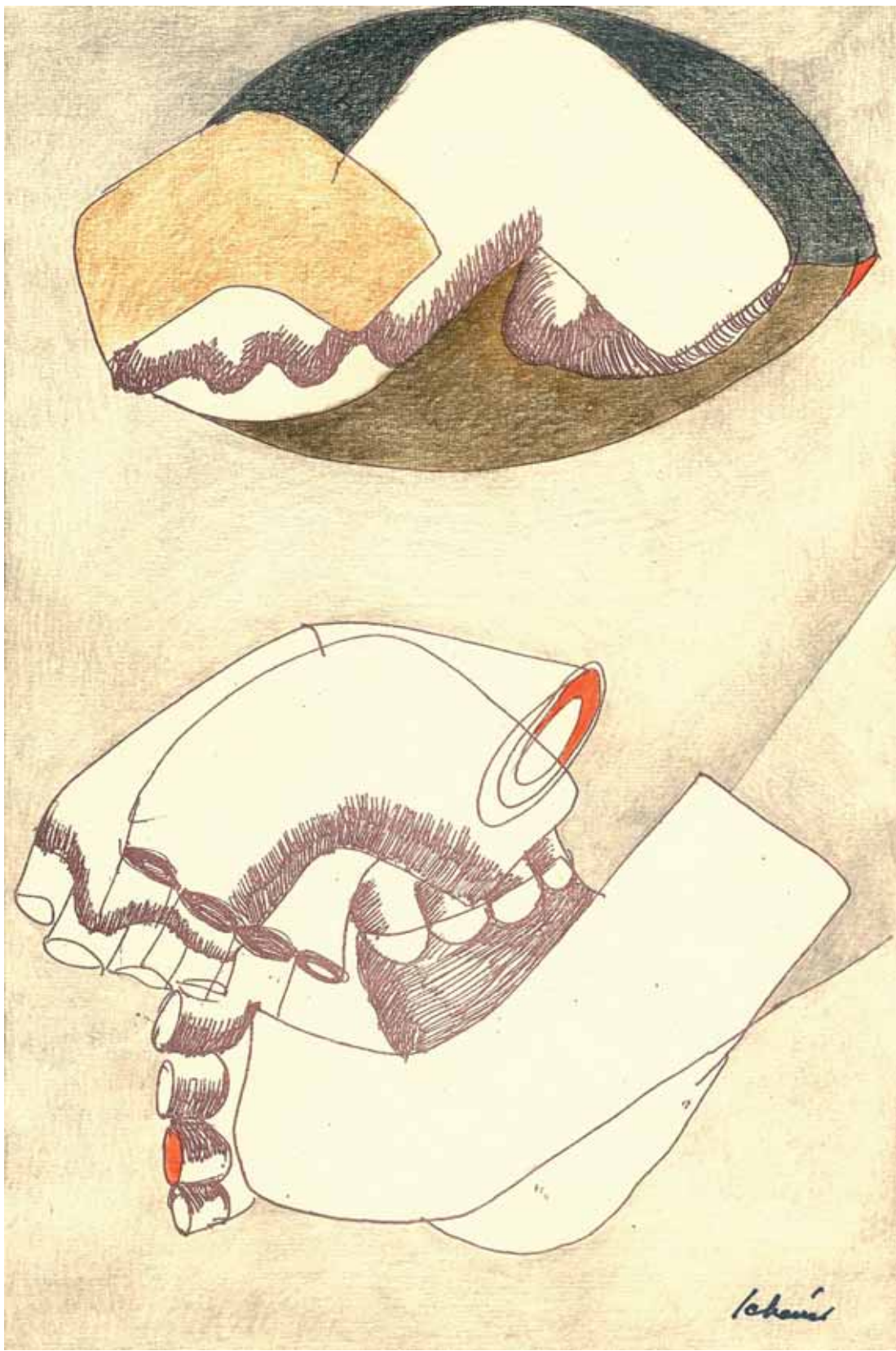




120.



121.



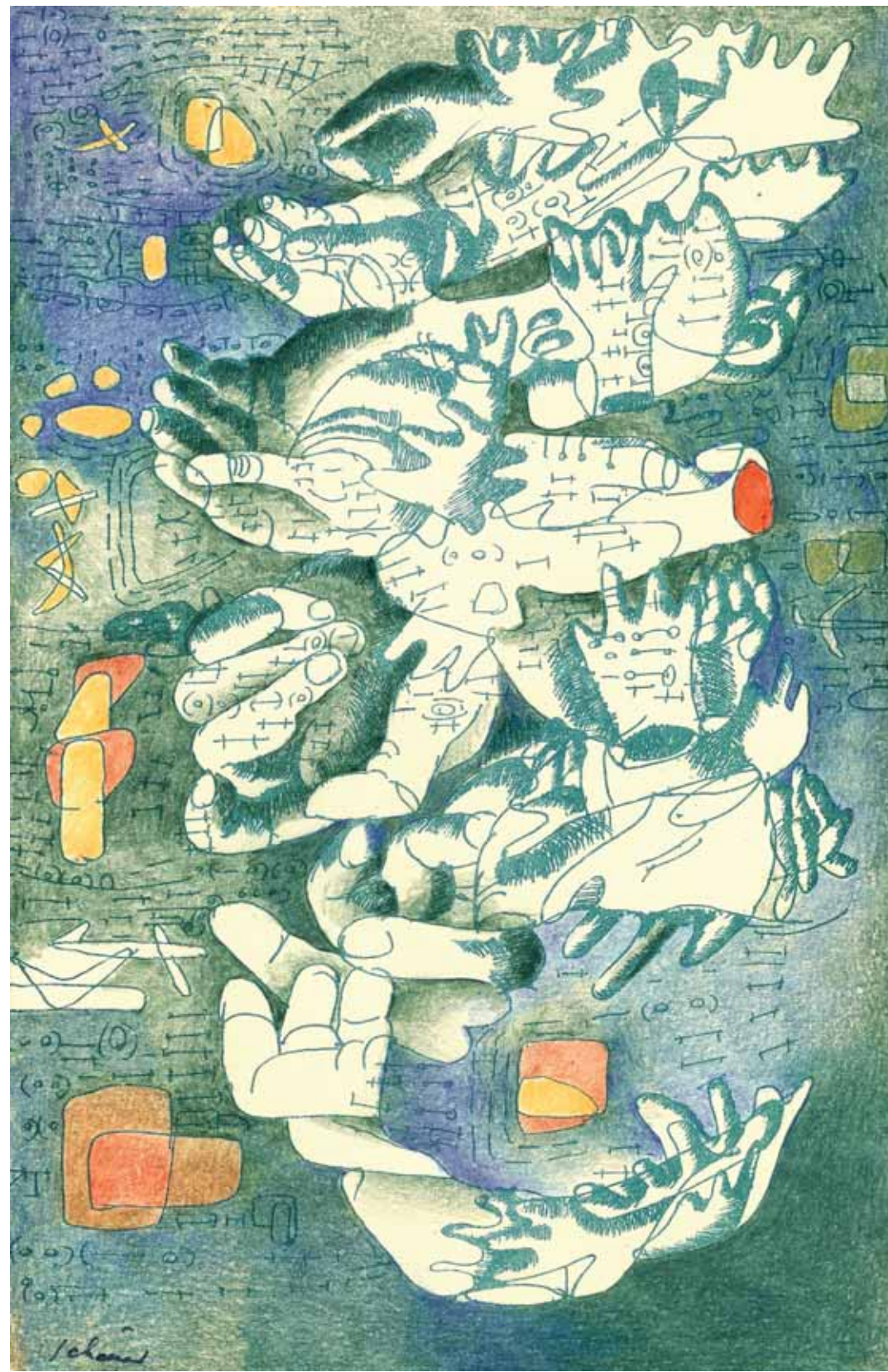
122.



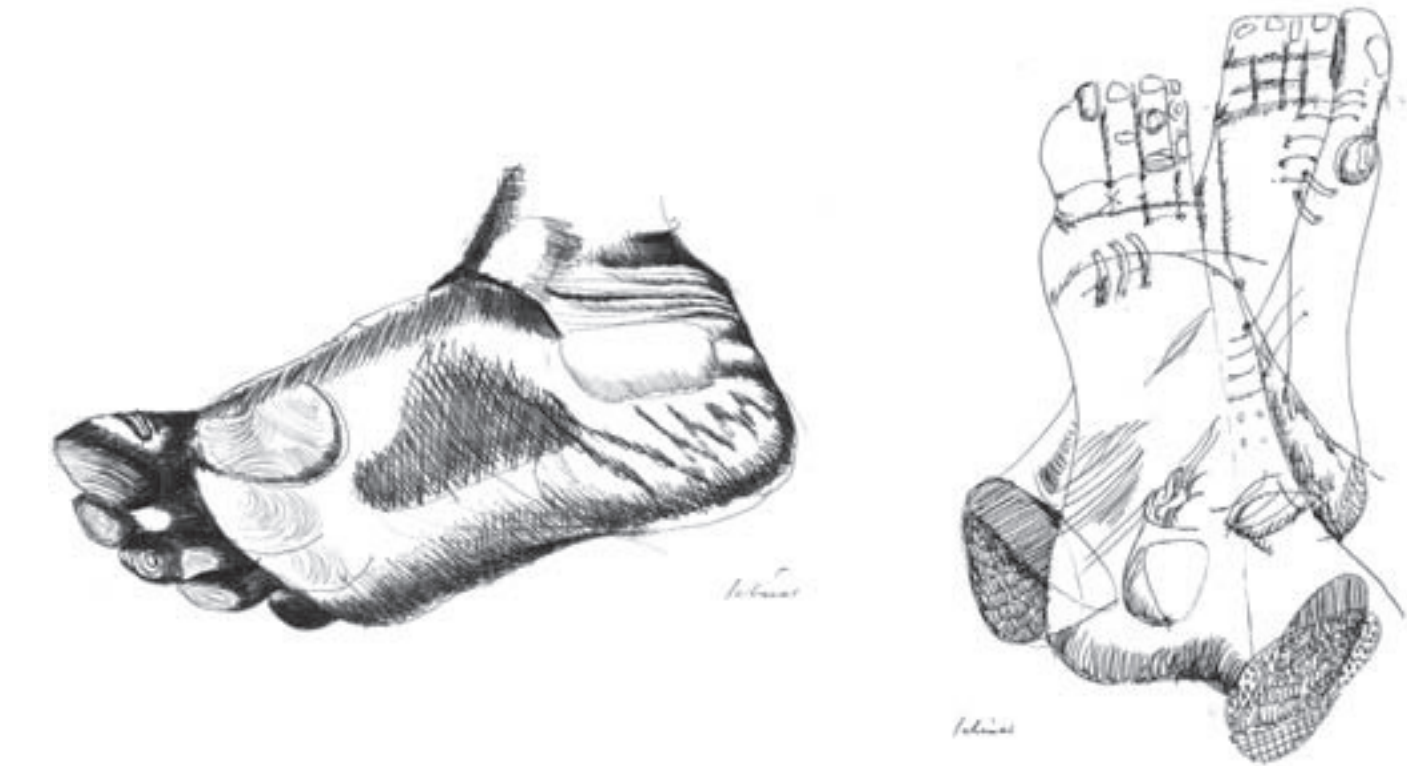
123.



124.



125.



126.

127.



128.



129.



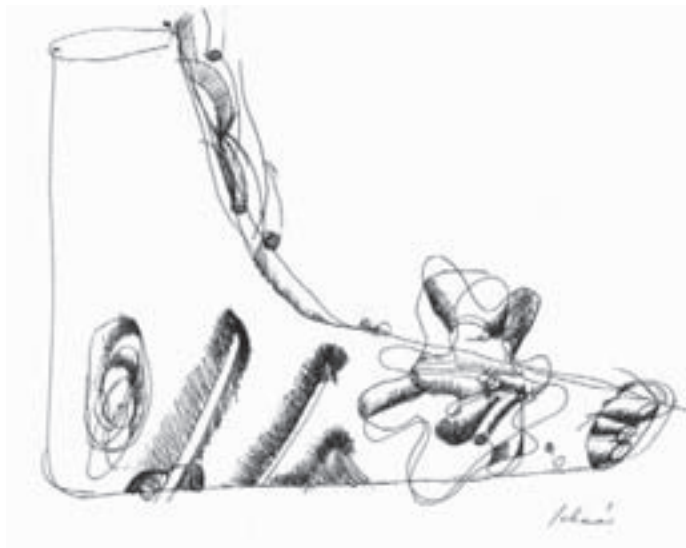
130.



131.



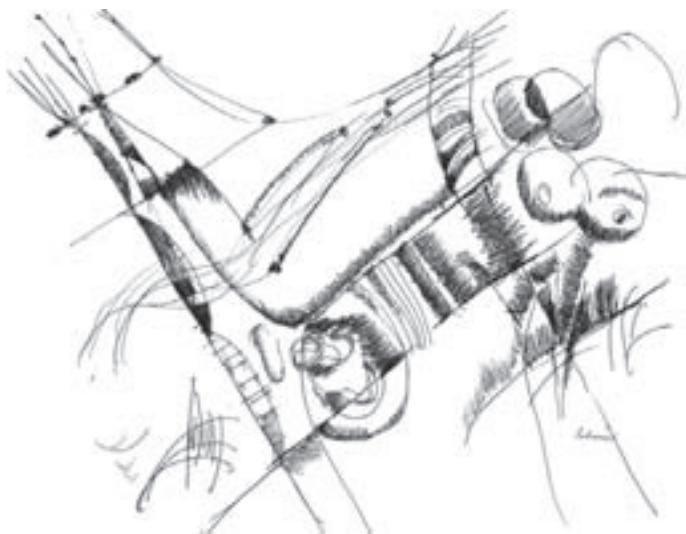
132.



133.



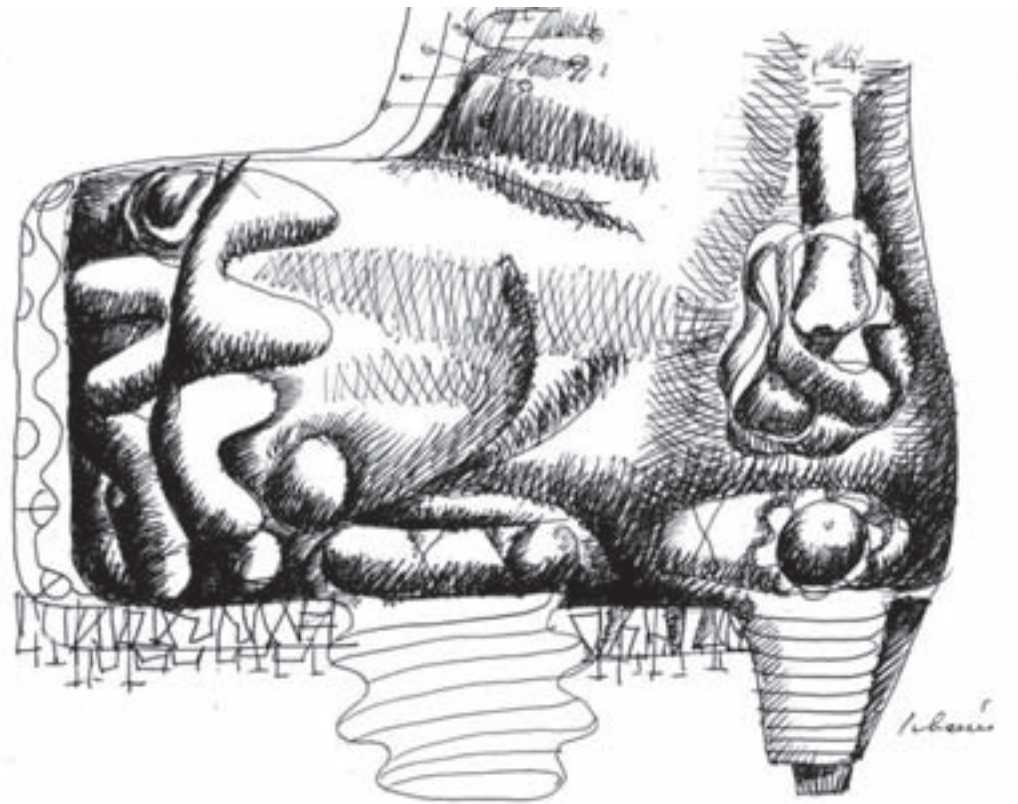
134.



135.



136.



137.





138.

Konstrukciók

„A struktúraépítésben Mondrian mellett a Bauhaus hatott rám, mondhatni életre szólóan. (...) Az építkezési hajlam nálam már teljesen áthatja a kifejezési formákat, úgyszólván valamennyi rajzom megépíthető – már születése pillanatában alkalmas arra, hogy struktúra legyen belőle.”

Schéner 1994, 16. oldal

„A színek még amikor halványak voltak nálam, akkor is élénken foglalkoztattak. Úgy érzem, képes voltam változni és változtatni előző korszakaim színein. Utólag visszatekintve még inkább látom, hogy erre szükség is volt. Determinált, hogy Rudnay osztályában egyfajta tónusos, akadémiai nevelésben részesültem. De gyerekkorom óta szerelmese voltam a színeknek, mindig éltetett a virágok színének boldogsága. Később vágytam az impresszionizmus delikát, pazar kolorizmusa, derűs kedélye iránt. Az impresszionizmus szinte egyedülálló és művészetet forradalmasító színcsodája megvilágosította a tónusokat, és sziporkázó, szivárványos prizmájával ezer színfragmába szórta a látványt. Arra vágytam, hogy én is begyűjthessem ezeket a színeket. A színek vágya mohó és kielégíthetetlen, ezt különösen akkor kezdtem érezni, amikor a színt ontológiai jelenségként, fedő és fedett felületként fogtam fel. Szerintem kétféle felület határozza meg. Ugyanaz a szín más lesz, ha bársonyon, vason, fán vagy egyéb anyagon jelentkezik. Szemünk számára nem az a szín jelenik

meg, amit rátettünk valamire, hanem az, ami immensen lebeg az anyagra festett vegyi szín felett. Érdekes megfigyelni, hogy mennyire változnak a művészek színei! Elég gyakori, hogy akik nagyon sokáig beleszerelmesednek a színeikbe és nem változtattak rajtuk, azoknál végül is fényüket és tüzüket veszítik vagy el sem érik a színek. Számomra a szín érzéki jelenség, és mintha nedvkeringése volna. A dús, telített színeknek nedvük van. Az impresszionizmus színvilága is bőségesen árasztja magából a mediterrán gyümölcsök delikát érzékiségét és dús nedvét. A virágok színpompája és tüze számomra a virágok szerelmét is jelenti, s ez a szűnni nem akaró vágyakozás vezetett oda, hogy színeim az utóbbi időkben megtüzesedtek. Lángolóak lettek, hiszen állandóan dédelgettem a színek virágait, úgy is mint a virágok színeit. De vigyázzunk, ha a színeket nem jól tettük fel, nem érzik jól magukat! Tarkán csörömpölnek és ugatnak, kakofóniájukból nem lehet utat találni semerre. A szín irányítja kedélyünket, és szívünknek kell irányítania a színeinket.”

Schéner Mihály



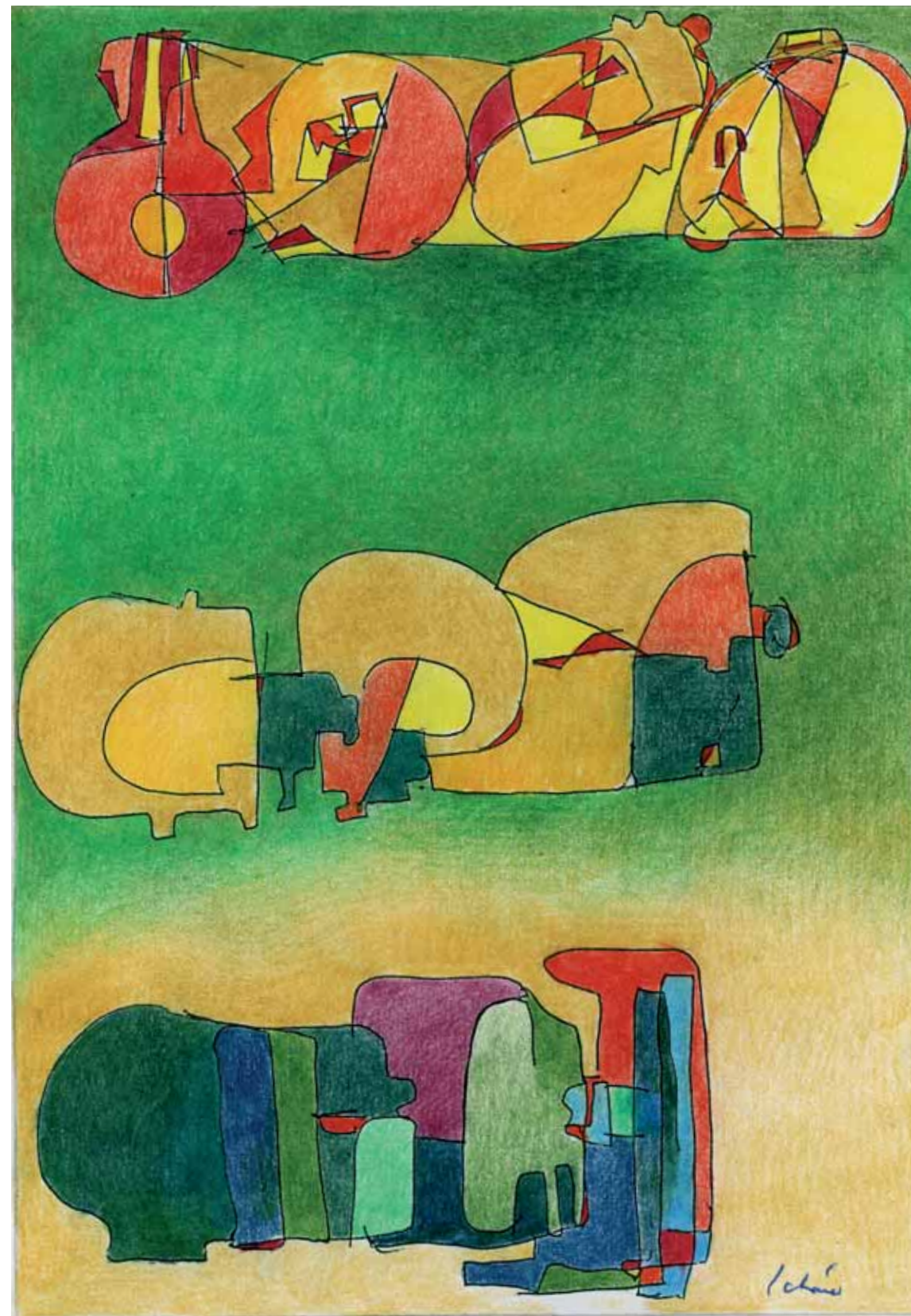
139.



140



141.



142.



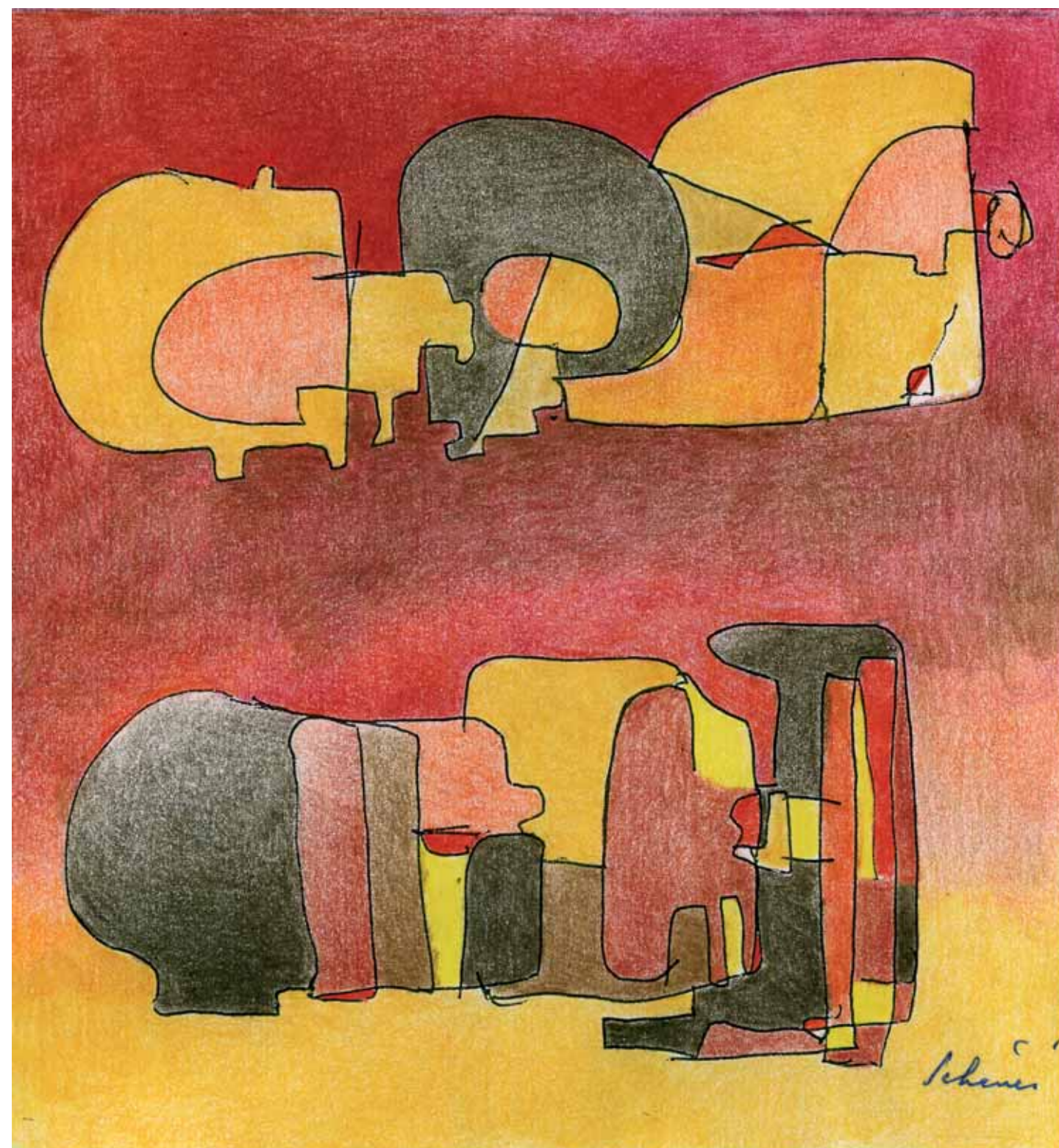
143.



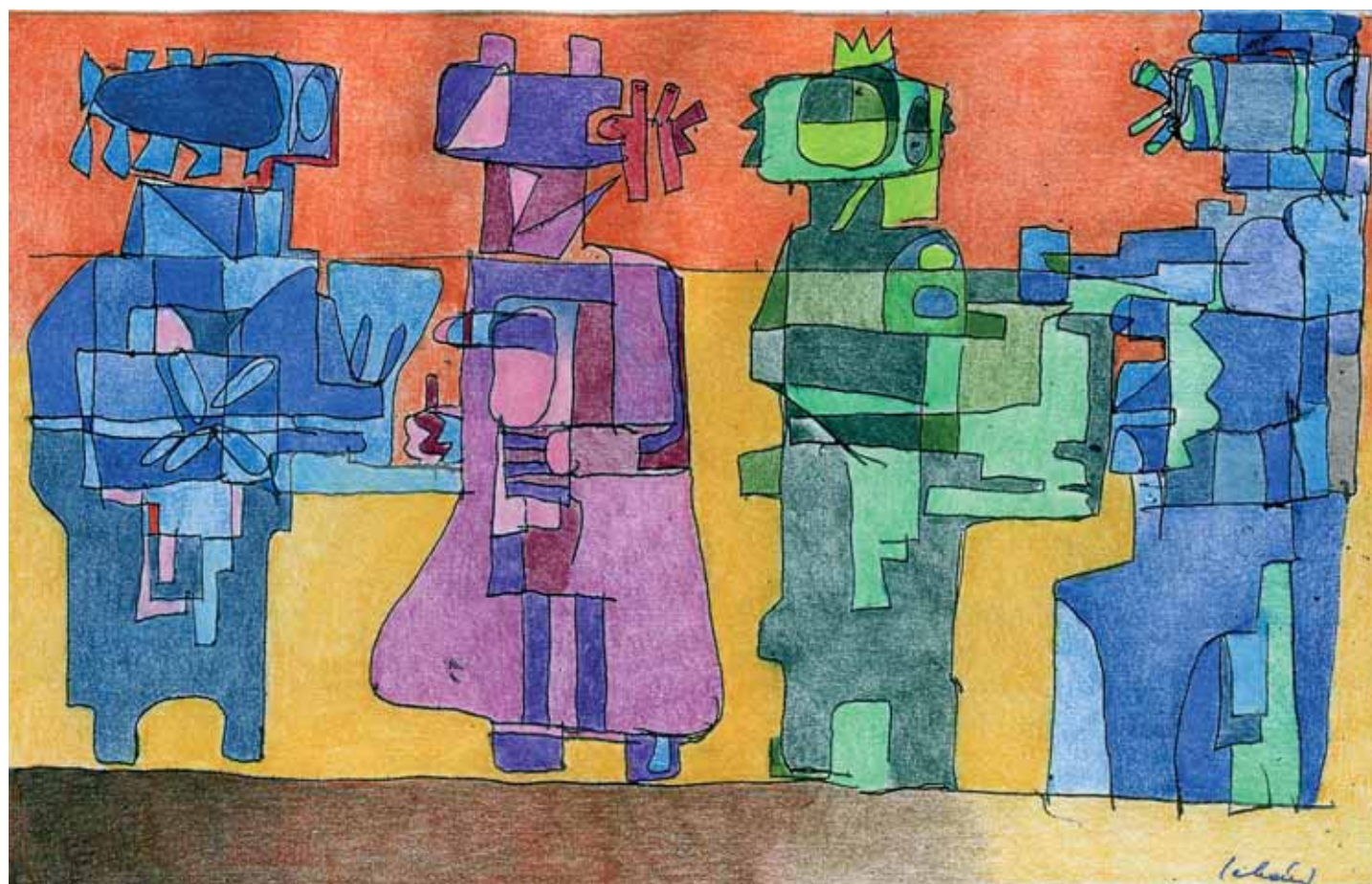
144.



145.



146.



147.



148.



149.



150.



151.

Templomok

Templomok anyám emlékére

Schéner templomrajzai egyszerre tükrözik szülőhelyének, a Viharsaroknak hitét és népének felemelkedési vágyát, a huszadik század templomépítészetének végtelen variációs gazdagságát és Schéner belső grafikai elkötelezettségének azt a mozzanatát, amit ő maga rajzai megépíthetőségének, konstruktivitásának nevez .

Amíg a kereszténység mintegy két évezrede alatt évszázadok is elteltek a bazilikális konfigurációtól a csarnok templom felé való átmenetig a huszadik század szinte egyszerre vonultatta föl Antonio Gaudi Sagrada Familiáját, Le Corbusier Ronchamp kápolnáját, Aalto templomait és a helsinki sziklatemplomot a Taivalahti kirkkot, Oszkar Niemeier Pampullha Szent Ferenc templomát és Brazília katedrálisát.

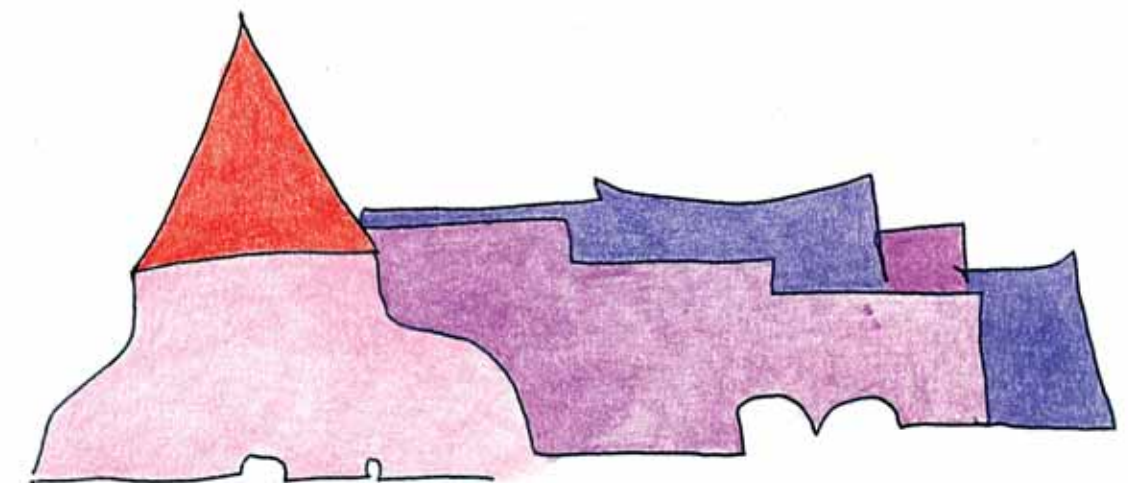
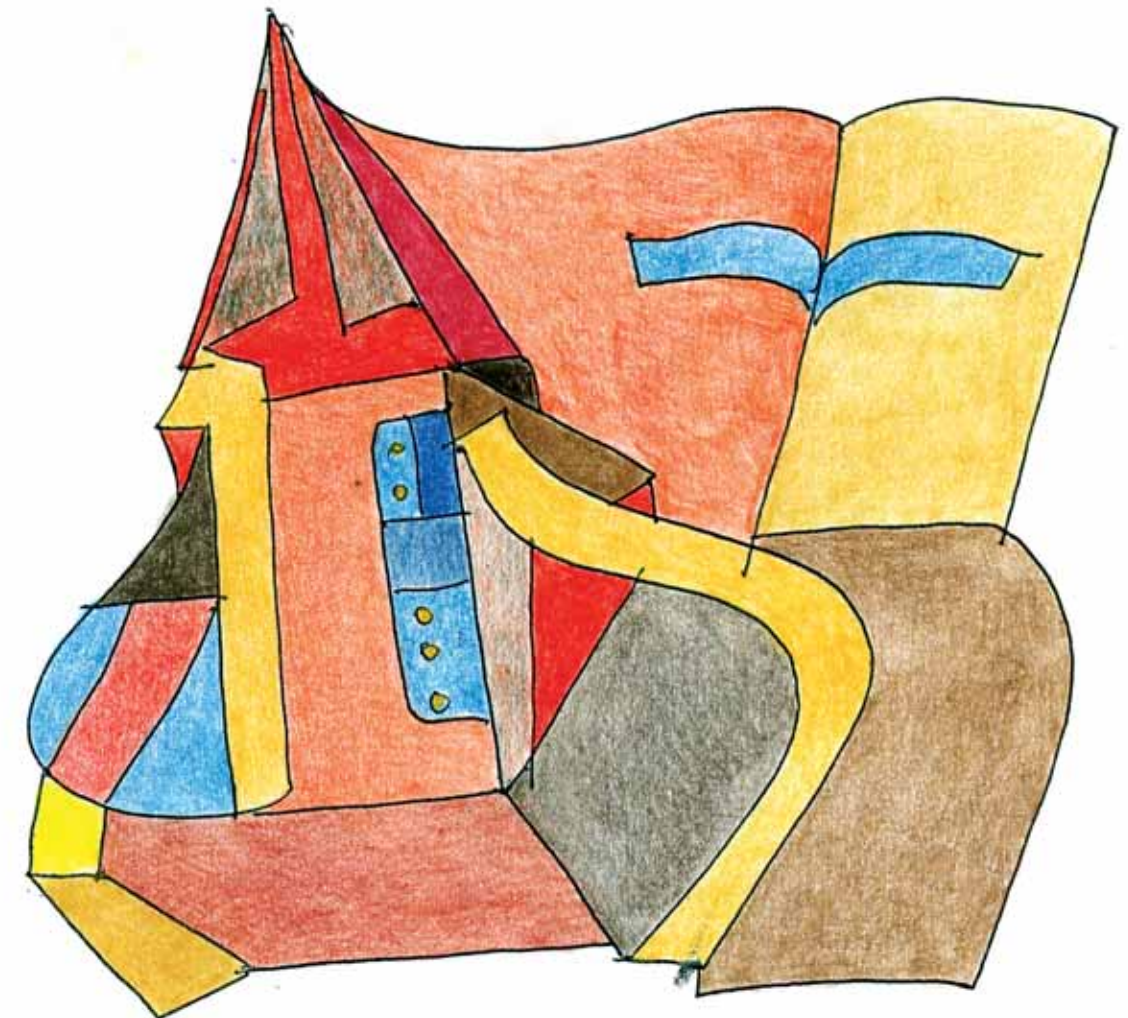
Schéner rajzainak konstruktivitása, megépíthetősége azonban nem egyszerű képlet.

A Viharsarok vasárnapi prédikációinak legmaradandóbbika, amikor a kis Jézust a templomban találták meg és ő csodálkozva kérdezte: „nem tudtátok,hogy atyám házában kell lennem?” Azt, hogy a templom isten háza, minden gyermek tudja.Azt azon-

ban, hogy ez milyen is lehet, csak egy a múltban járatos, jövőbe látó művész tudhatja.

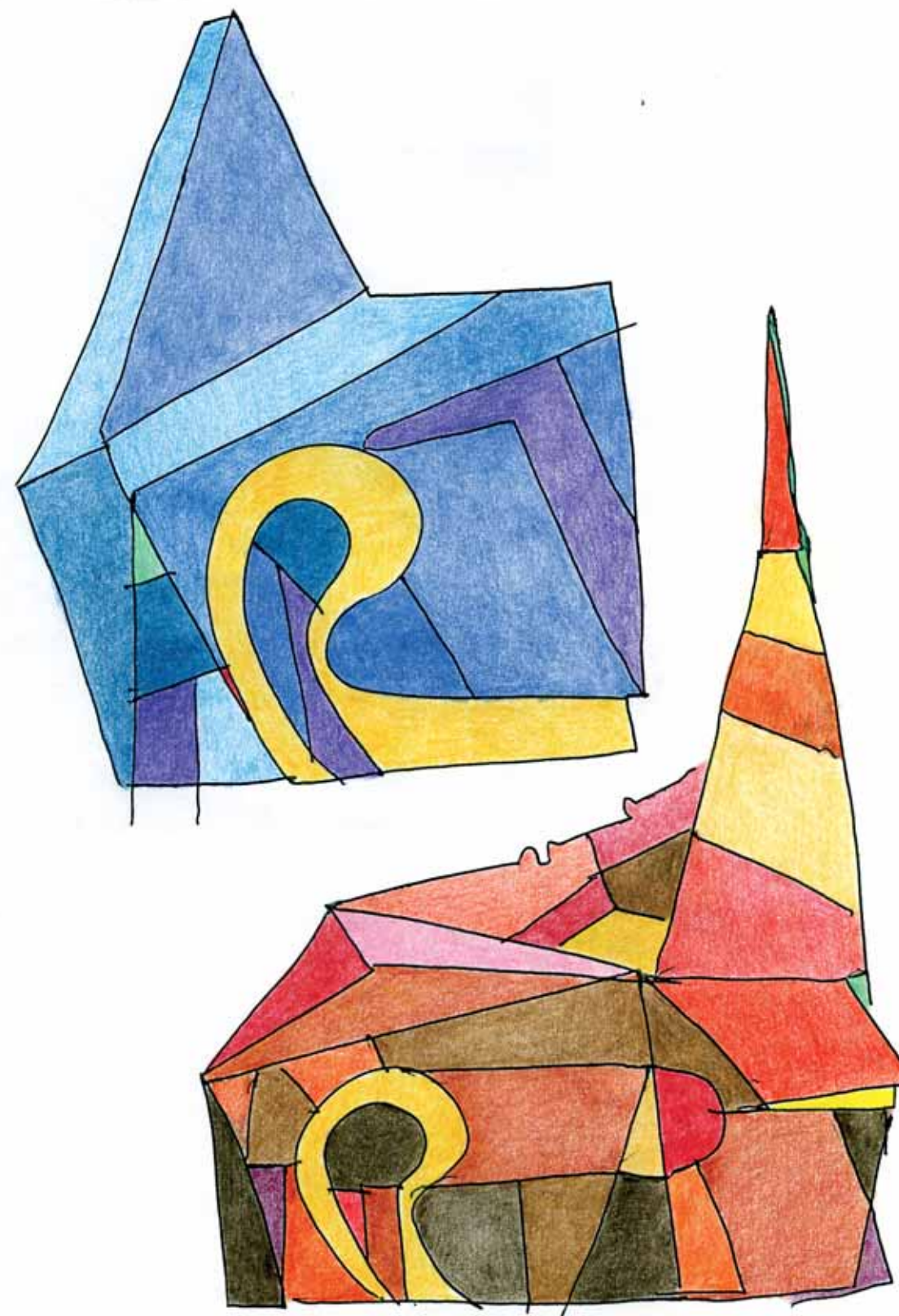
Schéner Mihály ilyen. Templomrajzai ebből következnek. Van, ahol nyitott könyv az arhitektura eleme; van ahol nyugodt tehnikai halmaz; van, ahol látszólag instabil autódaru; van, ahol merész ív tartja a keresztet; van, ahol vasbetonhéjak halmaza, de olyan is, ahol játékos kupac; de van,ahol repülőgép felemelkedésre készen, és van, ahol „az út: az igazság és az élet" már a homlokzaton is. Van, ahol szélkerék,amit Don Quijoteként kell legyőznünk: van, ahol égnek tör a láng, mint ama nyári napon, és van, ahol időgép, növényi organizmus, virágzó kaktusz,és földbeszúrt toll – író toll –, de mindenütt Schéner és talán itt-ott az általa írásban is nagyra tartott ökumenia. Schéner világa itt is ötvözi a realitást és a költészetet, az ember és az emberek csoportja hívó közössége áll a fókuszban. Grafikai nem templomtervek,templomai nem a valóságot hanem annak égi mását mutatják. A Mester saját elmondása szerint a templomrajzok mind édesanyjára gondolva, felejthetetlen édesanyja emlékére készültek.

Csák Máté

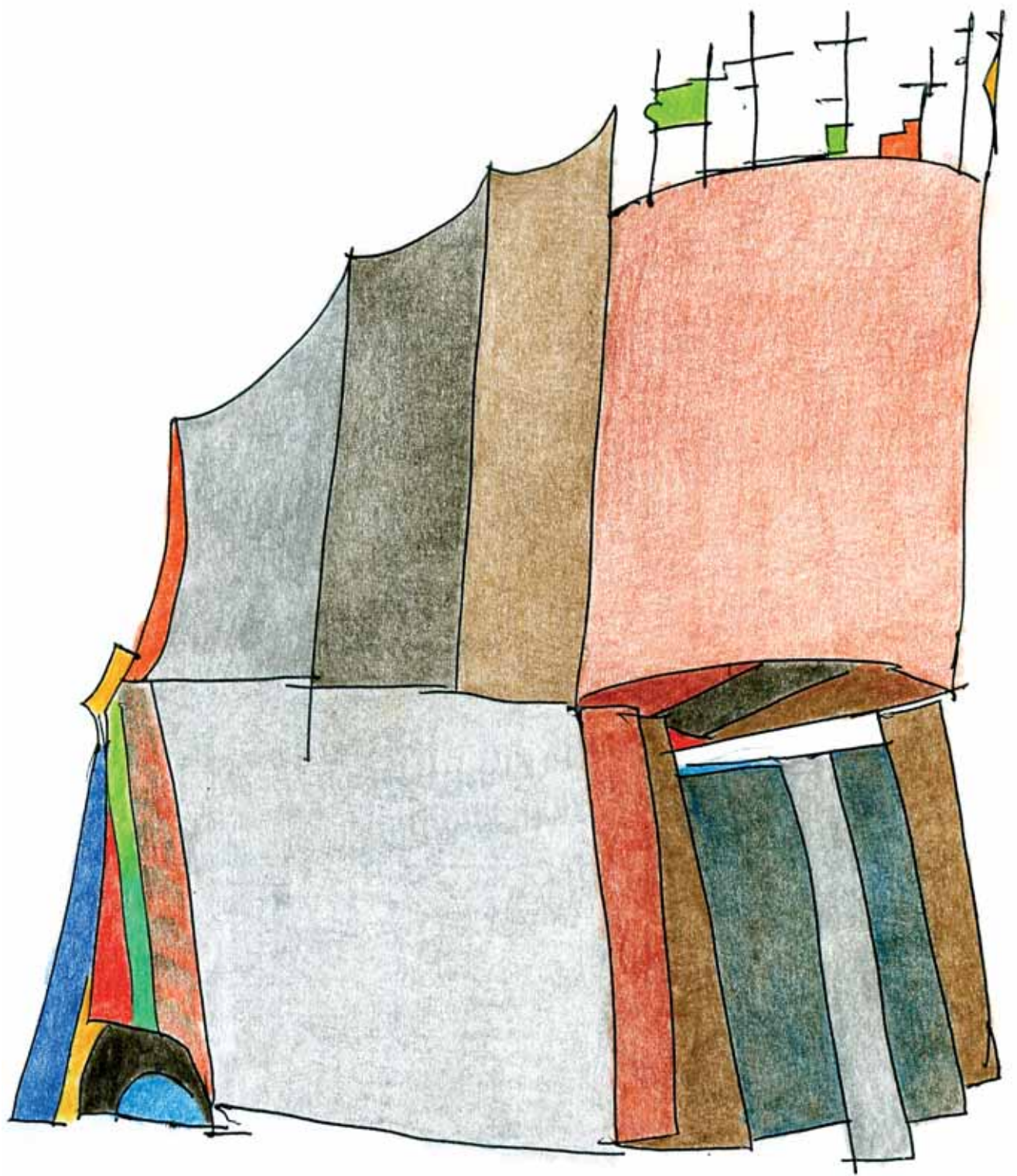




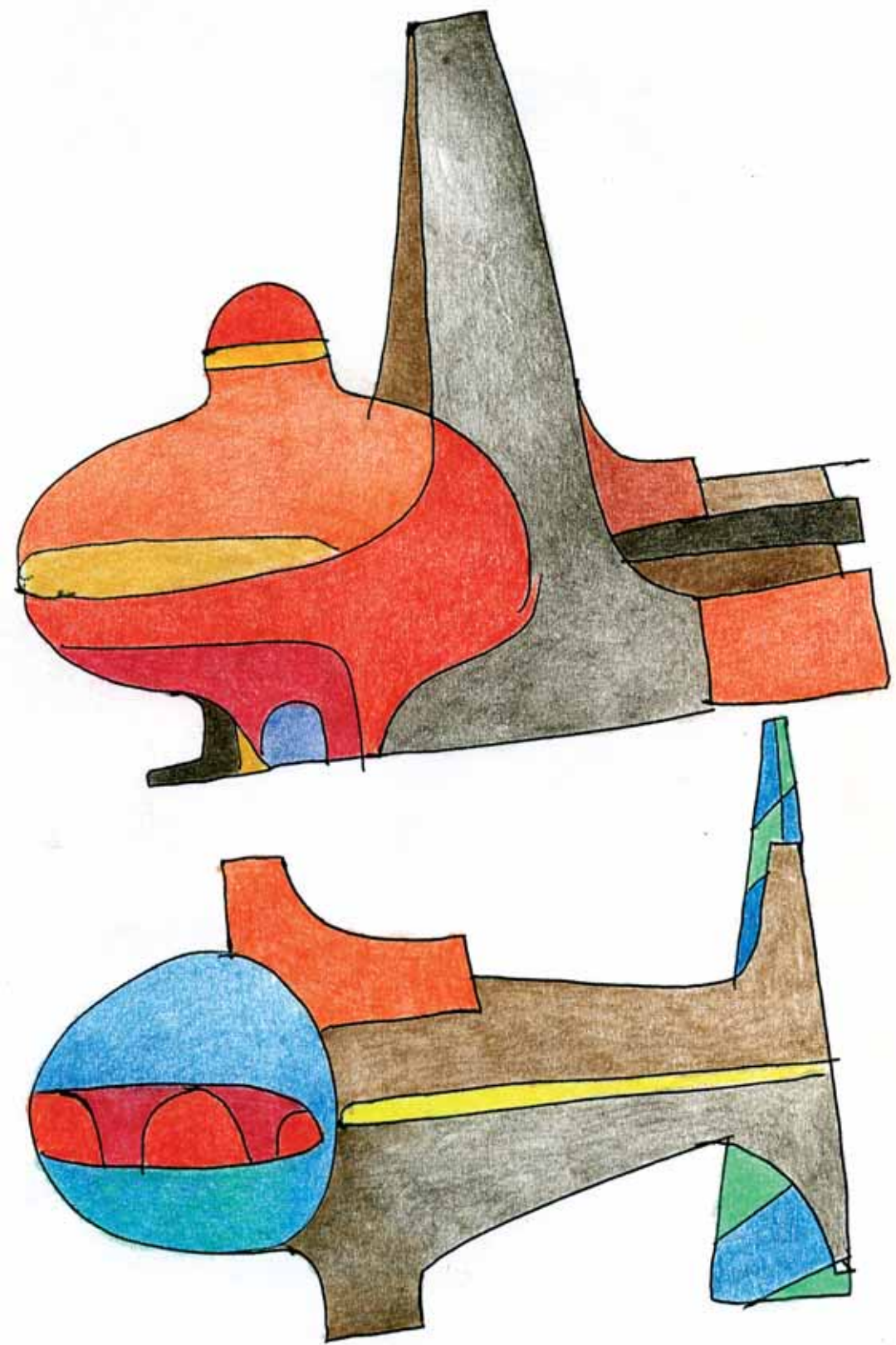
153.



154.



155.



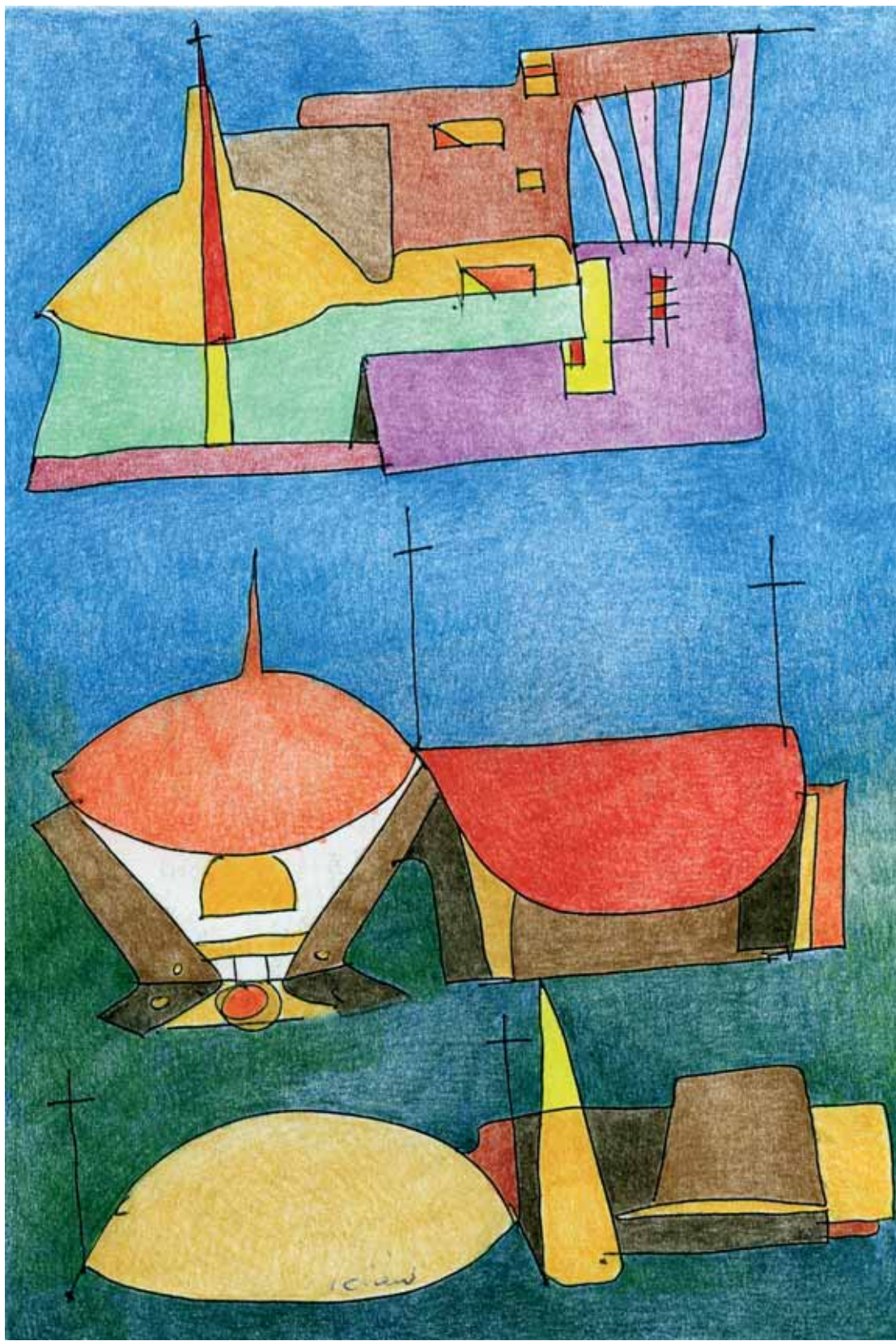
156.



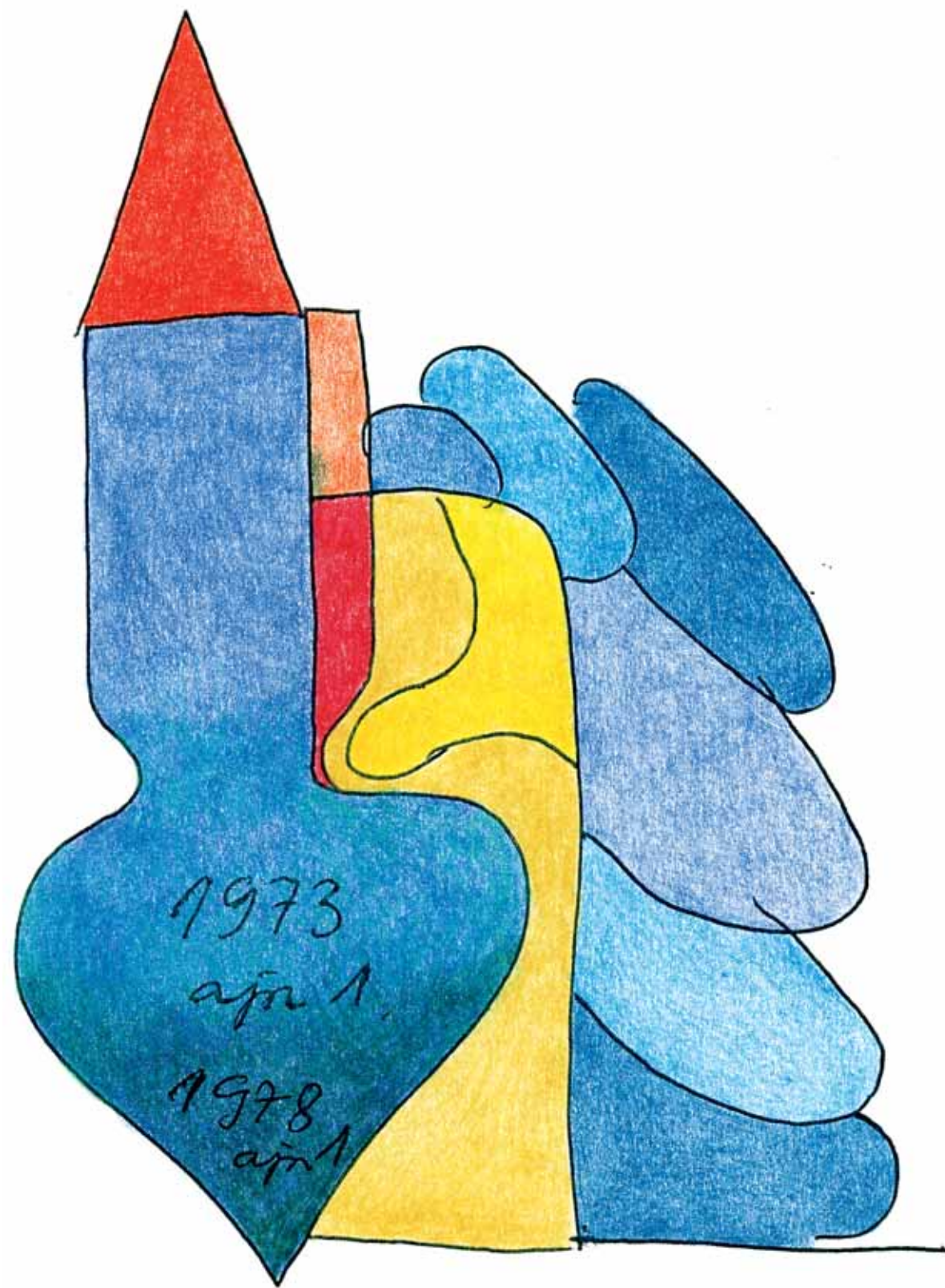
157.



158.



159.



160.



161.

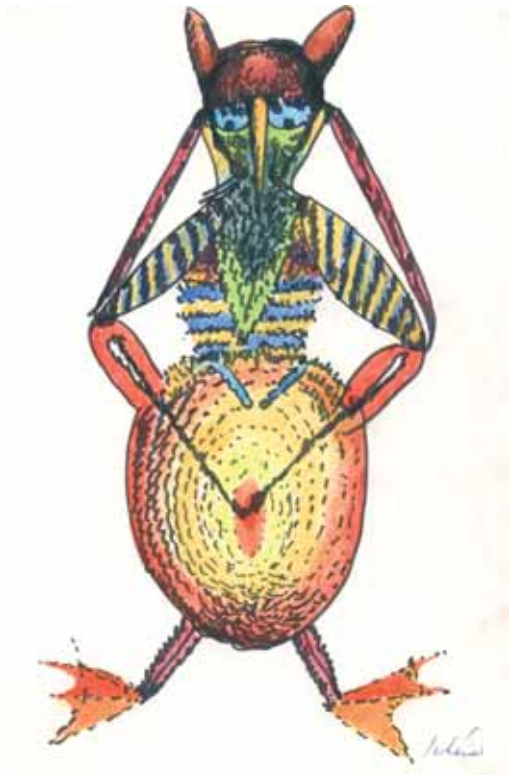
Ördögök

DIABOLIKUM

Az ördögök visszajöttek a középkorból.
A világ egyre gonoszabbá válik.
Az ember pusztítja a természetet és önmagát.
Az ördögök bennünk és közöttünk vannak,
hol rejte – alakoskodva, puhán,
hol zsarnokian életünkre törnek.
Korunk ördögei rafináltak és sokfélék, szaporák.
Teherként hordozzuk őket;
nyomasztanak, félelemmel töltenek el,
és szinte elviselhetetlenek.
A művészet feladata,
hogy formát adjon és felmutassa örökögeinket,
melyek mint víziók elkentek, homályosak.
De a leírt ördögöknek is
csak a művész tud ezerféle formát adni.

Schéner Mihály

162.



163.

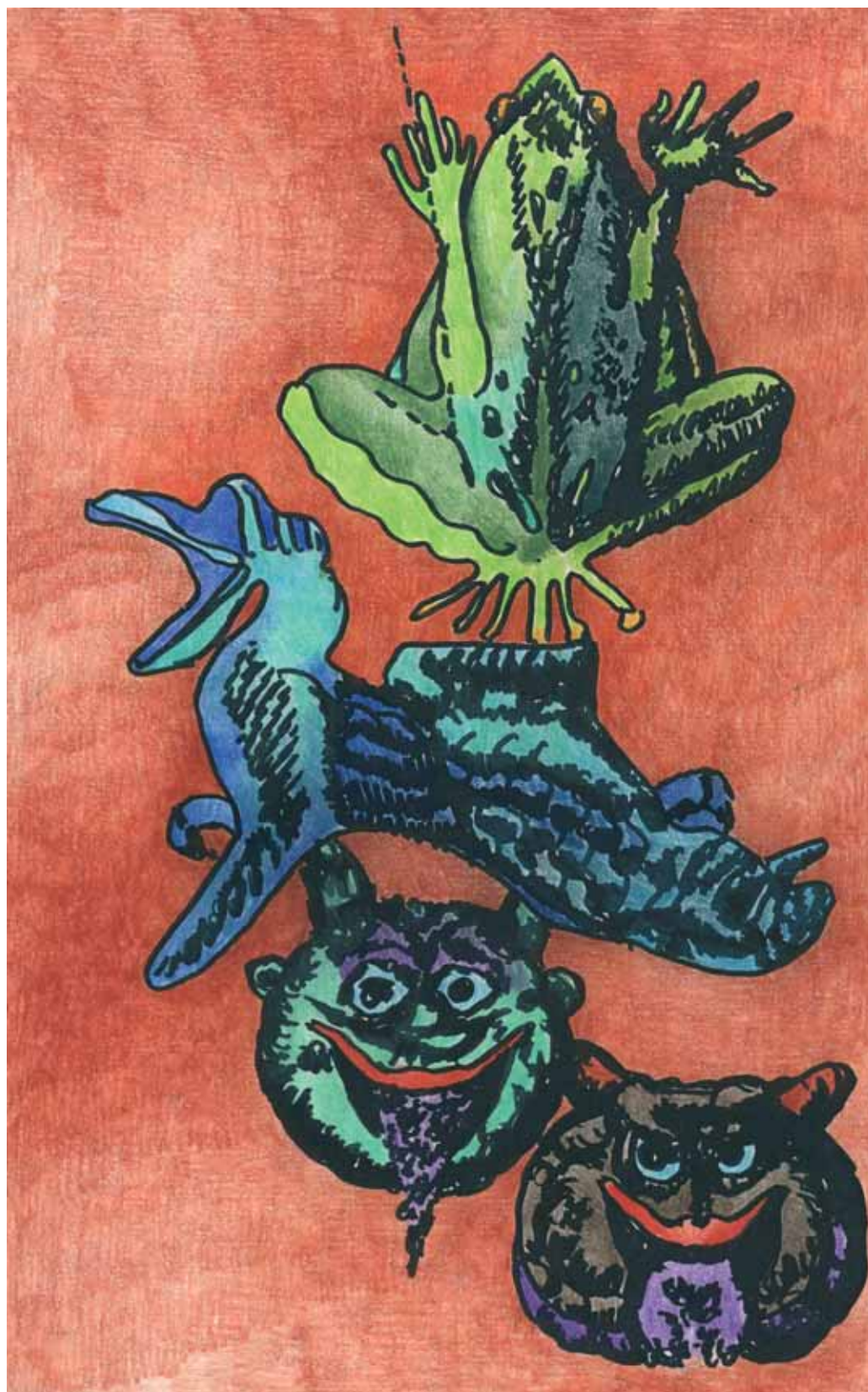


164.

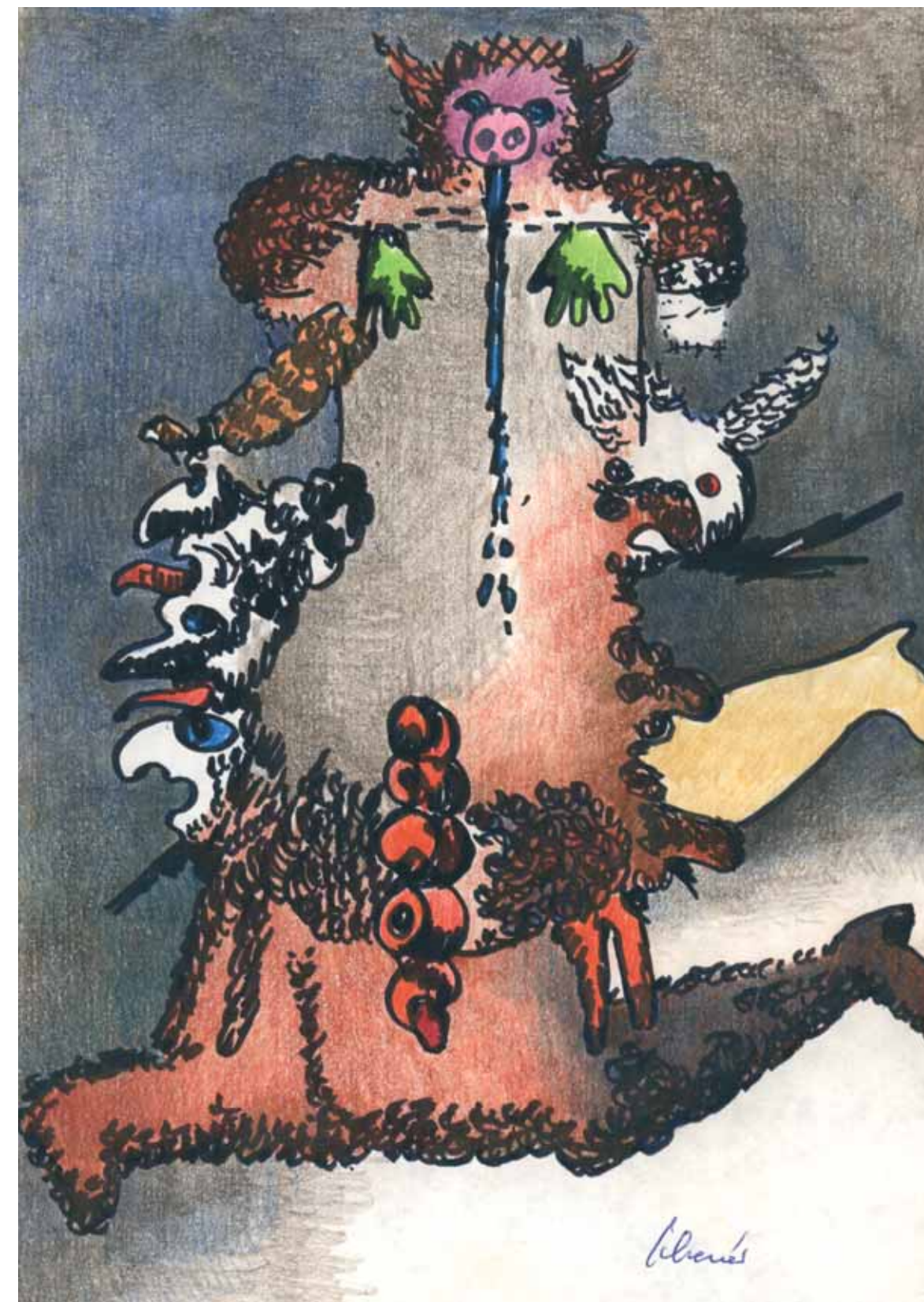


165.





166.



167.



168.



169.



170.



171.



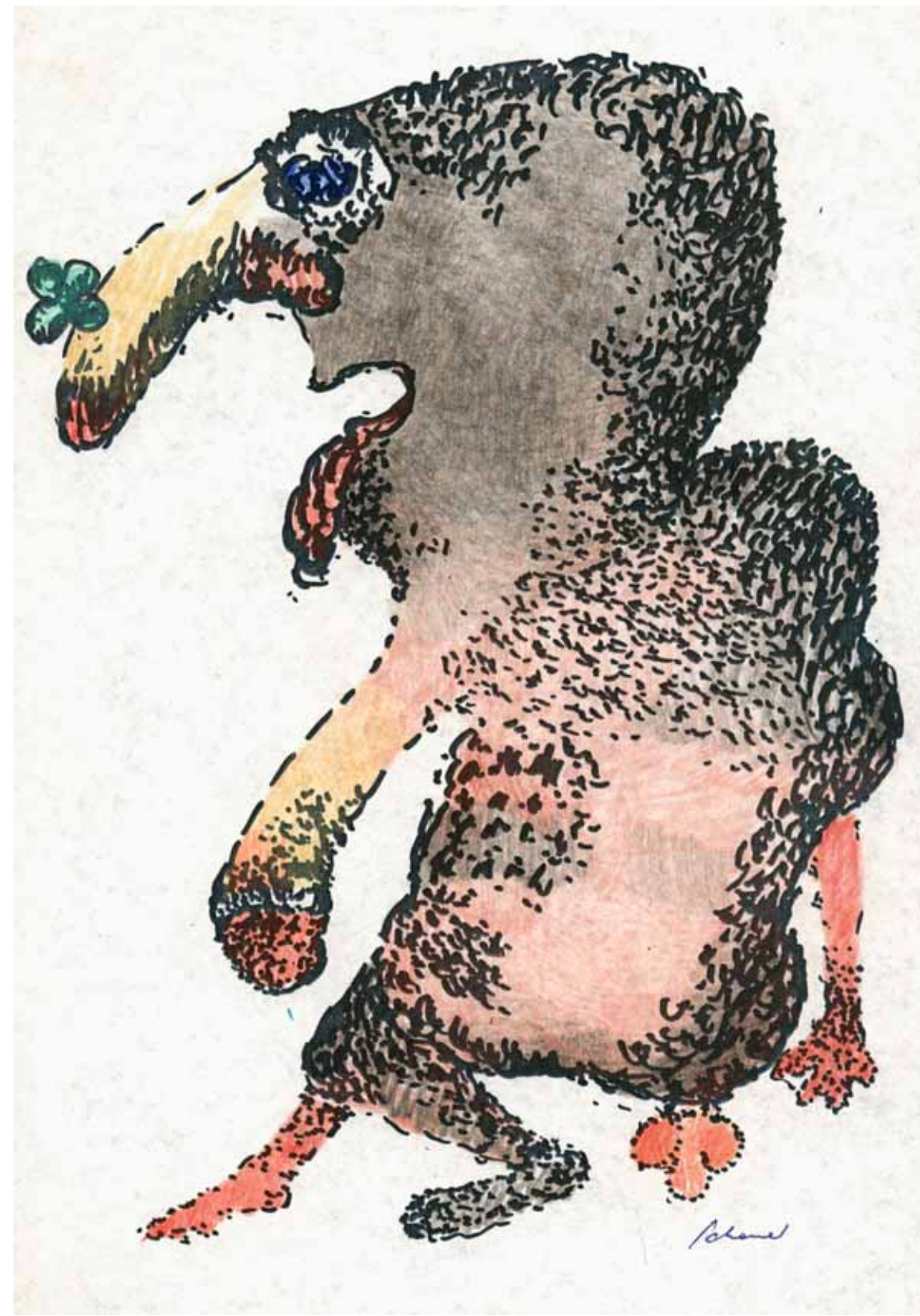
172.



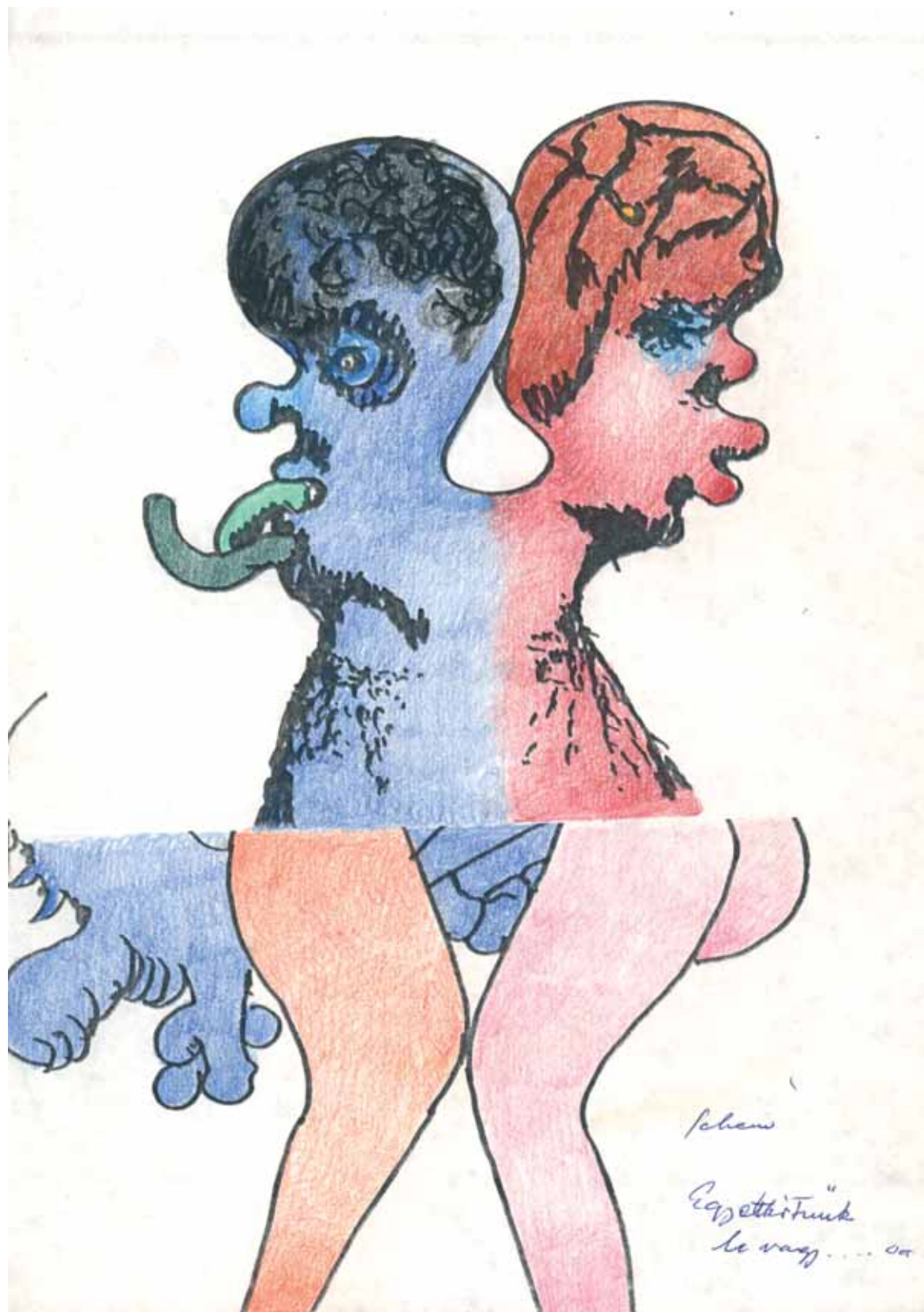
173.



174.



175.



176.



177.



178.



179.



180.

Csáb-cafkák

„Varietas delectat”

Maga a szó, a szó-összetétel tipikusan schéneri nyelvi lelemény. Egyszerre vonzó és taszító. Benn van a Viharsarok magyar nyelvének tárgyilagossága, egy időben a téma elvontságának tükröződésével.

Schéner nyelvújító, és mint minden irodalomban is újat alkotó művész, tudja mi a tartalom. Azt, hogy tudja rajzai mutatják, azt, hogy honnét tudja, soha nem fogjuk megtudni, mindig szemérmesen hallgat róla, nem beszél. Rajzol.

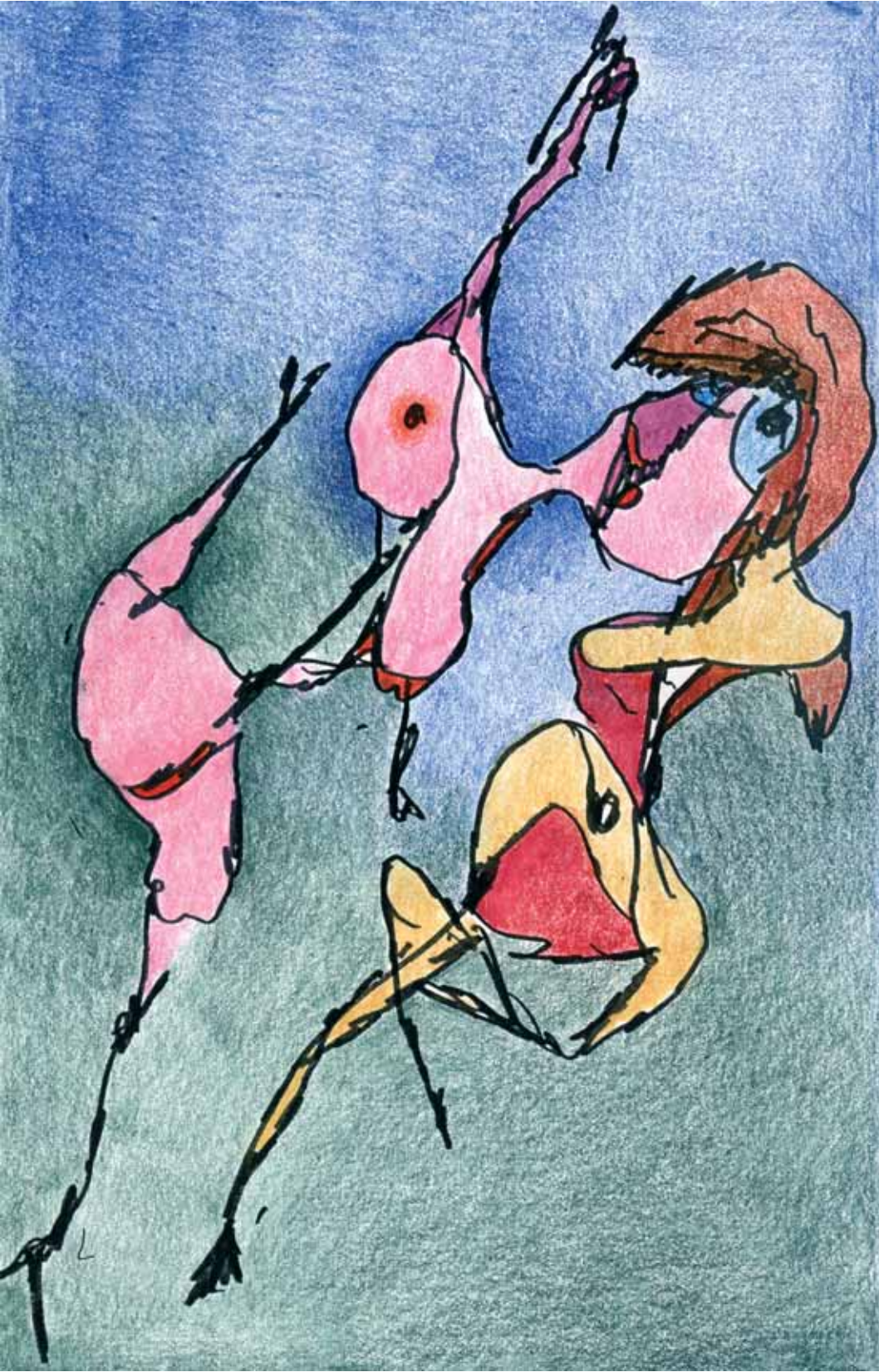
Amióta a világ világ, mindig jelen volt mindenütt ez a téma. Schéner megfordult Görögországban, Olaszországban, Párizsban, New Yorkban, Svédországban, Német- és Lengyelországban. Több ezer év történelmével van tisztában, mintha jelen lett volna Róma égésénél, a Vezúv kitörésénél, a Bastille lerombo-

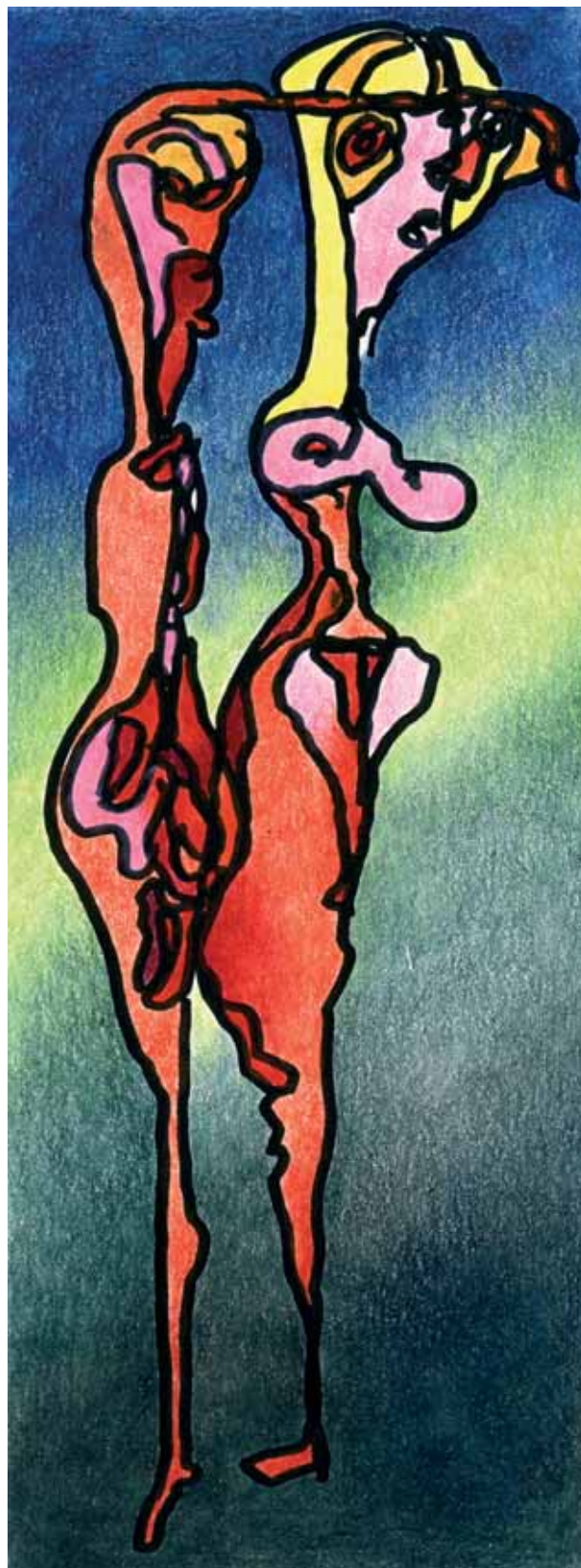
lásánál. Művészetében pedig itt és most, az ezredfordulón.

E sorozat tárgya látszólag a hölgyek a maguk különbözőségében, egy-egy mozdulatukban; egy harisnyatartóban, egy-egy le vagy felhúzott bugyiban, dús testiségükben, kiélt, nem is látszó arcukban. De a sorozat valójában a férfiak esendősége, sebezhetősége, indítékai; a kapcsolatok játékossága, groteszk vidámsága.

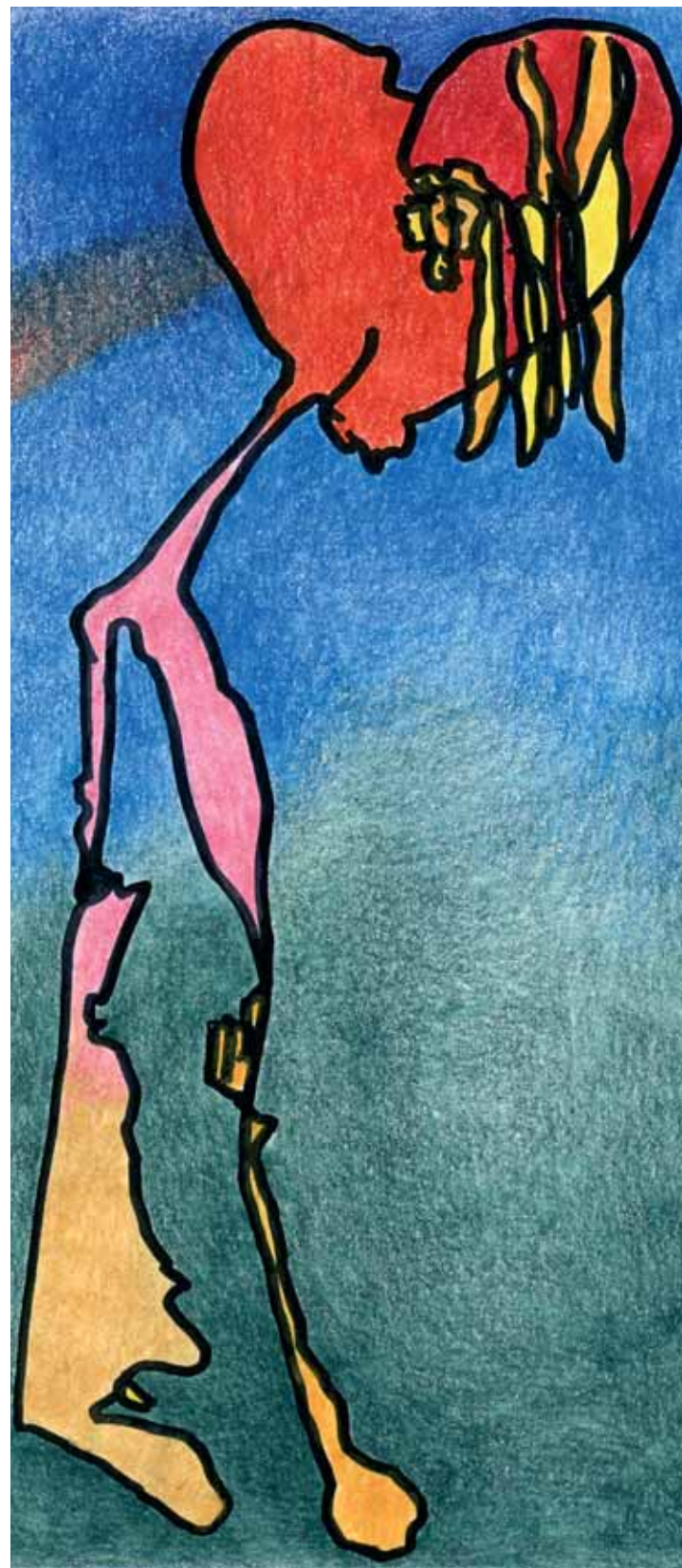
A grafikák megformálása pedig teljesen megfelel az ezredfordulónak: nem magyaráz, csak felvillant; nem materiális, hogyan is lehetne. Nem absztrakt, de elvont. Nem természetelvű aktok. Legfőképpen humanista és reneszánsz: mesteri és korának – nekünk – szóló, emberi.

Csák Máté

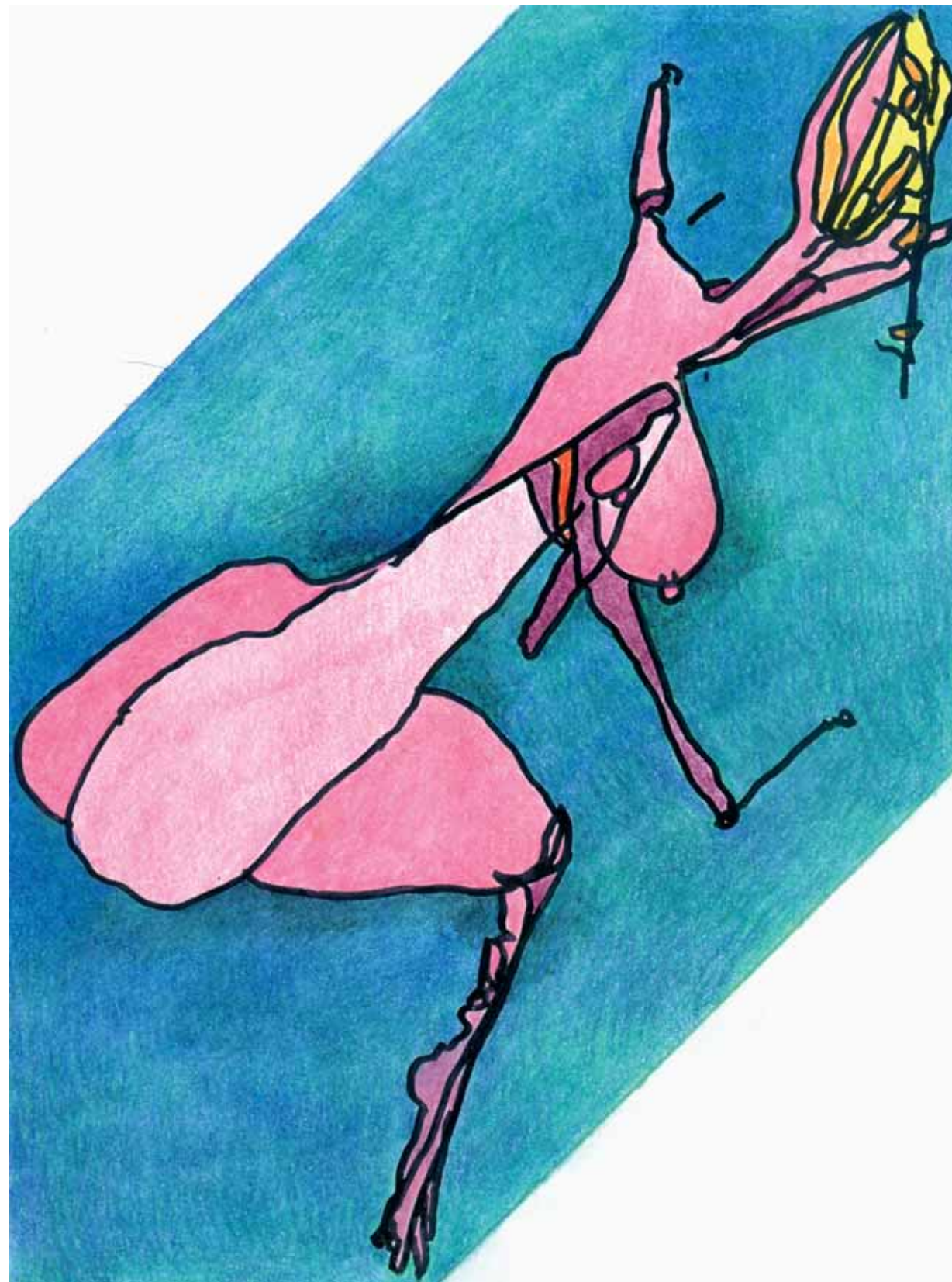




182.



183.



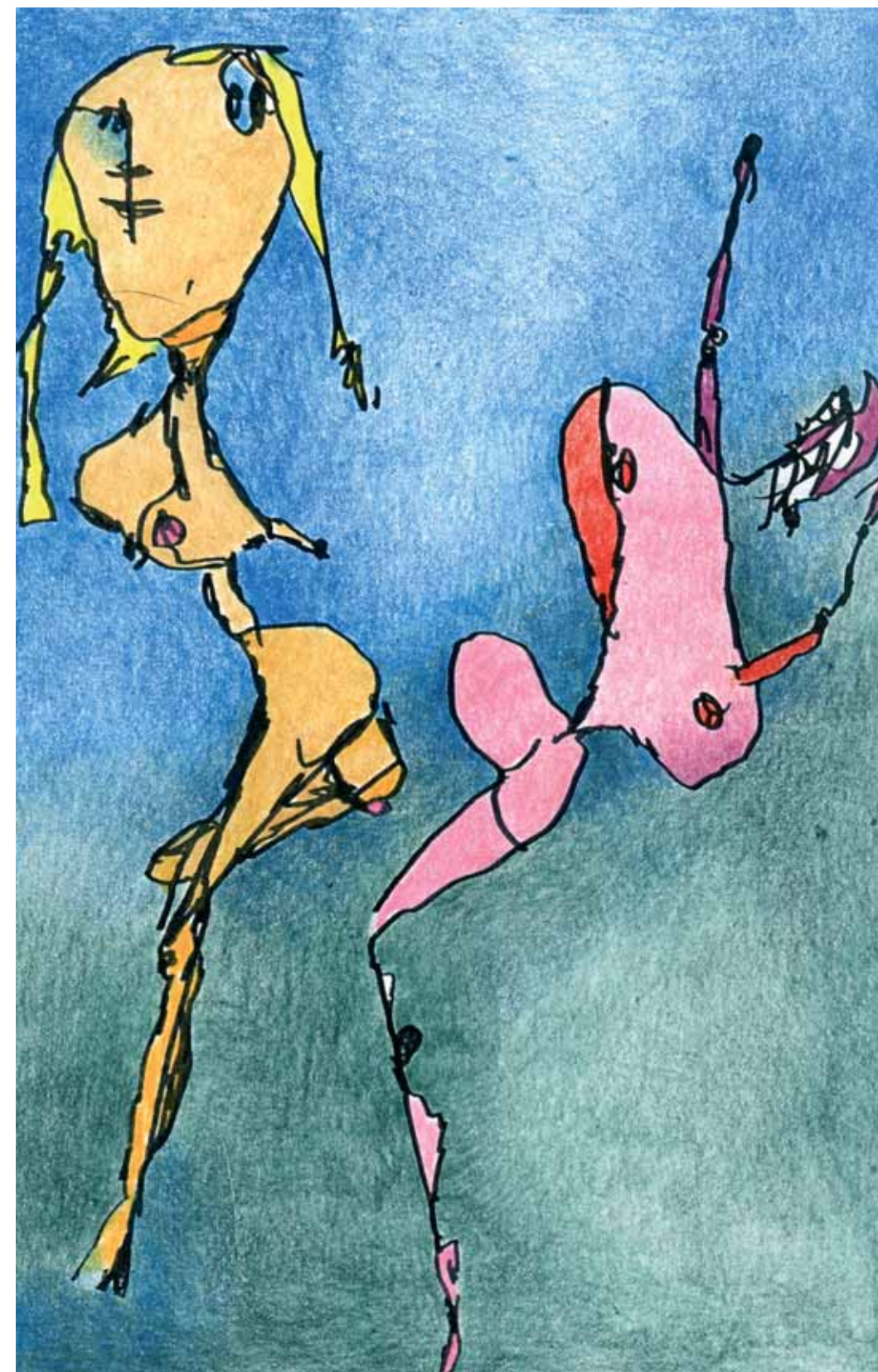
184.



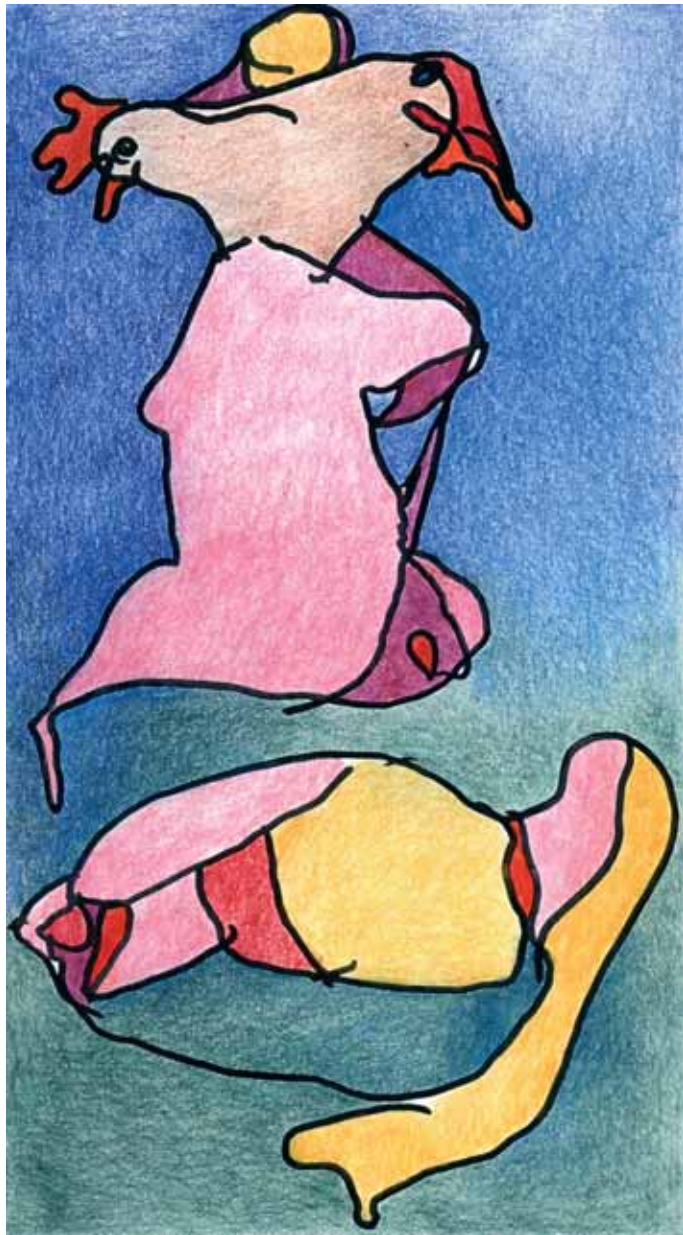
185.



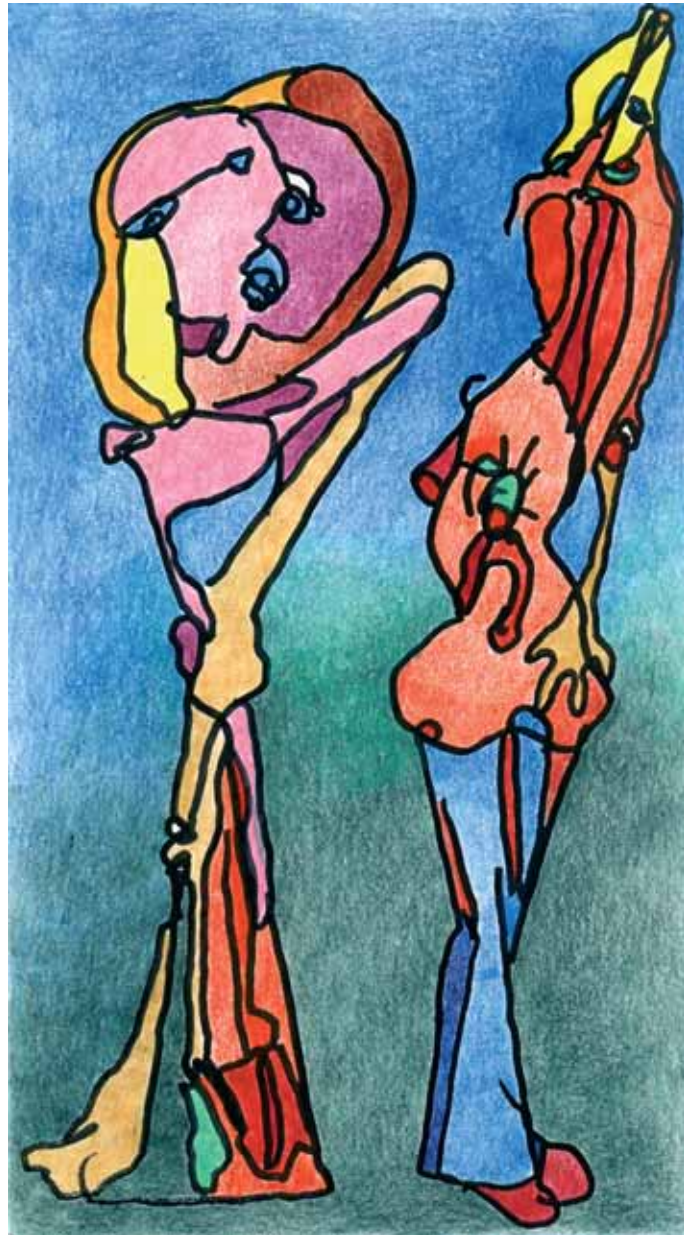
186.



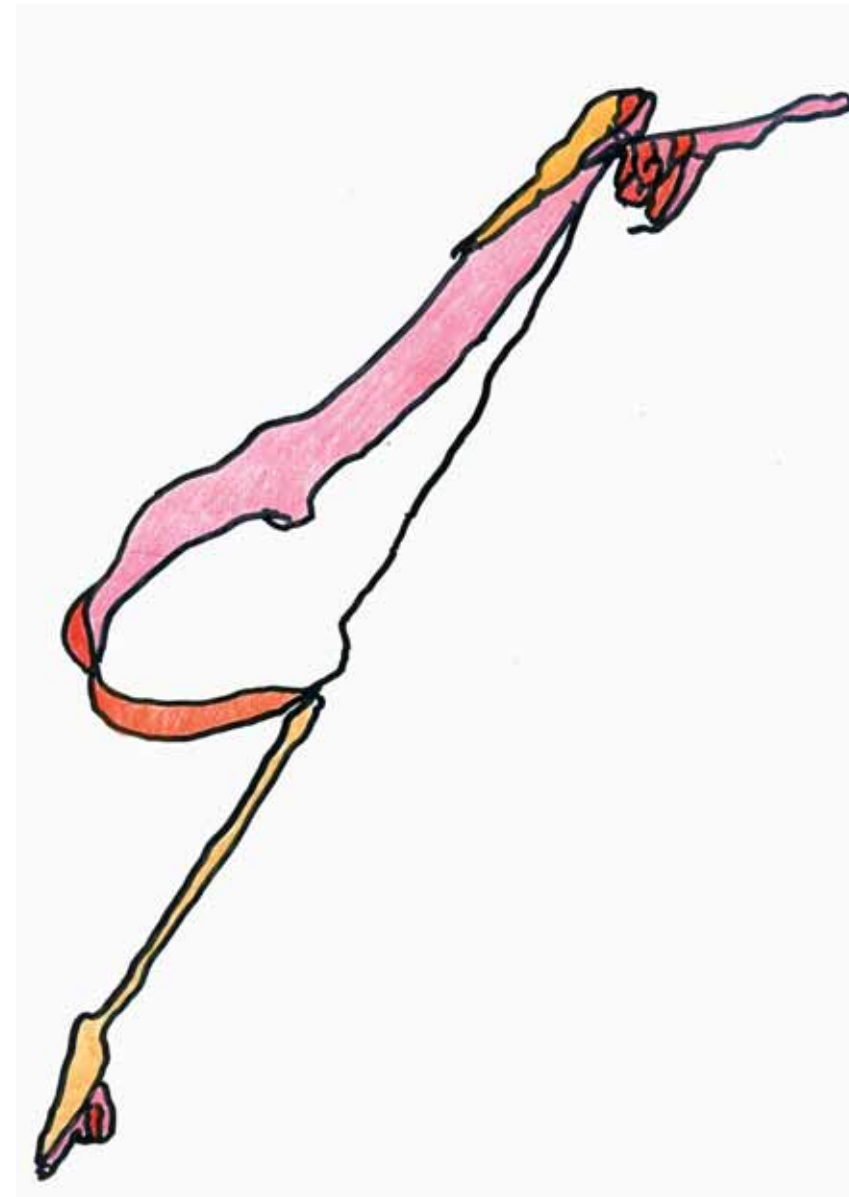
187.



188.



189.



190.



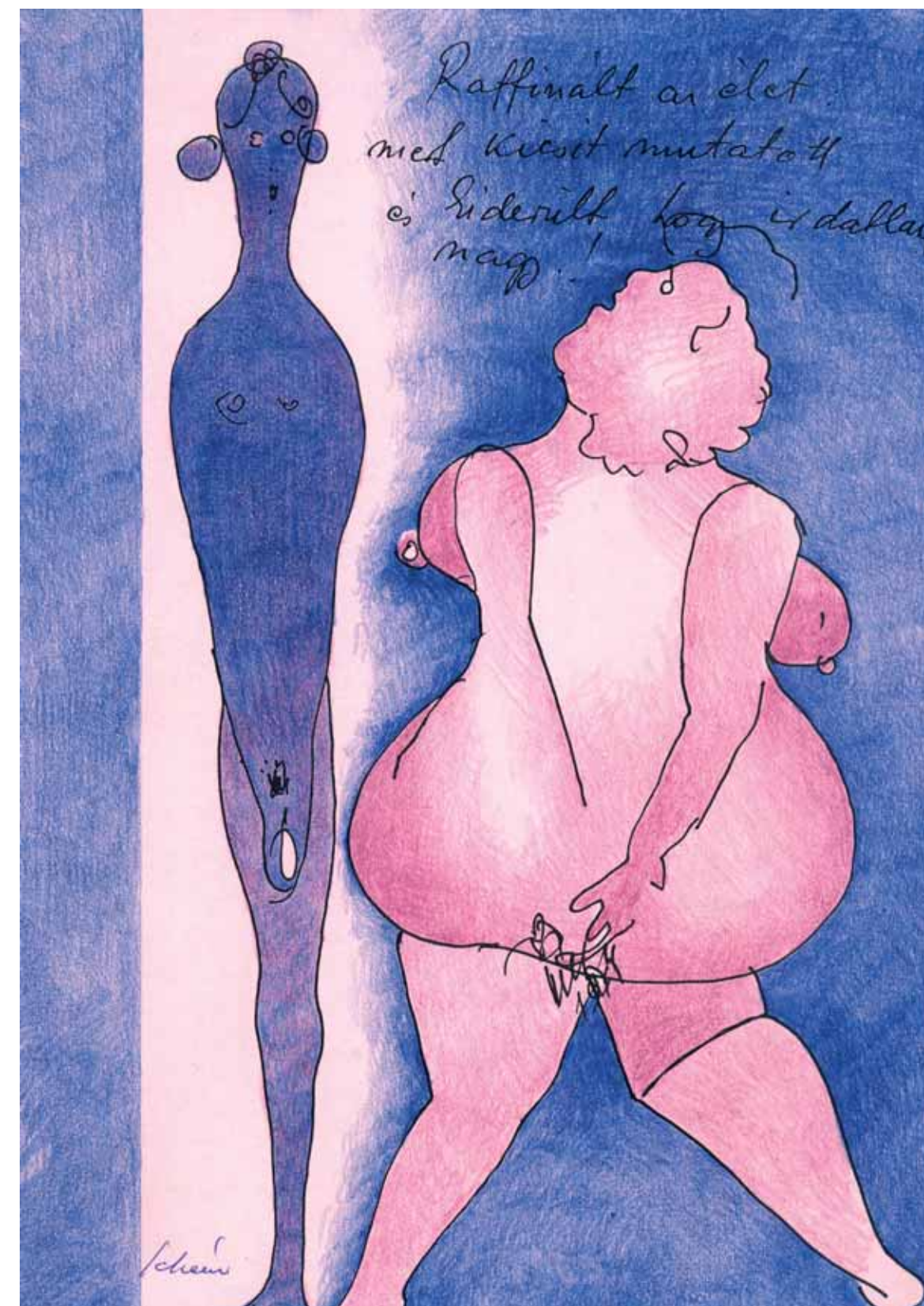
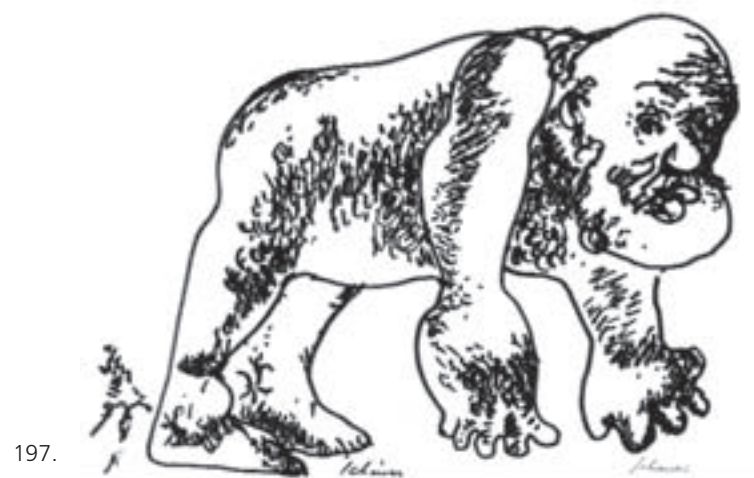
195.



196.

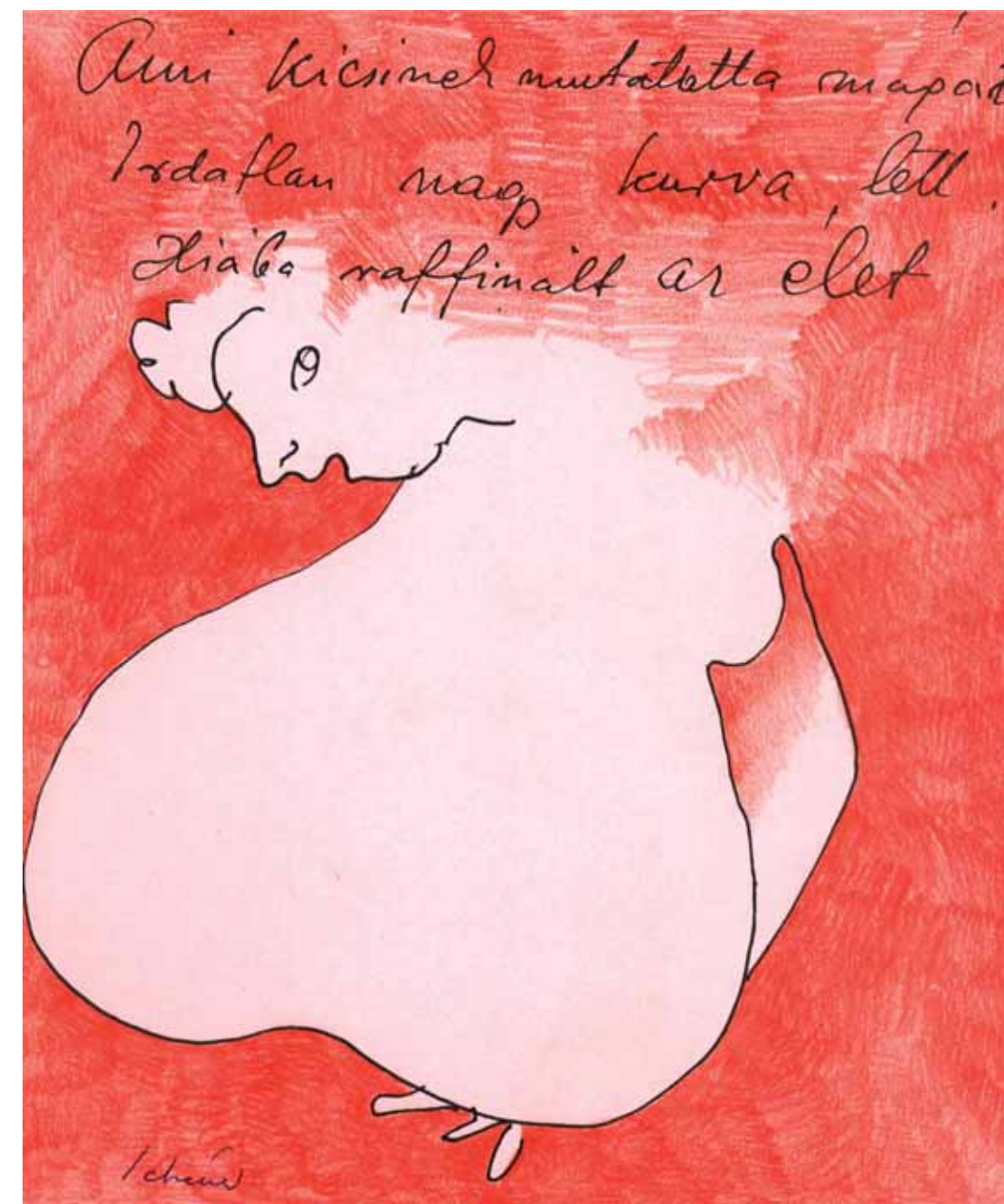
Szexlexikon

Négykézláb jár
és ácsingózik a vágyam
mint az éhes kutyáé
kiverve felfalni kész
nyála elcsurran
de ami állati és vad
a sexusban
az négykézlábú
Ne térdeljünk, ne imádkozzunk
A bekebelezéshez
négykézlábra
van
szükség





199.

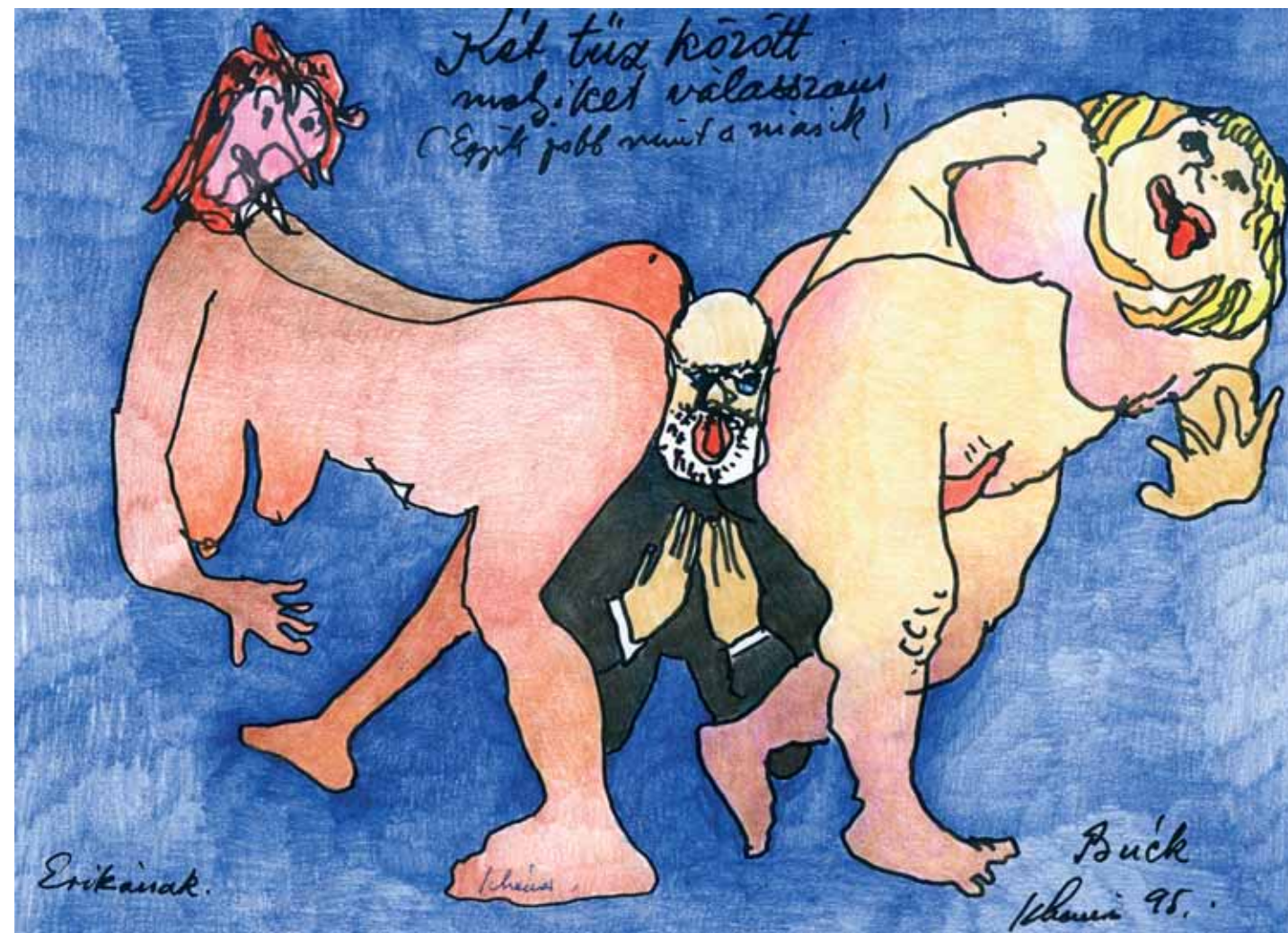


200.



Műút - bújka

201.



Két tűz között
másikat válasszunk
(Egyik jobb mint a másik)

Erikának.

Schéner

Buck
Schéner 95.

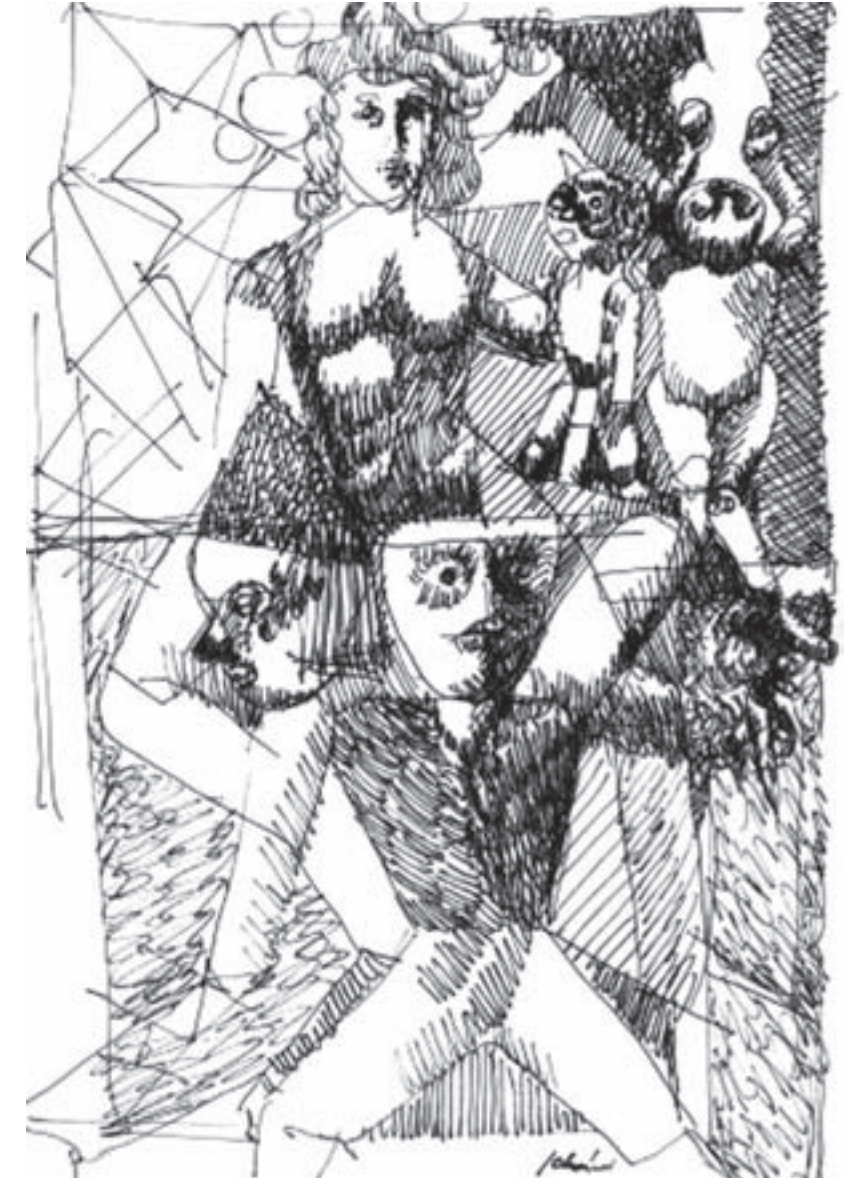
202.



203.



204.



205.

T. S. Eliot illusztrációk

Az 1992–93 között készült, komor hangulatú rajzok jelentéstartalma utólag Kabdebó Lóránt tanulmánya segítségével T. S. Eliot Üresek című versével fonódott össze.

<p>Csak földjön ilyen óvatos álarc a halál álomkirályságában — patkányruha, varjúbőr, keresztbot a mezőn amely maga is mint a szél — Csak ne közelebb — Csak azt a végső találkozót ne a szürkület országában.</p>	<p>mint az alkonyi halálország örök csillaga és százlevelű rózsája egyedüli reménye az üreseknek.</p>
3	5
<p>Ez a halott föld ez a kaktusz-föld itt állanak a kőszobrok, itt veszik át a halott kezéből az imát a hunyorgó, sápadt csillag alatt. Ilyen a világ a halál másik országában? Árván, örökké ébren, amikor mi gyöngédségtől remegünk, csókéhes ajkak imákat tördelnek kövekké.</p>	<p>Lánc lánc eszterlánc eszterlánc eszterlánc fügekaktusz visz a tánc hajnalhasadáskor. Az eszme és a valóság közé a mozgás és a tett közé odahull az Árnyék Mert Tied az Ország A fogantatás és a teremtés közé az indulat és a válasz közé odahull az Árnyék Nagyon hosszú az élet A vágy és a görcs közé a lehetőség és a megvalósulás közé a lényeg és az alászállás közé odahull az Árnyék Mert Tied az Ország Mert Tied Az élet Mert Tied a Ez a vége a földi világnak ez a vége a földi világnak ez a vége a földi világnak nem bomba, csak egy buta nyekk.</p>
4	
<p>A szemek nem itt itt semmi szem haló csillagok völgve ez üres völgy vesztett országunk tört állkapcsa. Ez a végső találkahely egymáshoz tapogatózunk s kerüljük a szót gyülekezve a dagadt folyó innenső partján. Vakon, hacsak fel nem ragyognak újra a szemek,</p>	
178	Schéner Mihály

206.	
T. S. Eliot illusztrációk	179



207.



208.



211.



212.



209.



210.



213.



214.



215.



216.



217.



218.



219.



220.

Halottak siratása

Az első világháború áldozatainak emlékére

A holt lelkeket siratom az arlekinekben. Bábosan csörgősipkásan, tarka bohócköpenybe burkolózva ők is siratnak valamit a maszk mögött, közben rángatják a madzagokat. Avagy ők maguk is madzagon lógnak, amit távolról egy gonosz mester mozgat, s ők táncolnak neki? Szerepeket játszva halnak meg, végigját-
szák a halált, holott a bennük lévő már régen meghalt, vemhesek a belsejükben eltemetett holtaktól. Csetlé-
sük-botlásuk azért olyan darabos, azért koccannak egymáshoz tagjaik, mert már bábok, és mások irányítják őket. Holtak ők, csak olyanak tűnek, mintha életben volnának.

Jómagam is háromszor haltam meg életemben. Szerencsémre vagy szerencsétlenségemre túléltem a halált. Közel vagy hozzám Arlekin, minthogy te is holtodban élsz. Téged nem fenyeget már a halál, mert megdicsőültél azáltal, hogy egészben maradtál. Aki Egyvalaki volt, azért szomorú, mert az Egész lassan, részeiben hal meg, s ami szép és jó lehetett volna benne, meg sem született, vagy fokozatosan leépül. Csak a fűrészporral kitömöttek, vagy az üresek élík túl a közelítő halált. Ez a világ olyasmivel van tele, ami csak a fele, a negyede, a tizede annak, ami lehetett volna. Tele van ez a világ a lehetetlenné vált, megmaradt lehetséges boldogságával anélkül, hogy tudnánk, mit koldulhatunk vissza abból, amit elvesztettünk.

Elborított mindent a sötétség, amit mégsem, azt a kedélyemet elhomályosító ború takarta be. A formák, a bennünk lévő ősképek nyomataitól – sejtésekké válnak, semmiről sem bizonyos, hogy olyan, amilyen-
nek látni. A tárgyak megszűntek létezni, nem foghatjuk rájuk, hogy emberi vagy más létezők, test nélküli, megfoghatatlan formavíziók csupán, nem tudjuk, csak hisszük, hogy van kiterjedésük. A meg-
foghatatlanságban úsznak, lesüllyednek, felborulnak és belehullanak valamibe, ami fehéren vakít vagy sötétségbe süpped. Keressük az összefüggéseket; mintha testrészek, kezek, lábak és arcok, homoid for-
mák közelítenének egymáshoz, ám semmi bizonyosság nincs arra, hogy ezek egy emberi test összefüggései. Lehet, hogy távolról érkező, a mélységekből föl-föl-
bugyborgó lökésektől származó, összefüggéstelen találkozások, amelyekben még az oppozitív koinci-
denciáknak sincs helyük. Fény- sötétség- és for-
mafragmentumok, amelyeket az áramlások dibdáb

összefolyása terel egy víz alatti karneválra, ahol semmi nem függ össze, ahol az emberi logikának és értelemnek nincs szerepe, s amelynek látványa csupán értelmünk elvesztése által fogható fel, minden egyéb abszurdítás és fikció. Az értelem logikájával és szillogizmusával itt csúfosan megbuktunk. Óriási tojásdad globulafej, a maga álmatag telítettségével; a sötétség által elszökött óriásbendő tetején megcsil-
lanó fény; kisdéd lábacska, néhány, a sötétség fész-
kéből itt-ott kivillanó arcrész, lábak és kezek, mint elaszott testek csontbakulái; egy talp, egy gömb, egy baltaszerű arcmás – holttá vált, véletlen egymás közelébe csapódott illúziói az ember fikcióinak, sem az életben, sem az életen túl nincs közük a valóság-
hoz. Semminek nincs kezdete és vége, csupán egyet lehet tudni, hogy valahonnan valahová folyik, valami-
féle emanációt sugároz belénk olyasmiről, ami valószínűleg nem is létezik.

Szüremkedés, amelyben egymást akarja legyőzni a sötétség és a világosság, végül mindkettő elbukik. Se nem fény, se nem sötétség igazán, valamit megevett az egyik a másikból és valami megmaradt mindegyik-
ből, ezért szinte dohosan penészt és fényt izzadva elbukik minden, amiről azt hittük, hogy az üdvös-
ségünket szolgálja, hogy napvilágra hozhatja örömun-
ket, s hogy visszalophatja a fény világosságát a szellemünkbe, hogy felvillantja a remény színeit és felszárnyalhatunk. Csakhogy már minden bekebe-
lezve, megemésztve, hiába kérdezzük, hol jár, merre bujkál? Elcsurran a fény, elcsöppentek a csörmön-
csök hosszú csórén az ízek, és mintha megméte-
lyezték volna. Mintha puha léptekkel itt járna az egy lábú madár, föl-fölkavarva a tenger százéves isza-
pját, megzavarva a halak, az indák populációját. Eltipeg előttünk, anélkül, hogy bármit felfoghatnánk, megérinthetnénk, a felkavart szürke zagy és tengeri
üledék mindent elfed a finom csendben. Mindent el-
vakít a felbolygatott szürke iszap. A holtaknak csendre és érintetlenségre van szükségük a tengerek és az égbolt mélyein. Iszapkóborlásunkban ablak nyí-
lik előttünk, de hiába próbáljuk megközelíteni, nem nyílik sehonnan sehová. Elúszik még egy-két fény-
diszparáció, de az is lehet, hogy csak visszaverődés az, amit látunk, fénytörés játszik velünk a sötétben.

Schéner, 1997, 144. oldal



221.



222.



223.



224.



225.



226.



227.



228.



229.



230.



231.



232.



233.



234.

235.



Ördögi szerkentyűk

Forog az Óriás Ördög-kerék,
Sunykók, töksik, idioták és
degenerált globulák vigyorognak
lent-fönt az egész földön
karikázva. Folyvást jár a motolla,
kapkodjuk szemünk,
pedig már beteltünk.
Aztán, horgasra kezd kunkorodni
a kereszt, és fegyverré
bunkósodik az ököl.

89. Et
nov. Sailed as 18th in
14th as Gidōjōt apparant
he összehasonlított
mitlen Luvien as Gidōjō
Luvien a 18th
As Gidōjō a Rossz
Tudosa
as Gidōjō nem arossz as
elfusarálta
Körtével
(Páros mondani)
Teltamadt a Tudarban
a
Gonosz

236.



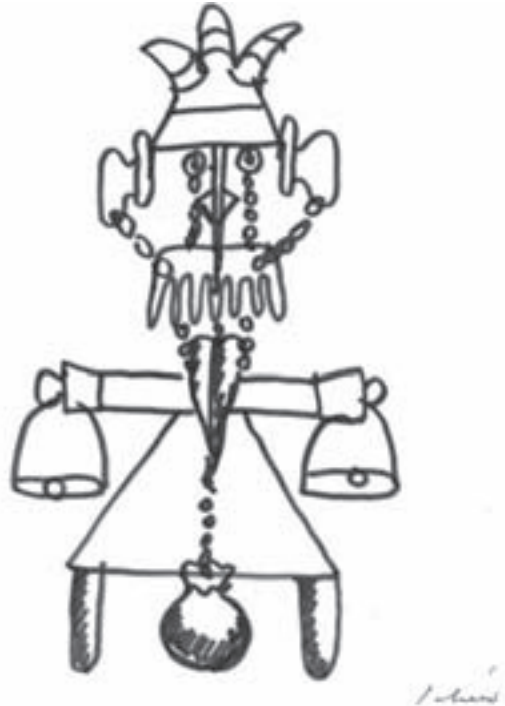
237.

239.



238.

240.



69. Ördög Kalinpos
 Gal meg ne ájjon, az ördög-riny
 lipil, csat hintázza lapuul a
 a hintázza az ördög fiatal
 abba nem gondolna! Scumi
 roszra
 a korakoránál kell titolteni
 ucs percedet a ucsse'
 vált lelhetet, Etetni a
 rabaltatni a minél
 nagyobb kanyon kell
 meli barulánu hogy
 örömmelken raigatozraua
 a epmist pörgecsék
 Soha ne maradjana
 csendben csak a lázas
 semittele, a legjobb
 most nem vonja el figyelt
 miket
 Schöner

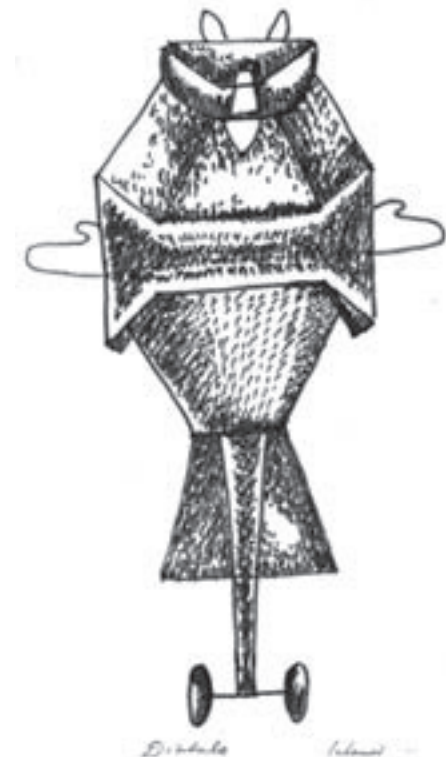
241.



242.



244.



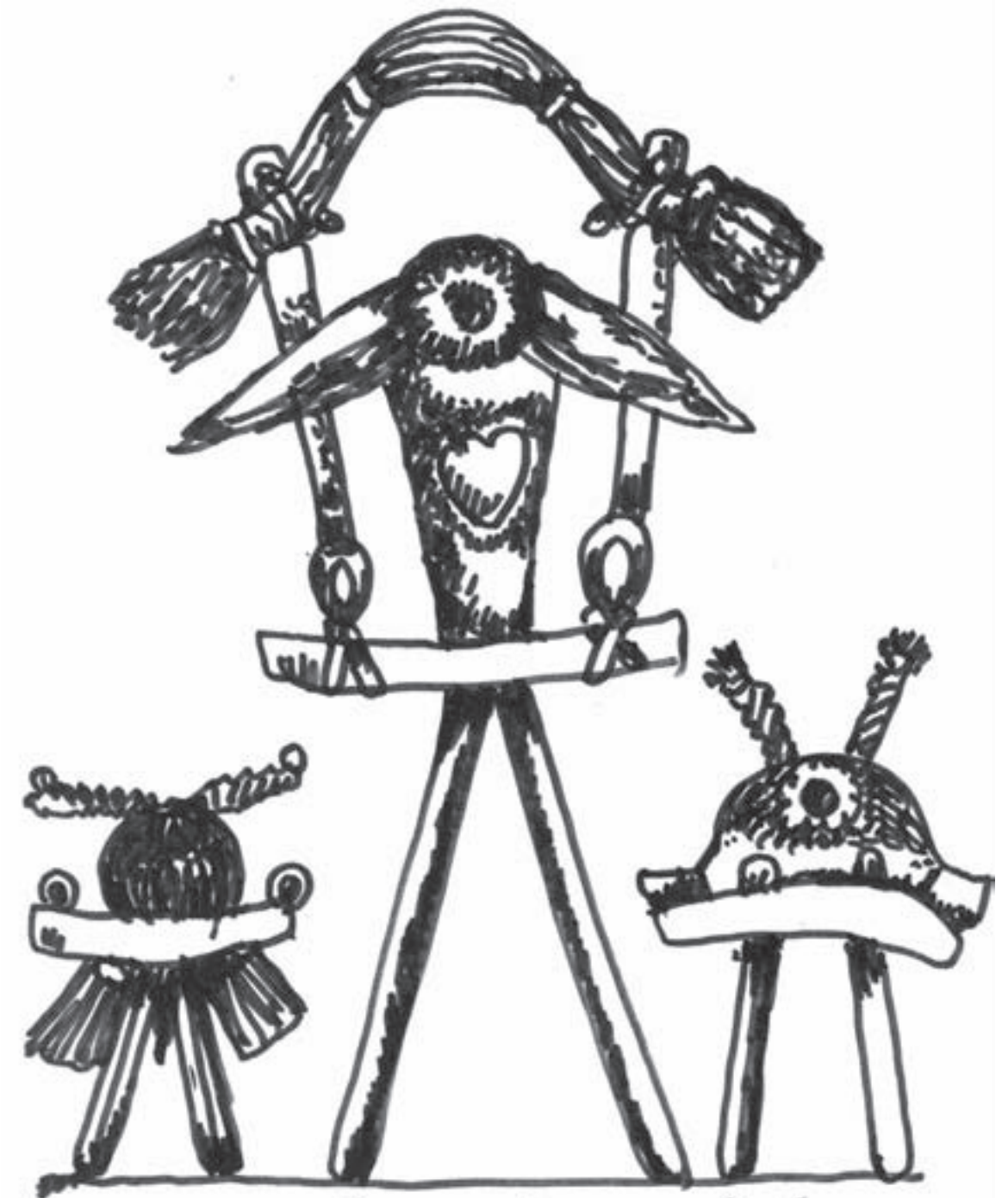
243.



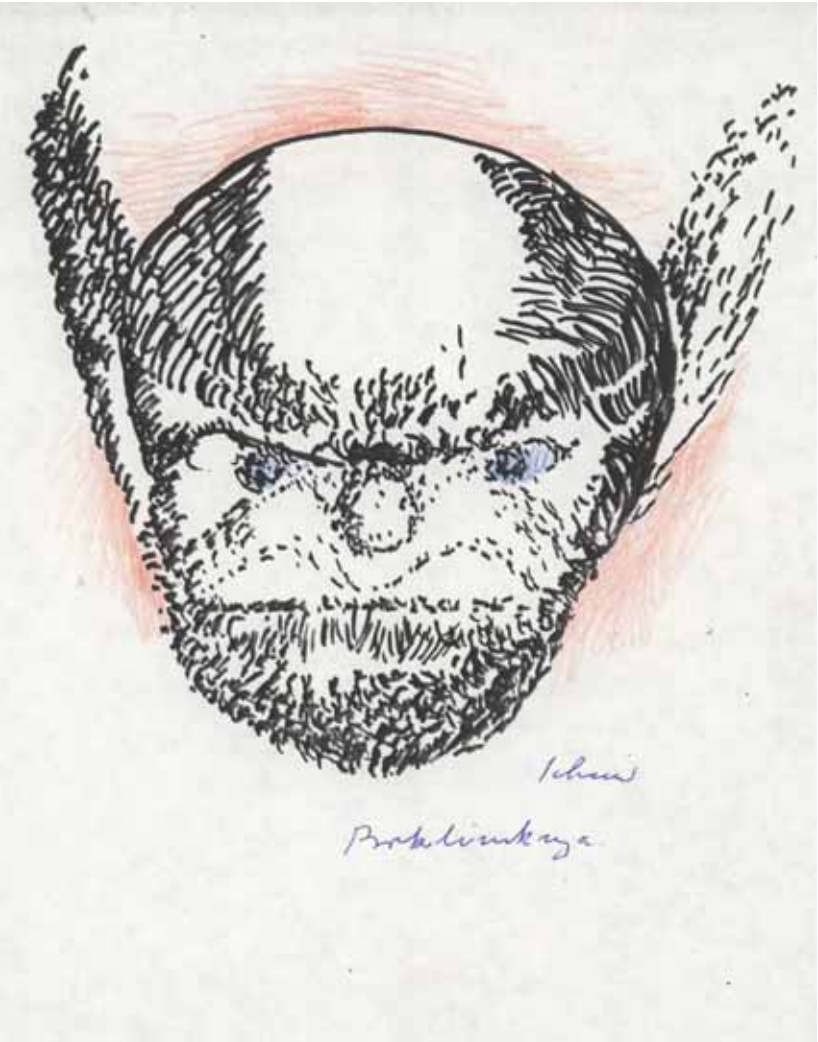
245.

62. Bédő-papolo' Lehel
 Gurulva megy az országba
 mi idő, kispalotni lepakolva
 mert gurul a kocsi állandóan
 s addig jó a kocsiak is a
 papnak is amig gurulásban
 vannak
 A körülmezőt arra valland
 vagyis ofan jók: mert
 hiszen gurul a kocsi
 és a gurulásban van
 a papolás is
 Ami statikus a uggis halálra
 van itélve
 feketelenség
 78m

Lehel



Carolinus (Ga.
 most is jóvünk és igazunk



248.

Önarcképek

Íme itt vagyok, mint kétkezi talpas képzőművész, és úgy érzem, most már mindennap fel kell támadnom, mert elrohant az idő, és sokat elhullattam belőle. Rádásul még most sem ismerem magam,ezért hát: Nosce te ipsum! Magam keresem, de nem jó, ha mindig ugyanazt.

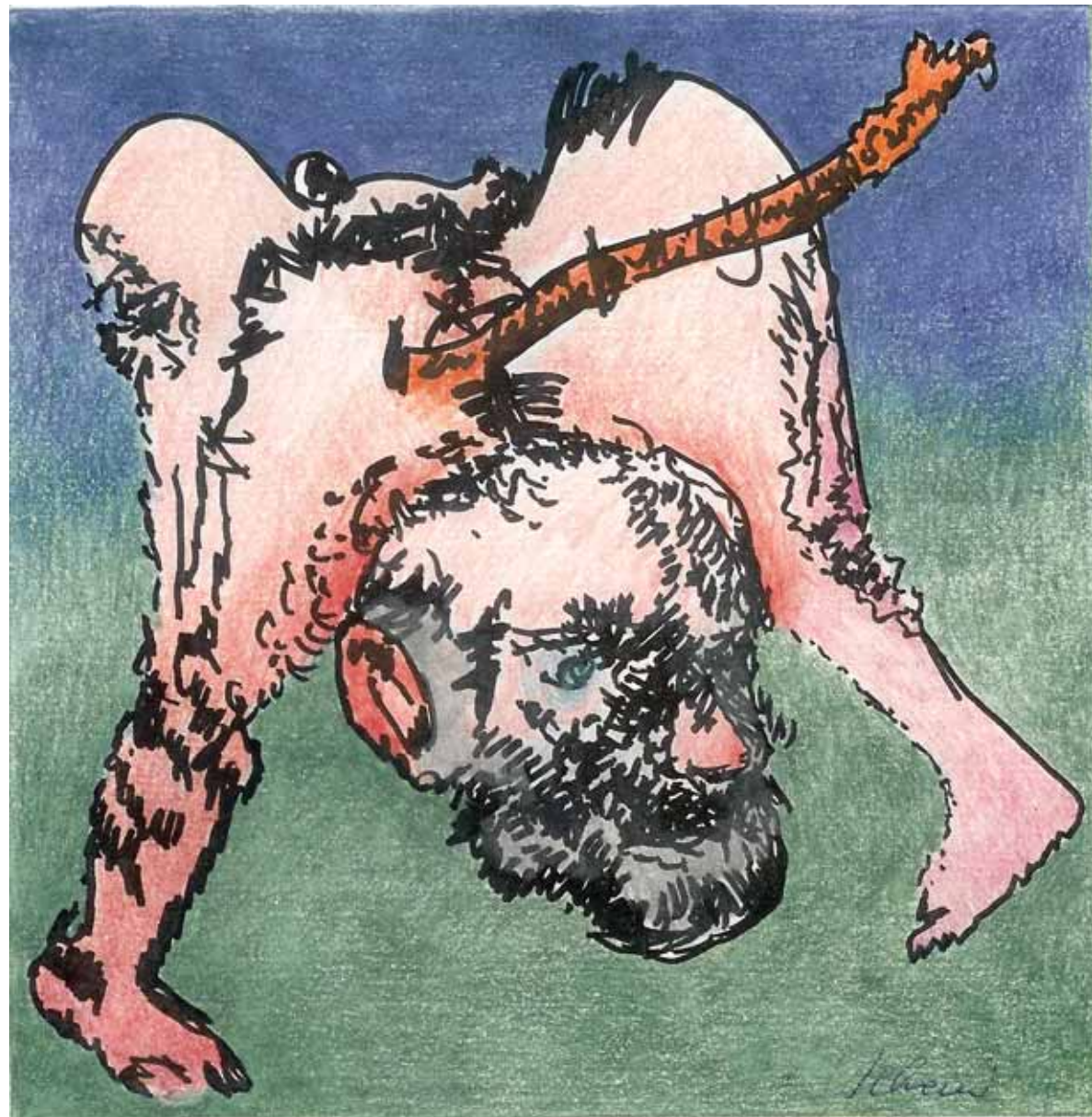
Szekvencia: Az ugyanaz az ember életútján mindig más.

Szekvencia:A „mindig más” nem fejeződik be, és nem is fejeződhet be a művészetben, hanem valahol abbamarad.

Szekvencia: Keressük az isteni tökéletességet, de az emberi rekreáció nem az Isten onnipotenciája, hanem a vágyakozás az Isten iránt.



249.



250.

253.



254.



255.

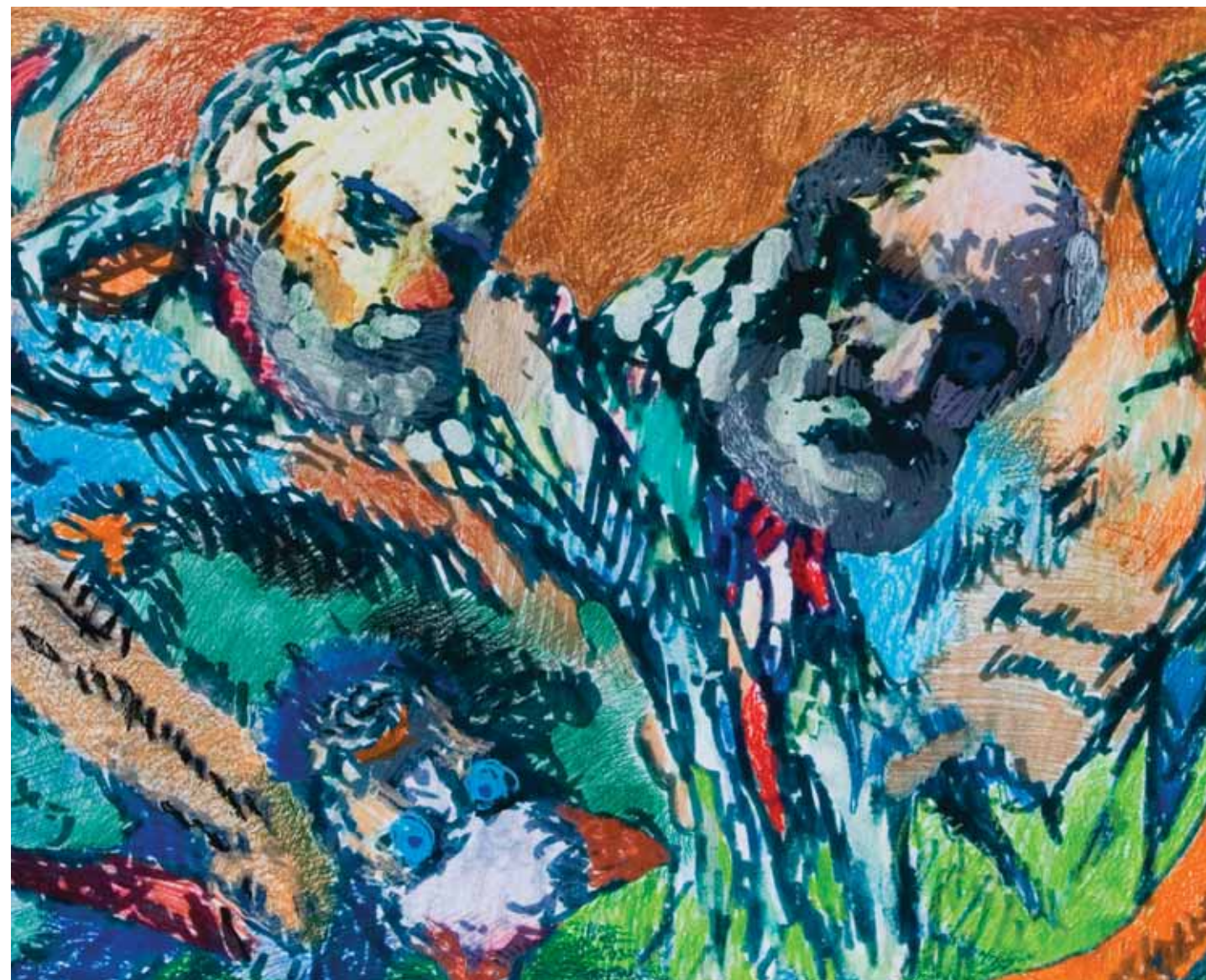




256.



257.



258.

Transzmutációk

A schéneri életmű mindvégig gazdagon árnyalt kifogyhatatlan kísérletező kedvének meghökkentően változatos műveivel. Ez nemcsak abban mutatkozott meg, hogy új szavakat talált, új technikákat dolgozott ki, hanem abban is, hogy egyes, már ismert megoldásokat új megközelítésben alkalmazott. Van olyan műve, ahol több grafikai lapot vágott össze, és az így keletkezett kollázst egyként fénymásolva továbbdolgozta. Alkotó élete vége felé a felnagyítás és továbbfejlesztés vegyes technikáját is alkalmazta. Amikor barátai felkérték a gödöllői kastély kiállítótermében rendezendő kiállításra, „transzmutációk” című műveivel lépett elő.

A művek változatlan elevenességgel adták vissza személyiségét és gondolatainak expresszív gazdagságát. Hatalmas kör ért ilyen módon össze és vált teljessé. A '60-as évek expresszivitása fél évszázaddal későbbi expresszivitásban csengett vissza. Azt alkotta meg és úgy alkotta meg, ahogyan csak akarta, de csak úgy akarhatta, ahogy az egy életen át kialakult. A 259. sz. képen szinte naturálisan kidolgozott ízeltlábú, szakállas emberfejjel, mellette egy szép asszonyi arc, fölötte szerkesztetlen hatágú sárga csillag, feltartott kereszt és sarokba szorított ördög piros szarvakkal és villogó szemekkel. A 258. sz. képen megszokott önarcképe lehanyatló ördöggel ad kontrasztot. Sok képen van utalás a nő testi szépségére, különböző állatok meseszerű vízióin keresztül a világ változékonyására. És sok-sok utalás saját magára, hatalmas fehér szakállára, homlokára, és az organikus világ őt körülvevő gazdagságára. Szent István, a virággal repülő chagalli angyal és Zsuzsánna finom és mindig felismerhető profilja. A 264. számú kép az életöröm maga, csábos pózban változatos hölgyek, és vegyes, színes madarak. Izmos asszonyi vádlik amott, kifejező pózban, előttük lehajtott fejjel szakállas férfi levegőt ölelő karokkal. Ezek a monumentálisan gazdag művek, a transzmutációk még nem is sejtették, hogy egy év múlva a mestert a való világban már csak emléke és művei fogják képviselni. Amikor a gödöllői kiállításra készült, még a hátralévő oly temérdek munka és az életöröm volt az ösztönzője. Ezek a művek pályája csúcán akkor keletkeztek, amikor még csak elvétve utalt egy-egy motívum az elmúlásra, inkább az életöröm uralkodik rajtuk.



259.



260.





261.





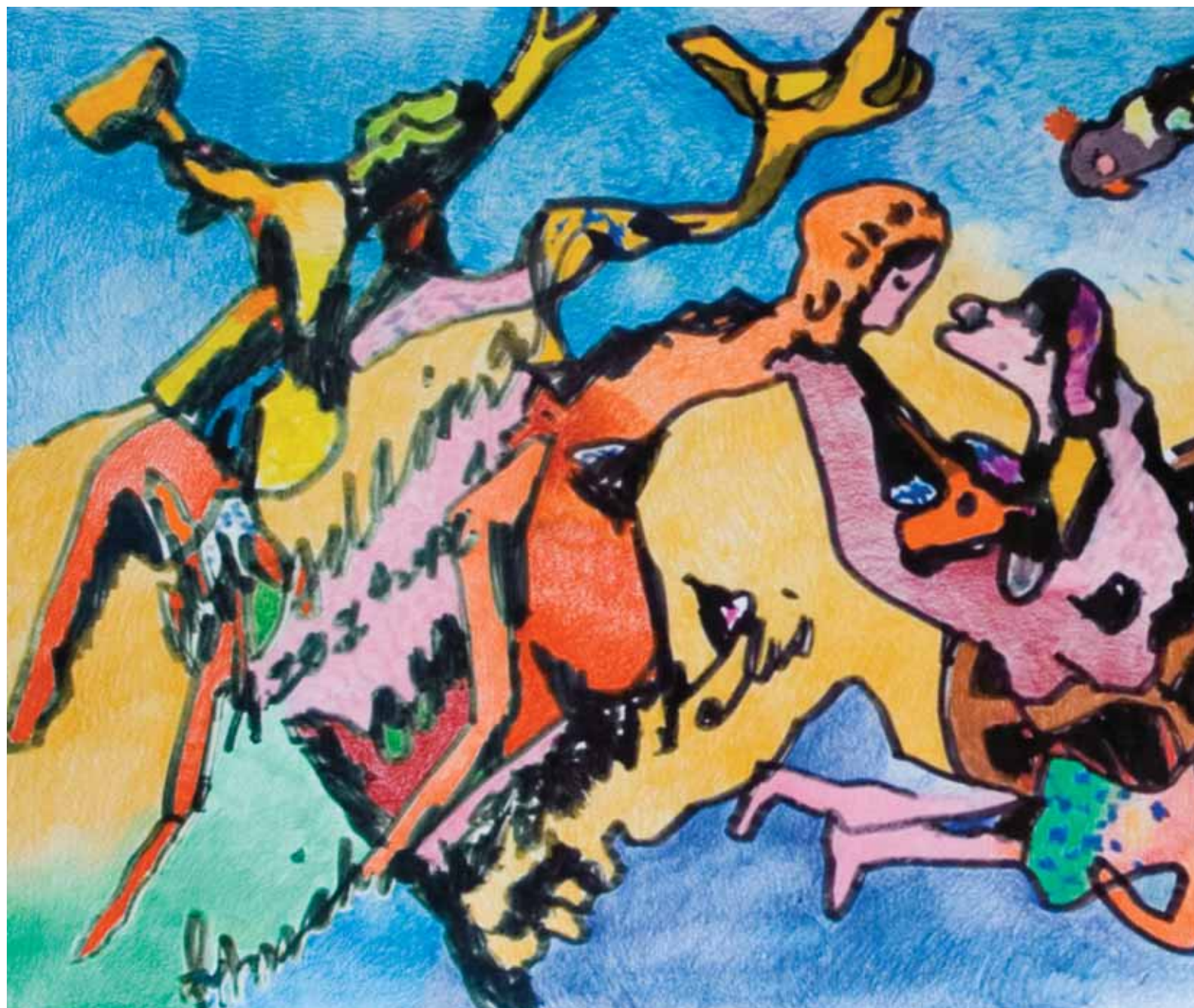
262.





263.





264.





265.



Műtárgyjegyzék

SORSZÁM	CÍM	TECHNIKA	ANYAG	MÉRET	DÁTUM	JELZÉS	SOROZAT
1	Medgyesegyházi emberek	akvarell	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	n.	Vázlatfüzetek
2	Medgyesegyházi emberek	akvarell	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	n.	Vázlatfüzetek
3	Medgyesegyházi emberek	akvarell	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	n.	Vázlatfüzetek
4	Medgyesegyházi emberek	akvarell	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	n.	Vázlatfüzetek
5	Medgyesegyházi emberek	akvarell	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	n.	Vázlatfüzetek
6	Medgyesegyházi emberek	akvarell	papír	210 x 295 mm	1970-es évek	n.	Vázlatfüzetek
7	Medgyesegyházi emberek	akvarell	papír	210 x 295 mm	1970-es évek	n.	Vázlatfüzetek
8	Medgyesegyházi emberek	akvarell	papír	210 x 295 mm	1970-es évek	n.	Vázlatfüzetek
9	Medgyesegyházi emberek	akvarell	papír	210 x 295 mm	1970-es évek	n.	Vázlatfüzetek
10	Vázlat	golyóstoll	papír	220 x 165 mm	1960-as évek	n.	Vázlatfüzetek
11	Vázlat	golyóstoll	papír	220 x 165 mm	1960-as évek	n.	Vázlatfüzetek
12	Vázlat	golyóstoll	papír	220 x 165 mm	1960-as évek	n.	Vázlatfüzetek
13	Vázlat	golyóstoll	papír	220 x 165 mm	1965	n.	Vázlatfüzetek
14	Vázlat	golyóstoll	papír	220 x 165 mm	1960-as évek	n.	Terményszerűek
15	Vázlat	golyóstoll	papír	220 x 165 mm	1960-as évek	n.	Terményszerűek
16	Vázlat	golyóstoll	papír	220 x 165 mm	1960-as évek	n.	Terményszerűek
17	Vázlat	golyóstoll	papír	220 x 165 mm	1960-as évek	n.	Terményszerűek
18	Vázlat	golyóstoll	papír	220 x 165 mm	1965	n.	Terményszerűek
19	Vázlat	golyóstoll	papír	220 x 165 mm	1965	n.	Terményszerűek
20	Újévi köszöntőlap	filctoll	papír	190 x 277 mm	1972	j.l.: Schéner 72	Játékfundamentum
21	Dorottyaék kocsin	golyóstoll	papír	212 x 301 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Játékfundamentum
22	Huszár figurák lovon	filctoll	papír	298 x 209 mm	1974	j.l.: Schéner	Játékfundamentum
23	Huszár és pásztor	golyóstoll	papír	277 x 194 mm	1976	j.l.: SM / 976 / VII. 9	Játékfundamentum
24	Táncoló huszárok, 2 Életkép	golyóstoll	papír	211 x 294 mm	1974	j.l.: Schéner M	Játékfundamentum
25	Tanulmány a Dorottya kocsihoz	golyóstoll	papír	210 x 300 mm	1975	j.l.: Schéner 75 II. 6	Játékfundamentum
26	Dorottyaék készülnek a bálba I	golyóstoll	papír	210 x 276 mm	1977	j.l.: Schéner 1977	Játékfundamentum
27	Dorottyaék készülnek a bálba II	golyóstoll	papír	210 x 300 mm	1977	j.l.: Schéner 1977	Játékfundamentum
28	Kerekeken-karikázva	golyóstoll	papír	277 x 195 mm	1976	j.l.: Schéner/ 76 jul 10	Játékfundamentum
29	Csetlő botló nyomok tervei	golyóstoll	papír	276 x 195 mm	1976	j.l.: Schéner	Játékfundamentum
30	Se előre se hátra guruló figurák	golyóstoll	papír	278 x 195 mm	1976	j.l.: 976/SM jul 9 lejobb: Schéner	Játékfundamentum
31	Illusztráció Ágh István Struga Manóához: Strugamanó megjelenése, kiterjedése és tűnése	golyóstoll	papír	280 x 187 mm	1973	j.l.: Schéner 73.	Játékfundamentum
32	Kacsá girland	golyóstoll	papír	277 x 195 mm	1976	j.l.: SM. 976/jul. 10	Játékfundamentum
33	Magyar huszár Bali szigeti lovon	golyóstoll	papír	191 x 277 mm	1971	j.l.: Schéner M. 1971 Párizs	Huszárok
34	Pásztorok vonulása	golyóstoll	papír	190 x 280 mm	1971	j.l.: Schéner M. 71	Huszárok
35	A visitator (Boldog vonulás)	golyóstoll	papír	192 x 275 mm	1971	j.l.: Schéner M. 1971 Párizs	Huszárok
36	Huszár és Napóleon	golyóstoll	papír	278 x 190 mm	1972	j.f.: Schéner 72	
37	Huszár és Napoleon	golyóstoll	papír	278 x 190 mm	1972	j.f.: Schéner 72	
38	Pásztorok	tus	papír	211 x 289 mm	1968	j.l.: Schéner M /68 12 31	Huszárok
39	Pásztorok	golyóstoll	papír	276 x 195 mm	1969	j.l.: Schéner / 1969	Huszárok
40	Figurák	golyóstoll	papír	278 x 195 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Huszárok
41	Pásztorok	golyóstoll	papír	277 x 195 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Huszárok
42	Életképek	golyóstoll	papír	275 x 196 mm	1976	j.l.: SM. 976 VIII 9	Huszárok

SORSZÁM	CÍM	TECHNIKA	ANYAG	MÉRET	DÁTUM	JELZÉS	SOROZAT
43	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1976	j.l.: Schéner M 976 aug 10	Pásztorok
44	Életképek	golyóstoll	papír	277 x 195 mm	j.l.:	Schener	Huszárok
45	Jelenet lovakkal	golyóstoll	papír	275 x 195 mm	1976	j.l.: Schenér M. / 976 aug. 10	Huszárok
46	Lovak szerkezeti rajza	golyóstoll	papír	198 x 274 mm	1970-es évek	j.k.: Schéner	Huszárok
47	Huszárfejek	golyóstoll	papír	296 x 210 mm	1975	j.l.: SM 975 II. 13	Huszárok
48	Mechanikus tanulmány huszár figurákhoz	tus	papír	297 x 209 mm	1975	j.l.: Schéner	Huszárok
49	Huszárok elhelyezkedési szituációk	tus	papír	295 x 209 mm	1975	j.l.: Schéner	Huszárok
50	Elhelyezkedési szituációk (Huszárok)	golyóstoll	papír	295 x 211 mm	1975	j.l.: Sm 975 II 15	Huszárok
51	Huszár figurák lovon	filctoll	papír	275 x 194 mm	1974	j.l.: SM 74 XII-XI	Huszárok
52	Huszár figurák lovon	filctoll	papír	275 x 194 mm	1974	j.l.: SM 74 XII-XI	Huszárok
53	Vásári jelenetek	golyóstoll	papír	197 x 276 mm	1970-es évek vége	j.l.: Schener	Huszárok
54	Kuruczok vonulása (Rákóczi testamentuma)	golyóstoll	papír	195 x 275 mm	1976	j.l.: Schéner	Huszárok
55	Arc sorozat	golyóstoll	papír	279 t:100 mm 190 t:135 mm	1972	j.l.: Schéner 72	Maszkok
56	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	Scéner	Maszkok
57	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	Scéner 1974	Maszkok
58	Tetszik-Nem tetszik	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	n.	Maszkok
59	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Maszkok
60	Szüreti maszkok	golyóstoll	papír	278 x 196 mm	1970-es évek	n.	Maszkok
61	Szüreti maszkok	golyóstoll	papír	276 x 195 mm	1976	f.k. S M 1976	Maszkok
62	Szüreti maszkok	golyóstoll	papír	275 x 195 mm	1976	j.k.: Schéner	Maszkok
63	Ördög maszkok	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	n.	Maszkok
64	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	n.	Maszkok
65	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	n.	Maszkok
66	Arc sorozat	golyóstoll	papír	276 x 193 mm	1976	j.l.: Bkenese 76 szept 3 j.l.: Schéner M	Maszkok
67	Arc sorozat	golyóstoll	papír	277 x 193 mm	1970-es évek	j.l.: Scéner M	Maszkok
68	Arc sorozat	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1975	j.l.: Schener	Maszkok
69	Kesztyűbáb	filctoll	papír	346 x 246 mm	1980	j.l.: Schéner M.	Organikus népművészeti
70	Boldogság kergető	filctoll	papír	345 x 248 mm	1980-as évek	j.l.: Schener	Organikus népművészeti
71	Kakasos kompozíció	fénymásolat, színes ceruza	papír	195 x 210 mm		j.k.: Schener	Organikus népművészeti
72	Majom a tükörben Megjelent Tóth Éva Kámfor Benedek c. gyermekverses könyvének illusztrációjaként	filctoll, ceruza, papír		T, 182, 242 T, 117, 173 mm	1986	j.l.: Schenér	Organikus népművészeti
73	Király és bohóc	filctoll, színes ceruza	papír	283 x 200 mm		j.l.: Schéner	Organikus népművészeti
74	Kiolvasó - Megjelent Tóth Éva Kámfor Benedek c. gyermekverses könyvének illusztrációjaként	filctoll, ceruza, papír		T, 184, 242 T, 120, 173 mm	1986	j.l.: Schenér	Organikus népművészeti
75	Erdőben epret - Megjelent Tóth Éva Kámfor Benedek c. gyermekverses könyvének illusztrációjaként	filctoll, ceruza	papír	T, 182, 242 T, 118, 170 mm	1986	j.l.: Schéner	Organikus népművészeti
76	Életfa - Megjelent Pintér Lajos Békarokka c. verseskötetének illusztrációjaként	filctoll	papír	T, 182, 240 T, 183, 170 mm	2002	j.l.: Schéner	Organikus népművészeti

SORSZÁM	CÍM	TECHNIKA	ANYAG	MÉRET	DÁTUM	JELZÉS	SOROZAT
77	Organikus Tanulmány	fekete golyóstoll	papír	280 x 200 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Organikus tanulmányok
78	Floresencia Abondaus	fekete golyóstoll	papír	278 x 194 mm	1972	hátl: SM 1972. dec.26	Organikus tanulmányok
79	Organikus tanulmány	fekete golyóstoll	papír	276 x 194 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Organikus tanulmányok
80	Az én vérző és virágzó szívem	fekete golyóstoll	papír	277 x 193 mm	1977	j.l.: Schéner	Organikus tanulmányok
81	Paprikák	fekete filctoll	papír	278 x 195 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Organikus tanulmányok
82	Növények esőben	fekete golyóstoll	papír	277 x 195 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Organikus tanulmányok
83	Virágzó krumplitő	fekete filctoll	papír	278 x 195 mm	1979	j.l.: 1979 Schéner	Organikus tanulmányok
84	Tükörterv	filctoll	papír	296 x 200 mm	1980-as évek	j.l.: Schener	Organikus népművészeti
85	Szent István és Imre herceg	Filctoll	papír	295 x 210 mm	1988	j.l.: Schéner	Szt István archicon
86	Jöjj István király...	filc	papír	295 x 210 mm		j.l.: Schéner Mihály	Szt István archicon
87	Cím nélkül	golyóstoll, filctoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Szt István archicon
88	Szent István archicon	filctoll	papír	295 x 210 mm	1988	j.l.: Schéner	Szt István archicon
89	Szent István archicon	filctoll	papír	295 x 210 mm	1988	j.l.: Schéner	Szt István archicon
90	Szent István archicon	filctoll	papír	295 x 210 mm	1988	j.l.: Schéner	Szt István archicon
91	Szent István archicon	filctoll	papír	295 x 210 mm	1988	j.l.: Schéner	Szt István archicon
92	Szent István archicon	filctoll	papír	295 x 210 mm	1988	j.l.: Schéner M.	Szt István archicon
93	Buzakalász Boldogság betakarító Tündér	golyóstoll, filctoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner M	Viráglányok
94	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Viráglányok
95	Lasztovicska (fecskelány)	filctoll	papír	283 x 200 mm	n.	j.l.: Schéner	Organikus népművészeti
96	Gimszarvas-üsző-lány	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1989	j.l.: Schéner 89 nov 19	Viráglányok
97	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner 82	viráglányok
98	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek		viráglányok
99	Tulipános nyuszi	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek		viráglányok
100	Növény lányok	filctoll	papír	297 x 209 mm		j.l.: Schener	Organikus népművészeti
101	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	b.l.: Schéner	Viráglányok
102	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	l.k. Schéner	Viráglányok
103	Cím nélkül	golyóstoll, filctoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Viráglányok
104	Cím nélkül	filctoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm	b.l.:	Schéner	Viráglányok
105	Cím nélkül	színezett gr.	papír	295 x 210 mm	j.l.:	Schéner	Viráglányok
106	Cím nélkül	színezett gr.	papír	295 x 210 mm	j.l.:	Schéner	Viráglányok
107	Cím nélkül	filc	papír	295 x 210 mm		j.l.: Schener	Viráglányok
108	Cím nélkül	filc- színesceruza	papír	295 x 210 mm		j.l.: Schéner	Viráglányok
109	Cím nélkül	színezett grafika	papír	295 x 210 mm		j.l.: Schéner	Kezek, lábak
110	Kézkivirágzások (Tenyerünk nyitott lap)	nyomat	papír	280 x 189 mm	1971	j.l.: Schéner	Kezek, lábak
111	Békegalamb és kéz	golyóstoll	papír	279 t.: 240 190 t:189 mm	1972	j.l.: Schéner	Kezek, lábak
112	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l. Schener	Kezek, lábak
113	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1969	j.l.: Schéner 1969	Kezek, lábak
114	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek vége	j.l.: Schéner M	Kezek, lábak
115	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Scéner	Kezek, lábak
116	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: S M 1923	Kezek, lábak

SORSZÁM	CÍM	TECHNIKA	ANYAG	MÉRET	DÁTUM	JELZÉS	SOROZAT
117	Cím nélkül	golyóstoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1969	j.l.: Schéner 1969 2. 22. Sm	Kezek, lábak
118	Cím nélkül	golyóstoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm		j.l. Scéner	Kezek, lábak
119	Cím nélkül	golyóstoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm		j.l. Schéner	Kezek, lábak
120	Cím nélkül	golyóstoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm		b.l.: Schéner	Kezek, lábak
121	Cím nélkül	golyóstoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm		b.l.: Schéner	Kezek, lábak
122	Cím nélkül	golyóstoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm		j.l. Schéner	Kezek, lábak
123	Cím nélkül	golyóstoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm		j.l. Schéner	Kezek, lábak
124	Cím nélkül	golyóstoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm		j.l.: Schéner	Kezek, lábak
125	Cím nélkül	golyóstoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm		b.l.: Schéner	Kezek, lábak
126	Cím nélkül	tus	papír	210 x 280 mm	1970-es évek	j.l. Schéner	Kezek, lábak
127	Cím nélkül	tustoll	papír	280 x 200 mm		b.l.: Schéner	Kezek, lábak
128	Lábak	golyóstoll	papír	190 x 280 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Kezek, lábak
129	Kezek, lábak sorozat	golyóstoll	papír	280 x 190 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Kezek, lábak
130	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Kezek, lábak
131	Köszvényem van, csillagzik a bütykő fájdalmam	golyóstoll	papír	188 x 280 mm	1970-es évek	j.k.: Schéner	Kezek, lábak
132	Kezek, lábak sorozat	golyóstoll	papír	190 x 280 mm	1970-es évek	k.l.: Schéner	Kezek, lábak
133	Köszvényem van	golyóstoll	papír	188 x 280 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Kezek, lábak
134	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Kezek, lábak
135	Kezek, lábak sorozat	golyóstoll	papír	188 x 280 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Kezek, lábak
136	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Kezek, lábak
137	Kezek, lábak sorozat	golyóstoll	papír	280 x 188 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Kezek, lábak
138	Cím nélkül	filctoll, színesceruza	papír	297 x 210 mm	1967	j.l.: Schéner	Konstrukciók, Dorottya
139	Cím nélkül	filctoll,	papír	210 x 297 mm	1967	b.l.: 1967 márc. 30.	Konstrukciók, Dorottya
140	Cím nélkül	filctoll, színesceruza	papír	297 x 210 mm	1967	j.l.: Schéner	Konstrukciók, Dorottya
141	Cím nélkül	filctoll, színesceruza	papír	297 x 210 mm	1967	j.l.: Schéner	Konstrukciók, Dorottya
142	Cím nélkül	filctoll, színesceruza	papír	297 x 210 mm	1967	j.l.: Schéner	Konstrukciók, Dorottya
143	Robot libidó Babák – de jaj! nesze nektek	filctoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1967	n.	Konstrukciók, Dorottya
144	Cím nélkül	filctoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1967	j.l.: Schéner	Konstrukciók, Dorottya
145	Cím nélkül	filctoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1967	j.l.: Schéner	Konstrukciók, Dorottya
146	Cím nélkül	filctoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1967	j.l.: Schéner	Konstrukciók, Dorottya
147	Cím nélkül	filctoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1967	j.l.: Schéner	Konstrukciók, Dorottya
148	Cím nélkül	filctoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1967	l.k.: Schéner	Konstrukciók, Dorottya
149	Cím nélkül	filctoll, színesceruza	papír	210 x 295 mm	1967	j.l.: Schéner	Konstrukciók, Dorottya
150	Cím nélkül	filctoll, színesceruza	papír	297 x 210 mm	1967	j.l.: Schéner	Konstrukciók, Dorottya
151	Templom	filctoll,	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Templomok

SORSZÁM	CÍM	TECHNIKA	ANYAG	MÉRET	DÁTUM	JELZÉS	SOROZAT
152	Templomok	filctoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Templomok
153	Templomok	filctoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Templomok
154	Templom	golyóstoll, filctoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	n.	Templomok
155	Templom	filctoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Templomok
156	Templomok	filctoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Templomok
157	Templom	filctoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l. Schéner	Templomok
158	Templom	Filctoll, színesceruza	papír	210 x 297 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Templomok
159	Templom	filctoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	l.k. Schéner	Templomok
160	Templom	Filctoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Templomok
161	Napfogyatkozás	fénymásolat, filctoll, kréta	papír	297 t: 222, 210 t: 210 mm	1999	n.	Diabolikon Infernális történetek I.
162	Megkísértés (Diabolikon)	fénymásolat, színesceruza	papír	296 x 208 mm	1980-as évek	j.l.: Schéner	Diabolikon Infernális történetek I.
163	Goló-puffkó (Diabolikon)	fénymásolat, színesceruza	papír	297 x 209 mm	1990	j.l.: Schenér	Diabolikon Infernális történetek I.
164	Cic-dob-pucs(kolo))	fénymásolat, színesceruza	papír	300 x 210 mm		j.l.: Schéner	Diabolikon Infernális történetek I.
165	Luca-Nyaumma és szőr -pup-pata-kutula (Diabolikon)	filctoll, színesceruza	papír	297 x 209 mm	1989	hátul: Schéner	Diabolikon Infernális történetek I.
166	Brekula és a többiek	fénymásolat, színesceruza	papír	298 t: 298, 210 t: 183 mm	1990 körül	n.	Diabolikon Infernális történetek I.
167	Szusz-mónia	filctoll, színesceruza	papír	296 t:236, 208 t 168 mm	1990	j.l.: Schenér	Diabolikon Infernális történetek I.
168	Keresztül kasul szeretve: Mukula és margula	filctoll, színesceruza	papír	337 t: 312,209 t: 209 mm	1990 körül	j.l.: Schéner	Diabolikon Infernális történetek I.
169	Ördögök sorozat	Fénymásolat, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1980-as évek	j.l.: Schéner	Diabolikus Infernális történetek I.
170	Ördög kérdés: Miért vagyunk fontosak (Inferno)	tus, színesceruza	papír	297 x 209 mm	1992–93	j.l.: Schenér	Diabolikon Infernális történetek I.
171	Jelenet (Inferno)	tus, . színesceruza	papír	296 x 210 mm	1992–93	j.l.: Schéner	Diabolikon Infernális történetek I.
172	Ördögök sorozat	fénymásolat, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1980-es évek	j.l.: Schéner	Diabolikon Infernális történetek I.
173	Cím nélkül	golyóstoll, filctoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	n.	Diabolikon Infernális történetek I.
174	Kossuth Lajos azt üzente...	Fénymásolat, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1980-es évek	j.l.: Schéner	Diabolikon Infernális történetek I.
175	Ördögök sorozat	Fénymásolat, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1980-es évek	j.l.: Schéner	Diabolikon Infernális történetek I.
176	Egyetértünk - le vagy ...va	Fénymásolat, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1980-es évek	j.l.: Schéner	Diabolikon Infernális történetek I.
177	Ördögök sorozat	Fénymásolat, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1980-es évek	j.l.: Schéner	Diabolikon Infernális történetek I.
178	Rózsatetű - ördög csimbor	Fénymásolat, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1980-es évek	j.l.: Schéner	Diabolikon Infernális történetek I.

	SORSZÁM	CÍM	TECHNIKA	ANYAG	MÉRET	DÁTUM	JELZÉS	SOROZAT
	179	Égi létra mese	Fénymásolat, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1982	j.l.: Schéner 982. I. 9.	Diabolikon Infernális történetek I.
	180	Csáb-cafkák	színezett gr.	papír	280 t: 265, 200 t: 115 mm	1970-es évek vége		
	181	Cím nélkül	színezett gr.	papír	280 t:238, 200 t: 155 mm	1979	j.l.: Sm, 1979 VI.4.	
	182	Cím nélkül	színezett gr.	papír	280 x 200 mm	1970-es évek vége	j.l.:	
	183	Cím nélkül	színezett gr.	papír	280 x 200 mm	1970-es évek vége	j.l.:	
	184	Cím nélkül	színezett gr.	papír	280 x 200 mm	1970-es évek vége		
	185	Cím nélkül	színezett gr.	papír	280 x 200 mm	1970-es évek vége		
	186	Cím nélkül	színezett gr.	papír	280 x 200 mm	1970-es évek vége		
	187	Cím nélkül	színezett gr.	papír	280 t: 246, 200 t: 163 mm	1979	j.l.: Sm, 1979 IV. 4.	
	188	Cím nélkül	színezett gr.	papír	280 x 200 mm	1970-es évek vége		
	189	Cím nélkül	színezett gr.	papír	280 x 200 mm	1970-es évek vége		
	190	Cím nélkül	színezett gr.	papír	280 x 200 mm	1970-es évek vége		
	195	Cím nélkül	színezett gr.	papír	280 x 200 mm	1970-es évek vége		
	196	Dual plural	golyóstoll, filctoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Szexlexikon
	197	Homo Kornis Lupus at ander Giandus	ceruza	papír	210 x 295 mm		j.l.: Schéner	Szexlexikon
	198	Rafinált az élet	golyóstoll, filctoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	b.l.: Schéner	Szexlexikon
	199	Cím nélkül	golyóstoll, filctoll	papír	295 x 210 mm	1992.	j.l.: Schéner M. 1992 juni 10.	Szexlexikon
	200	Cím nélkül	golyóstoll, filctoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	b.l.: Schéner	Szexlexikon
	201	Mezít-bujka	golyóstoll, filctoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Szexlexikon
	202	Két tűz között	golyóstoll, filctoll	papír	295 x 210 mm	1995	j.l.: Schéner 95. BUÉK	Szexlexikon
	203	Bűnbeesés Szent Nicolai	golyóstoll, filctoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	b.l.: Schéner	Szexlexikon
	204	Flagellato Biforata	golyóstoll, filctoll	papír	295 x 210 mm	1992	b.l.: Schéner	Szexlexikon
	205	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: schéner	T. S. Eliot illusztrációk
	206	Jelenet (Inferno)	fekete tus	papír	297 x 210 mm	1992	j.l.: SchénerM 92	T. S. Eliot illusztrációk
	207	Scarabius Globalis edicatri globalis	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1982	j.l.: Schéner	T. S. Eliot illusztrációk
	208	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1992	j.l.: Schéner	T. S. Eliot illusztrációk
	209	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	T. S. Eliot illusztrációk
	210	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	T. S. Eliot illusztrációk
	211	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	b.l.: Schéner	T. S. Eliot illusztrációk
	212	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	b.l.: Schéner	T. S. Eliot illusztrációk
	213	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	b.l.: Schéner	T. S. Eliot illusztrációk
	214	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	n.	T. S. Eliot illusztrációk
	215	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1992	b.l.: Schéner	T. S. Eliot illusztrációk
	216	Két tűz közül melyiket válasszam	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1995	b.l.: Schéner 92	T. S. Eliot illusztrációk
	217	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	b.l.: Schéner	T. S. Eliot illusztrációk
	218	Cím nélkül	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	b.l.: Schéner	T. S. Eliot illusztrációk
	219	T. S. Eliot	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1992	j.l.: Scéner	T. S. Eliot illusztrációk
	220	Krisztus a kereszten (Inferno)	fekete tus	papír	298 x 210 mm	1992–93	j.f.: Schéner	Inferno
	221	Jelenet sírkereszttel (Inferno)	fekete tus	papír	297 x 210 mm	1992	n.	Ember a történelemben
	222	Diszparált szív-zug-oltár és titok szeretet (Inferno)	fekete golyóstoll	papír	297 x 210 mm	1993	n.	Jelenetek

SORSZÁM	CÍM	TECHNIKA	ANYAG	MÉRET	DÁTUM	JELZÉS	SOROZAT
223	Sikitur add inferno: Hát minden oda jut ahová való (Inferno)	fekete golyóstoll	papír	297 x 211 mm	1993	n.	Jelenetek
224	A kiszolgáltatott (Inferno)	fekete golyóstoll	papír	297 x 215 mm	1992–93	j.f.: Schéner	Jelenetek
225	Az irdatlan Kalopygae (Inferno)	fekete golyóstoll	papír	298 x 210 mm	1993	n.	Jelenetek
226	Csoportjelenet (Inferno)	fekete golyóstoll	papír	297 x 212 mm	1992–93	j.l.: Schéner	Jelenetek
227	Exodus (Infreno)	fekete golyóstoll	papír	298 x 215 mm	1993	n.	Jelenetek
228	Fény-árnyék protruberanciae (Inferno)	golyóstoll	papír	297 x 215 mm	1993	j.l.: Schéner	Teremtés
229	Tribádok és Najádok (Inferno)	fekete golyóstoll	papír	298 x 210 mm	1993	hátlul: Schéner	Jelenetek
234	Dargas Stucc banya	tus, golyóstoll	papír	197 x 214 mm	1993	n.	Infernális szörnyecskék
235	Ördögkerék	filctoll	papír	279 x 196 mm	1980-as évek vége	j.l.: Schéner	Ördögszerkentyűk
236	Ördög	vegyestechnika	papír	295 x 210 mm	1989	j.l.: Schéner	Ördögszerkentyűk
237	Ördögök	Golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Ördögszerkentyűk
238	Ördögök	Golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Ördögszerkentyűk
239	A széthúzás: magyar átok keresztje	filctoll	papír	278 x 196 mm	1986	j.l.: Schéner	Ördögszerkentyűk
240	Ördögcsengettyű	filctoll	papír	277 x 195 mm	1990	j.k.: Schéner	Ördögszerkentyűk
241	Ördögkalimpa	filctoll	papír	280 x 195 mm	1990	j.l.: Schéner	Ördögszerkentyűk
242	Feltámadt a tudásban a gonosz	filctoll	papír	297 x 210 mm	1989	j.l.: Schéner	Ördögszerkentyűk
243	Diaboló	filctoll	papír	276 x 197 mm	1980-as évek vége	j.l.: Schéner	Ördögszerkentyűk
244	Felemás szívátakoló	filctoll	papír	285 x 196 mm	1990	j.l.: Schéner	Ördögszerkentyűk
245	Cím nélkül	filctoll	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Ördögszerkentyűk
246	Ördög-papoló szekér	filctoll	papír	283 x 195 mm	1980-as évek vége	j.l.: Schéner	Ördögszerkentyűk
247	Prompt is jövőünk és igázunk	filctoll	papír	279 x 195 mm	1980-as évek vége	j.l.: Schéner	Ördögszerkentyűk
248	Brukliрукnya	filctoll, színesceruza	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Önarckép
249	Négykézlábas vágyakozás	vegyes tech.	papír	295 x 210 mm		k.l.: Schéner	Önarckép
250	Cím nélkül	vegyestechnika	papír	295 x 210 mm	1970-es évek	j.l.: Schéner	Önarckép
251	Dika született 1988 jan 9	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1988	j.l.: Schéner	Önarckép
252	Mézeskalács- huszár	golyóstoll	papír	295 x 210 mm	1970	j.l.: Schéner	Önarckép
253	Pentafaskos	filctoll	papír	295 x 210 mm		j.l.: Schéner	Önarcképek, korai művek
254	Bábos Mikulás (Mikulásolás)	filctoll	papír	298 x 209 mm		j.l.: Schenér	Önarcképek, korai művek
255	Püspökölés csecskereszttel	vegyestechnika	papír	278 x 195 mm		l.k.: Schéner	Önarckép
256	Önarckép horgolt kalappal	otómontázs	papír	176 x 125 mm		n.	Önarckép
257	Játékosság visz az utamon	fénymásolat, színesceruza	papír	297 x 210 mm		n.	Önarcképek, korai művek
258	Pusztai figurák	vegyestechnika	papír	53.5 x 120 cm	2007	n.	Transzmutációk
259	Cím nélkül	vegyestechnika	papír	54 x 120 cm	2007	j.l.: Schéner	Világkép transzventációk
260	Cím nélkül	vegyestechnika	papír	49.5 x 120 cm	2007	n.	Világkép transzventációk
261	Állati	vegyestechnika	papír	62.5 x 120 cm	2007	j.l.: Schéner	Világkép transzventációk
262	Gáványok és Görvények	vegyestechnika	papír	54 x 120 cm	2007	n.	Világkép transzventációk
263	István király útján	vegyestechnika	papír	53 x 120 cm	2007	n.	Világkép transzventációk
264	Játszó gyerekek	vegyestechnika	papír	51.5 x 120 cm	2007	j.l.: Schéner	Világkép transzventációk
265	Bona venta	vegyestechnika	papír	53.5 x 120 cm	2007	n.	Világkép transzventációk

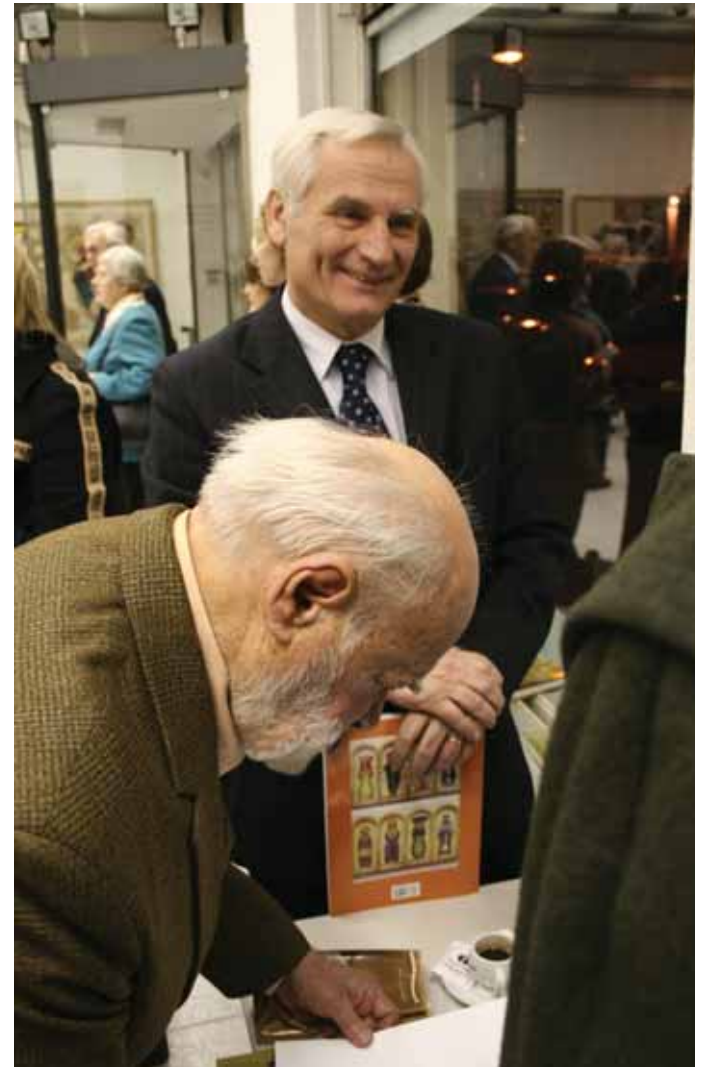


Sopron

Szentendre



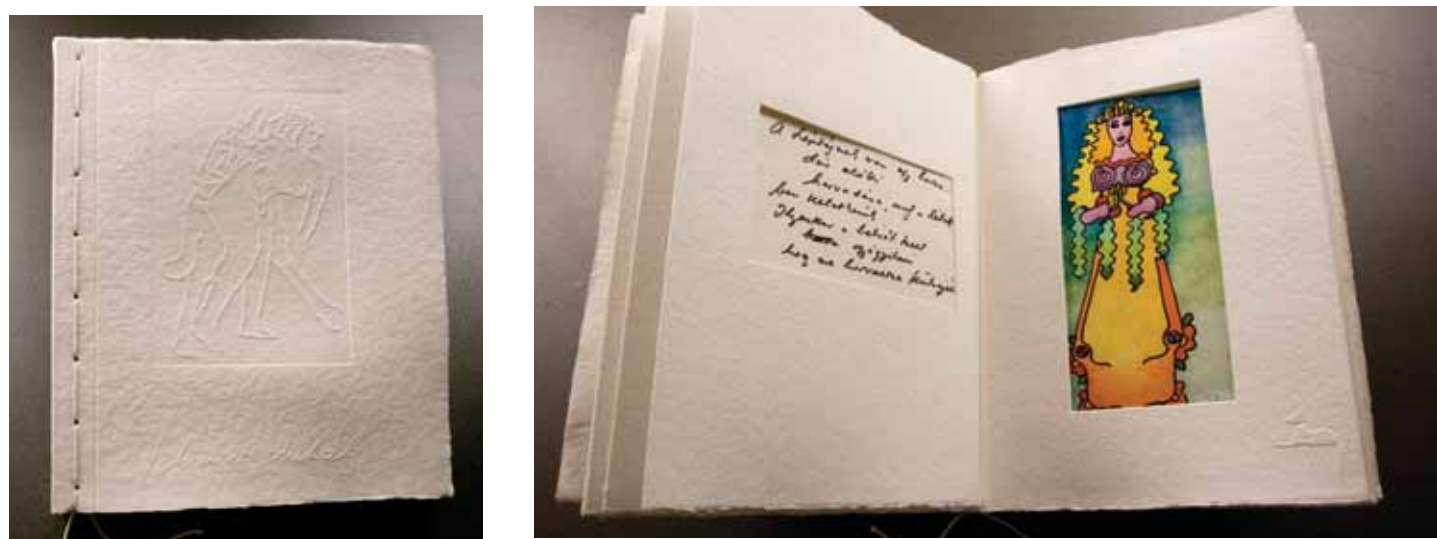
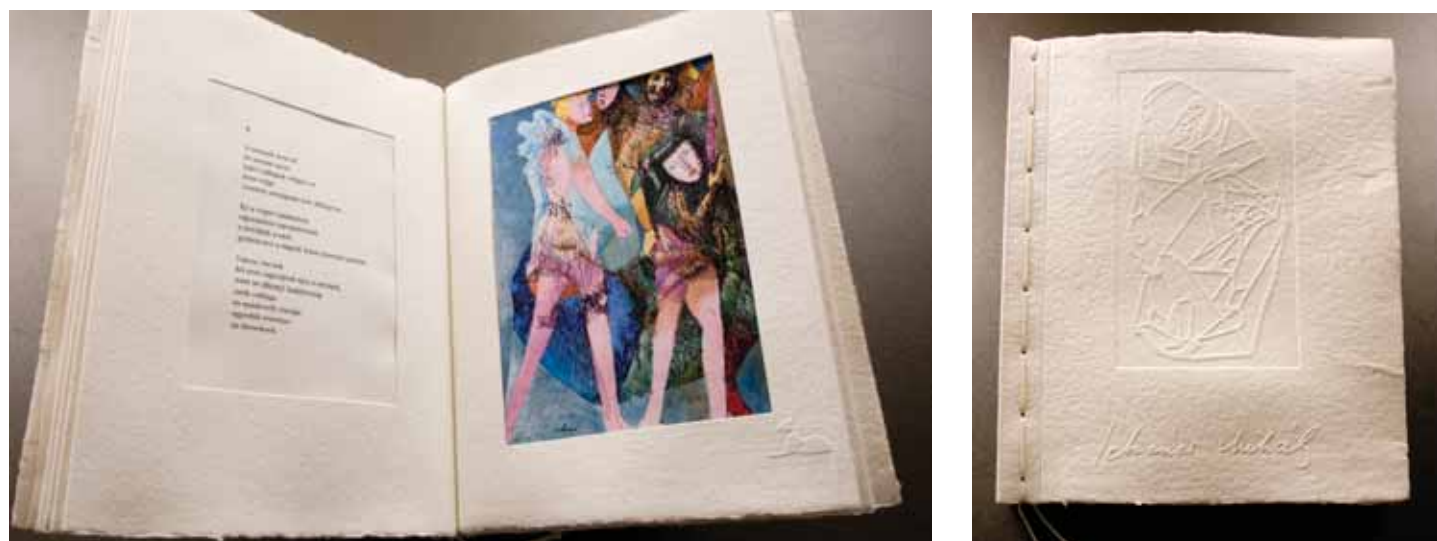
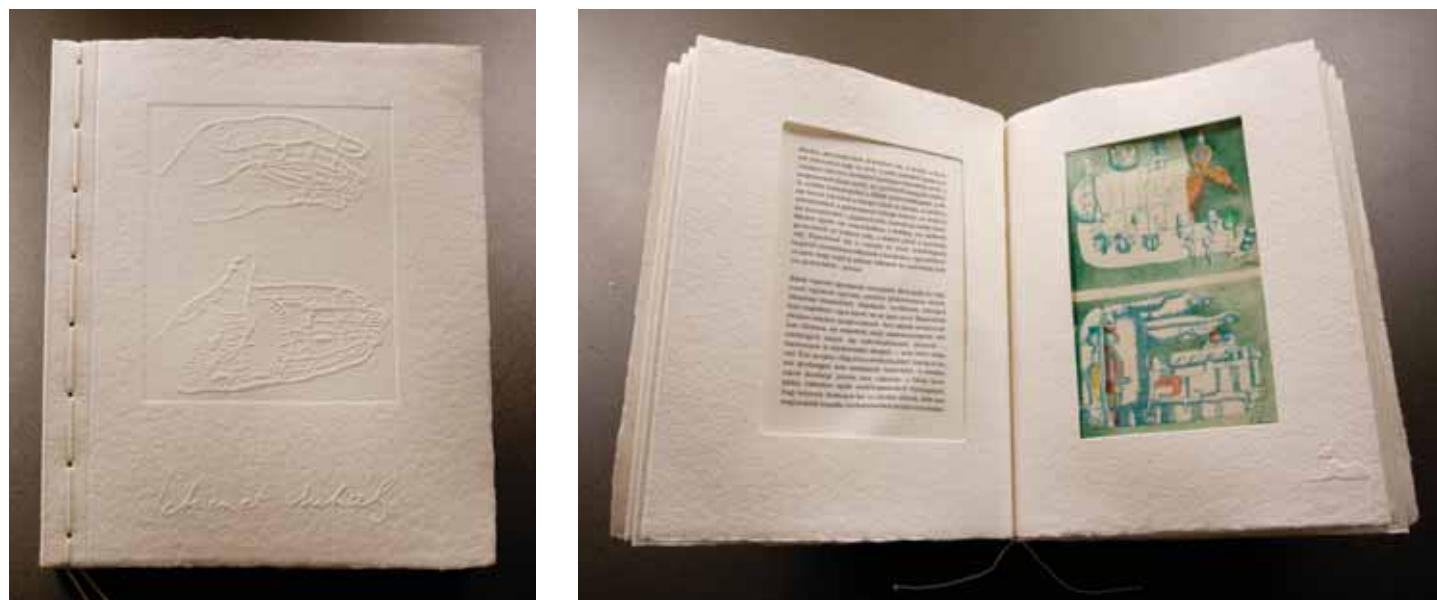
Gödöllő



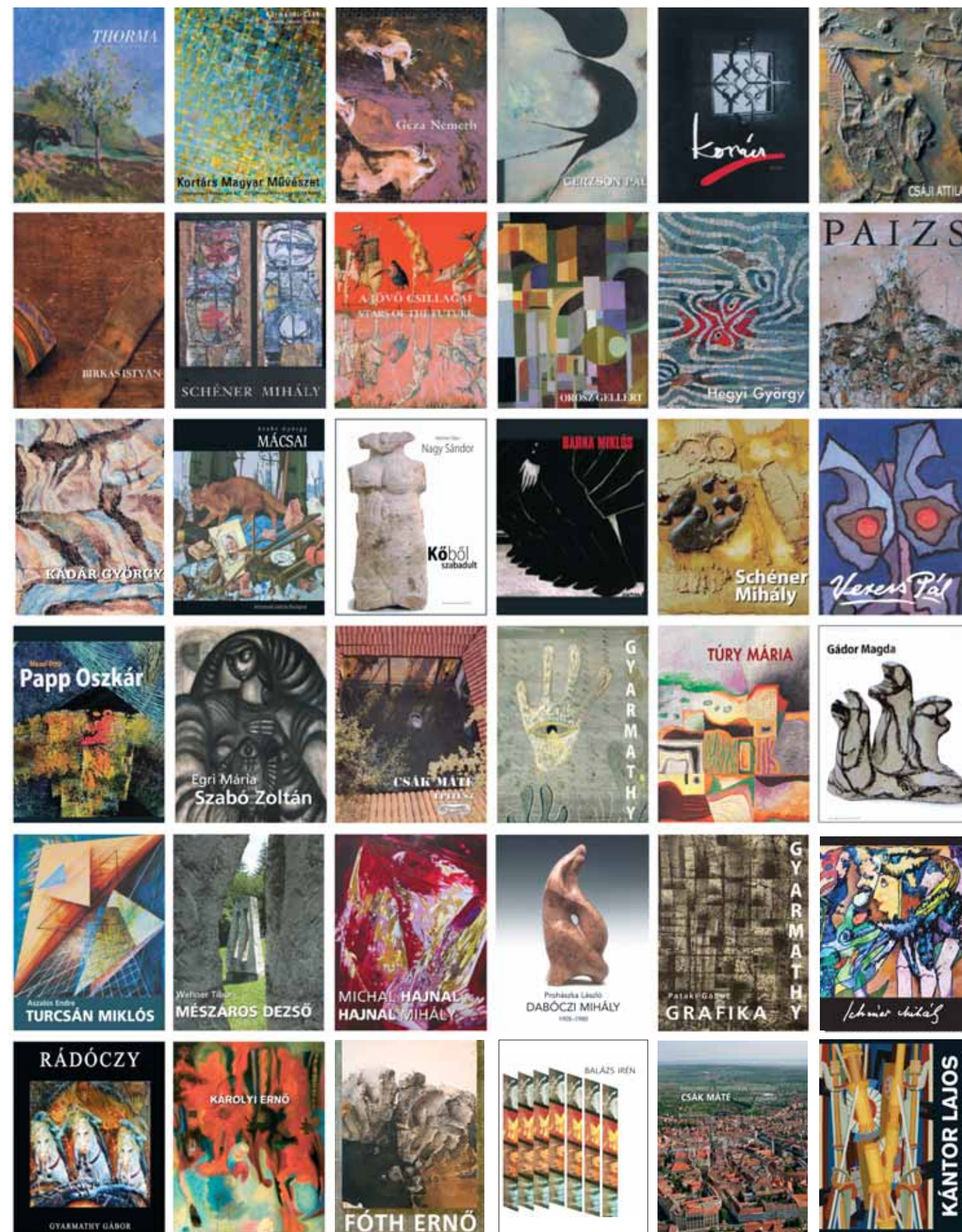
Budapest, Falk Miksa utca



Egyedi könyvek a Körmendi Galéria kiadásában



Monográfiák – Körmendi Kiadó



© Körmendi Galéria
ISSN 12194506

A sorozat szerkesztője:
CSÁK FERENC
művészettörténész

Szerkesztő bizottság:
CSÁK FERENC
művészettörténész
PALLAG MÁRTA
művészettörténész
WEHNER TIBOR
művészettörténész

Képszerkesztő:
PALLAG MÁRTA
művészettörténész

A fényképfelvételeket készítette:
SZABÓ ALEX
TÓKEI ANDREA
ZIMA GYÖRGY

Kiadja:
© Körmendi Galéria
(Color Team Kft.)

Támogatta:



Felelős kiadó:
Dr. KÖRMENDI ANNA

H-1055 Budapest, Falk Miksa utca 7.
Tel.: 269-0763 Fax: 269-0237

H-9400 Sopron, Templom utca 18.
Tel.: 06-99-524-012 Fax: 06-99-524-013

e-mail: info@kormendigaleria.hu
web: www.kormendigaleria.hu

Készült a Codex Print Kft. nyomdájában, Budapest
2008

